

עיר וקדיש מזו שמיא נחית

ט' צ'א תשבת מפי זרעו

ספר
זוהר הצות
חלק ב'

בזוהר דא יפקון מן גלותא ברחמי

והמשכילים יזהרו כלזוהר הרקיע

חוברת מספר 66

תמוז תשע"ד - עיה"ק בית שמש תובב"א

הוצאת:

שע"י "חברה מזכי הרבים העולמי" מפעל עולמי להצלת הדת

מיסודו של הגה"צ רבי שלום יהודה גראס
כ"ק מרן אדמו"ר מהאלמין שליט"א

MIFAL HAZOHAR HOILUMI
C/O CHEVREH MAZAKEI HARABIM HOILUMI
Under The Supervision Of Rabbi Sholom Yehuda Gros
The Head Of The Rabbinical Court Of Holmin

מכתבי הסכמה מגדולי ישראל, כבר באו בדפוס בשאר
הספרים שהוצאנו לאור - וזכרון אחד עולה לכאן ולכאן

"מפעל הזוהר העולמי"

רחוב נחל לכיש 24/8

רמת בית שמש ארץ ישראל

טל: 054-843-6784 / פקס: 02-995-1300

בט"ד

עימוד ועיצוב ספרים מקצועי

'מקראי אור'

052-7615936

yoel32@neto.net.il

ספר
חצות הַרְּשֵׁב"י
חלק ב'
מספר זוהר חצות

בו יבואו מאמרי הזוהר הקדוש,

תיקוני זוהר, וזוהר חדש

בו יבוא התעוררות עצומה על קימת חצות הלילה

ואמירת התקון,

ומעלת תיקוניה, אמירתיה וסגולתיה

יצא לאור על ידי מפעל הזוהר העולמי בית שמש

חודש מנחם אב שנת תשע"ב

תורתו מוגן לנו

דגל הזוהר
054-7112492

אנחנו מוגן
לומד זוהר!

שנ"י מועצת גדולי ישראל
למען תורת הרשב"י

בו יבואו מאמרי הזוהר הקדוש

המדברים מענין קימת חצות הלילה אמירתה, תיקוניה, וסגולתיה

פָּרָק א'

ענין תיקון חצות - בכיה על חרבן המקדש

וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה, מִכָּאן דְּעַד חֲצֵי הַלַּיְלָה לֹא יָדַע. דְּאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגֻן עֵדֵן עִם הַצַּדִּיקִים, אֲלֵא עַד אַחַר חֲצֵי הַלַּיְלָה. וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה, מִכָּאן דְּעַד חֲצֵי הַלַּיְלָה לֹא יָדַע, שְׂאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגֻן עֵדֵן עִם הַצַּדִּיקִים, אֲלֵא עַד אַחַר חֲצֵי הַלַּיְלָה.

זוהר חדש
מגילת
רות

בַּחֲצוֹת ה' עִם הַצַּדִּיקִים בְּגוֹן עֵדֵן

דְּהָא בְּרֵאשִׁיתָא דְּלַיְלָא, כָּל נִשְׁמָתִין סְלָקוּ, וְעֵרִימַת חַטִּיּוֹן מִתְתַּקְנָא בְּהוֹן. כִּד אַתְּפְּלִיג לַיְלָא, כְּדִין קָלָא אִיתֵּר וְקָרִי, וְהָהוּא קָלָא אִיתֵּר מִסְטָרָא דְצַפּוֹן. וְהָהוּא שְׁלֵהוּבֵי מְטִי עַד לְהָהוּא אַתֵּר דְּאִיקָרִי גְבַר, כְּדִין קָרִי בַחֲלָא. וְאִיקָרִי קָרִיאַת הַגְּבַר. וּמֵאֵן אִיהוּ. גְּבַרִיא"ל. כְּטַשׁ הָהוּא שְׁלֵהוּבָא בְּגַדְפוּי דְתַרְנַגּוּלָא דְלַתְתָּא, וְקָרָא. וְשִׁחְרִי בְּרֵאשִׁית הַלַּיְלָה כָּל הַנְּשָׁמוֹת עוֹלוֹת, וְעֵרַמַת הַחַטִּיּוֹן מִתְתַּקְנָת בְּהֵם. כְּשִׁנְחָלֵק הַלַּיְלָה, אֲזֵ קוֹל מִתְעוֹרֵר וְקוֹרָא, וְאוֹתוֹ הַקּוֹל מִתְעוֹרֵר מִצַּד הַצַּפּוֹן. וְאוֹתָם הַשְּׁלֵהָבוֹת מְגִיעוֹת עַד אוֹתוֹ הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא גְבַר, וְאֲזֵ קוֹרָא בַחֲלָל, וְנִקְרָאֵת קָרִיאַת הַגְּבַר. וּמֵיְהוּ? גְּבַרִיא"ל. מִכָּה אוֹתָהּ הַשְּׁלֵהָבַת בְּכַנְפֵי הַתְּרַנַּגּוּל שְׁלֵמְטָה, וְקוֹרָא.

וְאֲזֵ מַעְלָה וּמְטָה בְּקִיּוֹם הַדִּין שֶׁל הַשְּׂמָאל עוֹמְדִים. וְאֲזֵ כְּתוּב (רות ג) וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּחַרְדַּהּ

כְּדִין עֵילָא וְתַתָּא בְּקִיּוּמָא דְדִינָא, דְשְׂמָאלָא קִיּוּמָא. וְכְדִין כְּתִיב, (רות ג) וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה וַיִּחַרְדַּהּ אִישׁ

וילפת והנה אשה שוכבת מרגלותיו. האישה וילפת והנה אשה שוכבת מרגלותיו.

ויהי בחצי הלילה. תנו, תלת משמרות הוי הלילה, ועל כל משמר ומשמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג בארי. ובכל משמרה ומשמרה מלאכין ידעין, ממנן בליליא באילין תלת משמרות.

במשמרה הראשונה, אינון מלאכין דאמרין שירתא בריש יליליא. ומאי קאמרי. (תהלים כד) לדוד מזמור לה' הארץ וגו', (שם) מי יעלה בהר ה'. (שם) נקי כפים ובר לבב וגו'.

בגין דכל נשמתינ דבני נשא, נפקו ובעאן לסלקא. כד סלקין לדוכתא דאילין ממנן דמשמרה ראשונה קיימין, אית תמן תלת מאה ושיתין וחמש היכלין, פחושבן יומי שתא, וממנן תריסין עליהו.

אי זכאין אינון נשמתינ, פתחין להון פתחין עילאין. ואי לאו, דחיינ לון לבר, ואזלין ומשטמי בכל עלמא, ופגעי באינון רוחין בישין, ואודעין להון מילין, מנהון פדיבין, ומנהון קשוט. אי זכאן לאעלא, פתחין להון פתחא, ועאלין וסלקין לדוכתא דאינון אוחרנייתא.

אותן האחרות.

במשמרה הראשונה, הם המלאכים שאומרים שירה בראשית הלילה. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לדוד מזמור לה' הארץ וגו', (שם) מי יעלה בהר ה'. (שם) נקי כפים ובר לבב וגו'.

משום שכל נשמות בני האדם יוצאות ורוצות לעלות. כשעולות למקום של הממנים הללו ששם עומדים המשמרה הראשונה, יש שם שלש מאות ששים וחמשה היכלות, פחשבון ימות השנה, וממנים מגנים עליהם.

אם זוכות אותן הנשמות, פותחים להן פתחים עליונים. ואם לא, דוחים אותן החוצה, והולכות ומשוטטות בכל העולם, ופוגשות את אותן הרוחות הרעות, ומודיעות להן דברים, מהם כוזבים ומהם אמת. אם זוכות להכנס, פותחים להן פתח, ונכנסות ועולות למקום אותן האחרות.

מִשְׁמֶרֶת שְׁנִיָּה, תָּמַן אֵינּוֹן מִמֶּנִּין
 אַחֲרָיִךְ, אֵיקְרוֹן אֲבִלִי
 מִשְׁמֶרֶת שְׁנִיָּה, שָׁם הֵם הַמִּמְנִים
 הָאֲחֵרִים, שְׁנִקְרָאִים
 אֲבִלִי צִיּוֹן, שְׁמֵתֶאֱבִלִים עַל חוֹרְבָן
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ.
 הַמִּקְדָּשׁ.

בְּכִיָּה עַל הַחֲרָבָן

וּבִהְיֶה הַשְּׁעָרָה הַשְּׁעָרָה שֶׁל קְרִיאַת הַגִּבֹּר,
 שְׁמֵתֶעוֹרְרַת אוֹתָהּ
 הַשְּׁלֵהֶבֶת שֶׁל צַד הַצִּפּוֹן, מֵאוֹתָהּ
 הַתְּעוֹרְרוֹת הַשְּׁלֵהֶבֶת הַזֹּאת,
 כְּשִׁירְדַת לְעוֹלָם הַזֶּה, עַד כְּנִפִי
 הַתְּרַנְגוֹל שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, קוֹרֵא
 בְּחִיל, וְאוֹמֵר: הַתְּעוֹרְרוּ לְבְּכִיָּה שֶׁל
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ כָּל אוֹתָם בְּעֲלִי
 הַשְּׁלוֹם, שְׁכַתּוֹב (יִשְׁעִיָּה לֵג) מְלֶאכִי
 שְׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן.
 וּבִהְיֶה הַשְּׁעָרָה שֶׁתֵּא דְקְרִיאַת הַגִּבֹּר,
 דְּאוֹתֶעַר הֵהוּא שְׁלֵהוּבֵא
 דְסֵטֵר צִפּוֹן, מֵהֵהוּא אֲתֶעַרו דֵּהֵהוּא
 שְׁלֵהוּבֵא, כִּד נַחְתָּא לְהֵאִי עֲלֵמָא,
 עַד גְּדַפִּי תְרַנְגוֹלֵא דֵּהֵאִי עֲלֵמָא,
 קְרִי בְּחִיל, וְאוֹמֵר, אֲתֶעַרו לְבְּכִיָּא
 דְבִי מִקְדָּשָׁא, כָּל אֵינּוֹן מְאֲרִיהוֹן
 דְשְׁלוֹם דְכְּתִיב, (יִשְׁעִיָּה לֵג) מְלֶאכִי
 שְׁלוֹם מֵר יִבְכְּיוּן.

מֵאֵן דְחָמָא בְּכִיָּא, וּמֵאֵן דְלֵא חָמָא
 בְּכִיָּא, כּוֹלְהוּ מִתְפַּנְשִׁין לְבְּכִיָּה
 דְבִי מִקְדָּשָׁא. מֵאֵן חָמָא עֲרֻבּוּבִיָּא
 דְכָל חִילֵי שְׁמַיָּא, וְכָל רְתִיבִין קְדִישִׁין
 גָּעוּ וּבְכוּ.
 מִי שְׁרוּאָה בְּכִי, וּמִי שְׁלֵא רוּאָה
 בְּכִי, כָּלָם מִתְפַּנְסִים לְבְּכִי שֶׁל
 בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. מִי רָאָה הָעֲרֻבּוּבִיָּה
 שֶׁל כָּל צְבָאוֹת הַשָּׁמַיִם, וְכָל
 הַמְּרַכְּבוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת שְׁגוּעוֹת
 וּבּוֹכוֹת?

וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גּוֹעָה וּבּוֹכָה,
 וּבוֹעֵט בְּשֵׁלֶשׁ מֵאוֹת
 וְשִׁבְעִים (וַחֲשֵׁים) רְקִיעִים. וְאָז,
 בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָרָה כְּתוּב, (רוֹת ג) וַיְהִי
 בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה וַיִּחַרַד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת.
 הָאִישׁ - זֶה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
 שְׁשׂוֹאֵג וְנוֹתֵן קוֹל עַל חֲרָבָן בֵּית
 הַמִּקְדָּשׁ. זֶהוּ שְׁכַתּוֹב (יִרְמִיָּה כה) ה'
 מְמָרוֹם יִשְׂאֵג וּמִמְעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן
 וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא גָּעִי וּבְכִי,
 וּבוֹעֵט בְּתֵלַת מְאָה
 וְחֲשָׁעִין רְקִיעִין. וּכְדִין, בְּהֵיִא שְׁעָתָא
 כְּתִיב, (רוֹת ב) וַיְהִי בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה
 וַיִּחַרַד הָאִישׁ וַיִּלְפַּת. הָאִישׁ, דָּא
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, דְשָׂאֵג וַיְהִיב קָלָא
 עַל חוֹרְבָן דְבִי מִקְדָּשָׁא. הָדָא הוּא
 דְכְּתִיב, (יִרְמִיָּה כה) ה' מְמָרוֹם יִשְׂאֵג
 וּמִמְעוֹן קָדְשׁוֹ יִתֵּן קוֹלוֹ. שְׂאוּג יִשְׂאֵג

על נֹהוּ, דָּא שְׂכִינְתָא. וְיִלְפֵת, כְּדָבָר אַחֵר (איוב ו) יִלְפֵתוּ אַרְחוֹת דְּרַפְּסָם. קולו. שָׁאג יִשְׁאָג עַל נֹהוּ - זוּ הַשְׂכִּינָה. וְיִלְפֵת - כְּמוֹ שְׂנַאֲמַר (איוב ו) יִלְפֵתוּ אַרְחוֹת דְּרַפְּסָם.

כְּדִין אִיהוּ בְּעַט בְּרַקִּיעִין כּוּלְהוּ, וְכָל חִילִין, וְכָל רְתִיכִין, בְּכָאן וּמִתְאַבְּלָן בְּהוּא שְׁעָתָא. מֵאֵי קֵאמְרִי, (תהלים עט) אֱלֹהִים בָּאוּ גֹיִם בְּנַחֲלֵתְךָ וְגו'. נִתְּנֵנוּ אֶת נְבִלַת עֲבָדֶיךָ וְגו'. (שם קלז) עַל נְהִרוֹת בְּבַל וְגו'. וְכָל הַצְּבָאוֹת וְכָל הַמְּרַכְבוֹת בּוֹכִים וּמִתְאַבְּלִים בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה. מֵהֵם אֲמָרִים? (תהלים עט) אֱלֹהִים בָּאוּ גֹיִם בְּנַחֲלֵתְךָ וְגו'. נִתְּנֵנוּ אֶת נְבִלַת עֲבָדֶיךָ וְגו'. (שם קלט) עַל נְהִרוֹת בְּבַל וְגו'.

פרק ב'

בַּעַת הַחֲרִבּוֹן כֹּל מַלְאָכֵי מַעֲלָה יַחַד עִם הַשְׂכִּינָה בַּעַת לַיְלָה, בּוֹכִים וּבוֹעֲטִים בְּרַקִּיעַ מַחְמַת גּוֹדֵל צֶעַר הַשְׂכִּינָה

דְּבָר אַחֵר, דָּא אִיהוּ (דף רלא ע"א) צַדִּיק דְּמִינִיה נִפְקִין בְּרַכָּאן לְכַלְהוּ תַתָּאי, וְכָל (אינון) חִיוּן קַדִּישָׁן, כְּלָהוּ אַתְּבָרְכָאן, מִן הֵהוּא נִגְיָדוּ דְּנִגִּיד לְתַתָּאי, וּבְגִין כְּדָ בְּתִיב, כְּרַתִּי בְּרִית לְבַחֲרִי. (תהלים פט) נִשְׁבַּעְתִּי לְדוֹד עֲבָדִי, דָּא רָזָא דְּמַהִימְנוּתָא, דְּאִיהוּ קִיּוּמָא תְּדִיר בְּצַדִּיק דָּא. קִיּוּמָא דְּעֵלְמָא, דְּלֹא יִתְבַּדְּרוּן לְעֵלְמִין, בַּר בּוֹמְנָא דְּגִלּוּתָא, דְּנִגִּידוּ דְּבָרְכָאן אֲתַמְנְעוּ. וְרָזָא דְּמַהִימְנוּתָא לֹא אֲשַׁתְּלִים, וְכָל חֲדוּן אֲתַמְנְעוּ. וְכַד עֵייל לִילְיָא, מֵהֵהוּא זְמַנָּא, חֲדוּן לֹא עָאלוּ קַמִּי מְלָכָא.

דְּבָר אַחֵר, זֶהוּ צַדִּיק שְׂמֻמְנוּ יוֹצְאוֹת בְּרָכוֹת לְכָל הַתַּחְתּוֹנִים, וְכָל [אוֹתָן] הַחַיּוֹת הַקְּדוֹשׁוֹת, כֵּלְן מִתְּבָרְכוֹת מֵאוֹתוֹ הַשֹּׁפֵעַ שְׂשׂוּפֵעַ לַתַּחְתּוֹנִים, וְלִכְן כְּתוּב כְּרַתִּי בְּרִית לְבַחֲרִי. נִשְׁבַּעְתִּי לְדוֹד עֲבָדִי - זֶה סוּד הָאֲמוּנָה שֶׁהוּא עוֹמֵד תָּמִיד בְּצַדִּיק הַזֶּה, קִיּוּם הָעוֹלָם, שֶׁלֹּא יִתְפָּזְרוּ לְעוֹלָמִים חוּץ מִזְמַן הַגְּלוּת שֶׁנִּמְנָע שֶׁפַּע הַבְּרָכוֹת, וְסוּד הָאֲמוּנָה לֹא הַשְּׁלֵם, וְכָל הַחֲדוּוֹת נִמְנָעוּ. וְכִשְׁנִכְנַס הַלַּיְלָה, מֵאוֹתוֹ הַזְּמַן הַחֲדוּוֹת לֹא נִכְנַסוּ לְפָנַי הַמְּלָךְ.

זוה"ק
פרשת
ויחי דף
רלא ע"א

וְאִף עַל גַּב דְּחֲדוּן לֹא אֲתַעְרוּ, אֲבָל לְבַר קִיּוּמִי וּמְזוּמִי עַל גַּב שְׁהַחֲדוּוֹת לֹא הִתְעוֹרְרוּ, אֲבָל בַּחוּץ

עוֹמְדִים וּמְזַמְרִים שִׁירָה, וּכְשֶׁנֶּחֱלַק הַלֵּילָה וְהִתְעוֹרְרוֹת עוֹלָה מִלְמָטָה לְמַעְלָה, אָז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְעוֹרֵר כָּל חֵילוֹת הַשָּׁמַיִם לְבִכְיָה, וּבֹעֵט בְּרַקִּיעַ, וּמְזַדְעָזְעִים עֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים.

וְאִין מְנוּחָה לְפָנָיו, פָּרַט לְזִמְן שְׁמַתְעוֹרְרִים לְמָטָה בַּתּוֹרָה, אָז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל אוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים [שַׁעֲמוֹ], כָּלֶם מְקַשִּׁיבִים וּשְׂמֵחִים לְאוֹתוֹ קוֹל, וְאָז מְנוּחָה. [לְפָנָיו, וּבֵאֵה מְנוּחָה לְכָל נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שַׁעֲמוֹ] [לְפָנָיו נִמְצָאת]. מִשׁוֹם שְׁמִיּוֹם שְׁנֶחֱרַב הַמְּקַדֵּשׁ לְמָטָה, נִשְׁבַּע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שְׂלֵא יִכְנַס לְתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה עַד שִׁיִּכְנַסוּ יִשְׂרָאֵל לְיְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מָטָה, שְׁכַתוֹב (הוֹשַׁע יא) בְּקַרְבֶּךָ קְדוֹשׁ וְלֹא אָבּוֹא בְּעִיר, וְהָרִי פְּרִשׁוּהָ הַחֲבָרִים.

וְכָל אוֹתָם מְזַמְרִים עוֹמְדִים בַּחוּץ וְאוֹמְרִים שִׁירָה בְּשִׁלְשֵׁת חֲלָקֵי הַלֵּילָה, וְכָלֶם מְשַׁבְּחִים בְּתִשְׁבָּחוֹת יְדוּעוֹת, וְכָל חֵילוֹת הַשָּׁמַיִם, כָּלֶם מִתְעוֹרְרִים בְּלֵילָה, וְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם, וְקִדְשָׁה לֹא מְקַדְשִׁים לְמַעְלָה עַד שִׁיִּשְׂרָאֵל מְקַדְשִׁים לְמָטָה, וְאָז כָּל חֵילוֹת הַשָּׁמַיִם מְקַדְשִׁים אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ כְּאֶחָד. וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מִתְקַדְשִׁים מִעֲלֵיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים [מִשׁוֹם שֶׁהַקְּדוֹשָׁה שֶׁל

שִׁירְתָּא. וְכֵן אֶתְפְּלִיג לֵילֵיא, וְאֶתְעוֹרוֹתָ סֶלְקָא מִתְתָּא לְעֵילָא, כְּדִין קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֶתְעַר כָּל חֵילֵי שְׁמַיָּא לְבִכְיָה, וּבֹעֵט בְּרַקִּיעָא, וְאוֹדְעוּעֵן עֲלָאי וְתַתָּאי.

וְלִית גְּיִיחָא קַמִּיה, בַּר בּוֹמְנָא דְמַתְעָרִי לְתַתָּא בְּאוֹרֵיִתָּא. כְּדִין, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל אֵינּוֹן נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָא (דַּעֲמִיָּה), כְּלָהּוּ צִיִּיתִין וְחֲדַיִין לְהַהוּא קֶלָא וְכְדִין גְּיִיחָא. (ס"א קַמִּיה וְאֵתִי גְּיִיחָא לְכָלֵּהוּ נִשְׁמַתִּין דְּצְדִיקָא עֲמִיָּה) (קַמִּיה אֶשְׁתַּכַּח). בְּגִין דְּמִיּוֹמָא דְּאֶתְחַרִּיב מְקַדֶּשָׁא לְתַתָּא, אוֹמֵי קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, דְּלֹא יֵיעוּל בְּגוֹ יְרוּשָׁלַם דְּלַעֲיֵלָא, עַד דִּיעֲלוּן יִשְׂרָאֵל לְיְרוּשָׁלַם דְּלַתְתָּא. דְּכַתִּיב, (הוֹשַׁע יא) בְּקַרְבֶּךָ קְדוֹשׁ וְלֹא אָבּוֹא בְּעִיר, וְהָא אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא (תַּעֲנִית ה.).

וְכָל אֵינּוֹן מְזַמְרִי, קִיִּמֵי לְבַר, וְאֶמְרִי שִׁירְתָּא, בְּתַלְת פְּלָגֵי לֵילֵיא וְכָלֵּהוּ מְשַׁבְּחֵן בְּתוֹשְׁבַּחְתָּן יְדִיעָאן, וְכָלֵּהוּ חֵילֵי שְׁמַיָּא, כְּלָהּוּ מִתְעָרִי בְּלֵילֵיא, וְיִשְׂרָאֵל בִּימְמָא. וְקִדְשָׁה לֹא מְקַדְשִׁי לְעֵילָא, עַד דְּמְקַדְשִׁי יִשְׂרָאֵל לְתַתָּא, וְכְדִין כָּל חֵילֵי שְׁמַיָּא מְקַדְשִׁי שְׁמָא קְדִישָׁא כְּחֲדָא. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל קְדִישִׁין, מִתְקַדְשִׁין מִעֲלָאי וְתַתָּאי (ס"א בְּגִין דְּקְדוּשָׁא דְּשִׁמְא דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא לֹא סֶלֶק אֵלָא מִעֵילָא וּמִתְתָּא) כְּחֲדָא. הָדָא

הוא דכתיב, (ויקרא יט) קדושים תהיו שמו של הקדוש ברוך הוא לא
 פי קדוש אני ה' אלהיכם. עולה אלא מלמעלה ומלמטה]
 כְּאַחַד. זֶהוּ שְׁכָתוּב (ויקרא יט)
 קדשים תהיו כי קדוש אני ה'
 אלהיכם.

בכית צער הגלות וגדל צער החפרון כשאינן מקדש

מה לך איפה פי עלית בלך לגנות,
 שהרי כשנחרב המקדש,
 השכינה באה ועלתה לכל אותם
 המקומות שהיה בהם מדורה
 בראשונה, והיתה בוכה על בית
 מדורה, ועל ישראל שהלכו לגלות,
 ועל כל אותם החסידים והצדיקים
 שהיו שם ונאבדו. ומנין לנו?
 שכתוב (ירמיה לא) כה אמר ה' קול
 ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל
 מבכה על בניה, והרי נתבאר. ואז
 הקדוש ברוך הוא שואל את
 השכינה ואומר לה: מה לך אפוא
 פי עלית בלך לגנות.

מה זה בלך, שהרי פי עלית זה
 מספיק. מה זה בלך? להכליל
 עמה כל הצבאות והמרפבות
 האחרים שכלם בכו עמה על חרבן
 בית המקדש.

ומשום כך מה לך אפוא. אמרה
 לפניו: וכי בני בגלות,
 והמקדש נשרף, ואני מה לי כאן?
 התחילה ואמרת, (ישעיה כב)
 תשאות מלאה עיר הומיה קריה
 עליזה חלליך לא חללי חרב ולא

מה לך איפה פי עלית בלך לגנות,
 דהא כד אתחרב מקדשא,
 שכינתא אתאת, וסליקת בכל אינון
 אתרין, דהנה מדורה בהו בקדמיתא.
 והות בכת על בית מדורה, ועל
 ישראל דאזלו בגלותא, ועל כל אינון
 צדיקי וחסידי דהוו תמן ואתאבדו.
 ומנלן, דכתיב, (ירמיה לא) כה אמר יי
 קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים
 רחל מבכה על בניה, והא אתמר.
 וכדין קודשא בריך הוא שאיל לה
 לשכינתא, ואמר לה. מה לך איפה פי
 עלית בלך לגנות.

מהו בלך, דהא פי עלית סגיא, מהו
 בלך. לאכללא בהדה כל חילין
 וכל רתיבין אחרנין, דכלהו בכו עמה
 על חרבן פי מקדשא.

ובגין כך, מה לך איפה. אמרה
 קמיה, וכי בני בגלותא,
 ומקדשא אתוקדא, ואנא מה לי
 הכא. שריאת ואמרת, (ישעיה כב)
 תשאות מלאה עיר הומיה קריה
 עליזה חלליך לא חללי חרב ולא מתי

מִתִּי מִלְחָמָה. עַל כֵּן אָמַרְתִּי שְׁעוּ
מִנִּי אָמַרְר בְּכִי וְגו'. וְהִנֵּה בְּאַרְנוּ,
שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אָמַר לָהּ (ירמיה
שם) כֹּה אָמַר ה' מִנְעִי קוֹלְךָ מִכִּי
וְגו'.

וְבֵא וּרְאֵה, מִיּוֹם שֶׁנִּחְרַב בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ, לֹא הָיָה יוֹם שֶׁלֹּא
נִמְצְאוּ בוֹ קְלָלוֹת, מִשּׁוּם שֶׁכָּאֲשֶׁר
בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה קַיָּם, הָיוּ יִשְׂרָאֵל
עוֹבְדִים עֲבוֹדוֹת וּמִקְרִיבִים עוֹלוֹת
וְקֹרְבָנוֹת, וְהַשְׂכִּינָה שׁוֹרָה בְּבֵית
הַמִּקְדָּשׁ עֲלֵיהֶם כְּמוֹ אִם שְׂרוּבְצַת
עַל בְּנֵיהָ, וְהָיוּ כָּל הַפְּנִים מְאִירוֹת,
עַד שֶׁנִּמְצְאוּ בְּרָכוֹת לְמַעַלָּה
וּלְמַטָּה, וְלֹא הָיָה יוֹם שֶׁלֹּא נִמְצְאוּ
בוֹ בְּרָכוֹת וּשְׂמֵחוֹת, וְהָיוּ יִשְׂרָאֵל
שְׂרוּיִים לְכַטַּח בְּאַרְצָךְ, וְכָל הָעוֹלָם
הָיָה נֹזֵן בְּגִלְלָם.

מִלְחָמָה עַל כֵּן אָמַרְתִּי שְׁעוּ מִנִּי
אָמַרְר בְּכִי וְגו'. וְהָא אֹקִימָנָא,
דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר לָהּ, (ירמיה
לא) כֹּה אָמַר יי' מִנְעִי קוֹלְךָ מִכִּי וְגו'.

וְהָא חֲזוּ, מִיּוֹמָא דְאַתְחַרְיב בֵּי
מִקְדָּשָׁא, לֹא הוּוּ יוֹמָא דְלֹא
אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ לְוֹטִין. בְּגִין דְּכַד בֵּי
מִקְדָּשָׁא הוּוּ קַיָּם, הוּוּ יִשְׂרָאֵל פְּלַחִין
פּוֹלְחִין וְקֹרְבִין עֲלוּן וְקֹרְבָנִין,
וּשְׂכִינְתָּא שְׂרִיא בְּבֵי מִקְדָּשָׁא עֲלֵיהֶו,
כְּאִמָּא דְרַבִּיעָא עַל בְּנֵיִיא. וְהוּוּ כָּל
אַנְפִין נְהִירִין, עַד דְּאַשְׁתְּכַחוּ בְּרַכְּאֵן
לְעִילָא וְתַתָּא. וְלֹא הוּוּ יוֹמָא, דְלֹא
אֲשַׁתְּכַח בֵּיהּ בְּרַכְּאֵן וְחֲדוּן. וְהוּוּ
יִשְׂרָאֵל שְׂרָאֵן לְרַחֲצֵן בְּאַרְעָא, וְכָל
עֲלָמָא הוּוּ אַתְּוֹן בְּגִינְיֵיהוּ.

פְּרָק ג'

בַּעַת בְּכִיַת הַקְּב"ה עַל הַחֲרָבָן מְעוֹרָר רַחֲמִים עַל בְּנָיו

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ יוֹשְׁבִים
לִילֵיא אֶחָד וּמְתַעֲסָקִים בְּתוֹרָה
טָרָם שֶׁנִּחְלַק הַלִּילָה. בֵּין כֶּף קָרָא
הַגָּבֵר. בְּרָכוּ בְּרָכָה. (אמר לו רבי
אלעזר, כעת הוא הזמן שהקדוש ברוך הוא
נכנס בגן עדן להשתעשע עם הצדיקים. אמר
לו רבי יוסי, למה משתעשע הקדוש ברוך
הוא) בְּכָה רַבִּי אֶלְעָזָר וְאָמַר, בֹּא
וּרְאֵה, עַד כָּאֵן זְעַנְע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא שְׁלֹשׁ מֵאוֹת וְתִשְׁעִים רְקִיעִים

רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ יוֹשְׁבִים
לִילֵיא חֵד, וְקָא מְתַעֲסָקִין
בְּאוּרֵיִתָּא, עַד לֹא אַתְּפְּלִיג לִילֵיא.
אַדְהֵכִי קָרָא גַבְרָא, בְּרִיכוּ בְּרַכְּתָא,
(אמר ליה רבי אלעזר, השתא הוא זמנא
דקודשא בריך הוא עאל בנגתא דעדן
לאשתעשעא עם צדיקיא, אמר ליה רבי יוסי,
אמאי משתעשע קודשא בהך הוא) בְּכָה רַבִּי
אֶלְעָזָר וְאָמַר, תָּא חֲזוּ, עַד הַשְׁתָּא
קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲזִדְעֵנָע, תִּלְתַּת

זוהר
שמות
פרשת
ויקהל דף
קצה: -
קצו.

והפה בָּהֶם, ובכה על חרפן בית המקדש, והוריד שתי דמעות לתוך היס הגדול ונזפר בכניו מתוך בכיה.

משום שהלילה נחלק לשלשה צדדים בשמים עשרה שעות שהיו רשומים בו, ואם נוספות שעות הלילה, אותן שעות שנוספו הן של היום, ולא נחשבות מהלילה, פרט לשמים עשרה שהן שלו. ואותן שמים עשרה נחלקות לשלשה צדדים, ושלושה מחנות של מלאכים קדושים נחלקו (התמנו) באותם שלשה צדדים.

מחנה ראשון ממנה בארבע שעות ראשונות של ראשית הלילה לשבח את אדונם. ומה הם אומרים? (תהלים כד) לה' הארץ ומלאה וגו', כי הוא על ימים יסדה וגו', מי יעלה בהר ה' וגו', נקי כפים ובר לבב וגו'. מה הטעם של זה? משום שכאשר הלילה פורש כנפיו על העולם, אז כל בני העולם טועמים טעם המות ויוצאת נשמתם לעלות למעלה, ואותם מלאכים עומדים ואומרים, מי יעלה בהר ה'. הר ה' - זה הר הבית. מקום קדשו - זה עזרת ישראל. כמו שלמעלה, כך גם למטה.

משום שבכל רקיע ורקיע כמה ממנים וכמה שרים

מאה ותשעים רקיעין, ובמש בהו, ובכה על חרפן בי מקדשא, ואוריד תרין (י"ט ע"ב) דמעין לגו ימא רבא, ואדפר לבגוהי מגו בכיה.

בגין דלתלת סטרין אתפלג ליליא, בתריסר שעתי דהו רשימין ביה, ואי אתוספן שעתי בליליא, אינון שעתי דמתוספאן, דיממא אינון, ולא אתחשיבו מליליא, בר תריסר דאינון דילה. ואינון תריסר, אתפלגו לתלת סטרין, (והר רות כ"ו ע"א) ותלת משריין דמלאכין קדישין, אתפלגו (ס"א אתמנו) באינון תלת סטרין.

משריין קדמאה, אתמנא בד' שעתי קמייתא, דשירותא דליליא, לשבחא למאריהון, ומה קאמרי. (תהלים כד) ליי' הארץ ומלאה וגו', כי הוא על ימים יסדה וגו', מי יעלה בהר יי' וגו', נקי כפים ובר לבב וגו'. מאי טעמא דא. בגין דכד ליליא פריש גדפוי על עלמא, כדון, כל בני עלמא טעמין טעמא דמותא, ונפקי נשמתיהו לסלקא לעילא, ואינון מלאכין קיימין וקא אמרי, מי יעלה בהר יי'. הר יי', דא הר הבית. מקום קדשו, דא עזרת ישראל. בגוונא דלעילא, הכי נמי לתתא.

בגין דבכל רקיעא ורקיעא, כמה ממנו, וכמה סרכין קיימין

עוֹמְדִים שָׁם, וּכְשֶׁהִנְשָׁמוֹת יוֹצְאוֹת,
רוֹצוֹת לְעֵלוֹת לְמַעְלָה, וְאִם אֵינָן
זוֹכוֹת דוֹחִים אוֹתָן הַחוּצָה,
וְהוֹלְכוֹת וּמְשׁוֹטְטוֹת בְּעוֹלָם,
וְלוֹקְחִים אוֹתָן כַּמָּה קְבוּצוֹת שֶׁל
רוּחוֹת וּמוֹדִיעִים לָהֶם דְּבָרִים
כּוֹזְבִים, וְלַפְעָמִים דְּבָרֵי אֱמֶת מִמֶּה
שֶׁעֲתִיד לְבֹא בְּזִמְנֵי הַקְּרוֹב, כְּמוֹ
שֶׁבְּאֵרוֹהָ.

וְאוֹתָן נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים הוֹלְכוֹת
וּמְשׁוֹטְטוֹת לְמַעְלָה,
וּפּוֹתְחִים לָהֶם פְּתָחִים, וּמַעֲלִים
אוֹתָן לְתוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּקְרָא הַר
ה', כְּמוֹ הַסּוּד שֶׁל הַר הַבַּיִת לְמַטֵּה,
וּמִשָּׁם נִכְנָסִים לְתוֹךְ אוֹתוֹ מְקוֹם
שֶׁנִּקְרָא מְקוֹם קִדְשׁוֹ, שֶׁשָּׁם נִרְאוֹת
כָּל הַנִּשְׁמוֹת לְפָנָיו אֲדוֹנָם. כְּמוֹ כֵן
אוֹתוֹ מְקוֹם שֶׁנִּרְאוֹ יִשְׂרָאֵל לְפָנָיו
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא
עֲזֵרַת יִשְׂרָאֵל. בְּשָׁעָה שֶׁהִנְשָׁמוֹת
עוֹמְדוֹת שָׁם, אֲזִי שְׂמַחַת רְבוּנָם
הִיא, לְתַקֵּן בָּהֶם הַמְּקוֹם שֶׁנִּקְרָא
קִדְשׁ הַקְּדוֹשִׁים, וְשֵׁם רוֹשְׁמֵים אֶת
כָּל מַעֲשֵׂיהֶם וּזְכוֹתֵיהֶם.

מִחֲנֻנָּה שְׁנֵי מְמָנָה בְּאַרְבַּע שָׁעוֹת
אַחֲרוֹת, וְאֵינָם אוֹמְרִים
שִׁירָה, פָּרַט לְשַׁעֲתִים, עַד שֶׁנִּחְלַק
הַלֵּילָה וְנִכְנָס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְגַן
עֵדֶן.

תָּמָן. וְכֵן נִשְׁמָתֵינוּ נִפְקִין, בְּעֵאֵן
לְסַלְקָא לְעֵילָא, וְאִי לֹא זְכוּיִן אֵינּוֹן
דְּחִיִּין לוֹן לְבַר, וְאוֹלִין וְשֹׁאֲטִין
בְּעֵלְמָא, וְנִטְלִין לוֹן כַּמָּה חֲבִילֵי
מְהִירִין, וְאוֹדְעִין לוֹן מְלִין בְּדִיבּוֹ,
וְלוֹמְנִין מְלִין דְּקִשׁוּט, מִמֶּה דְּאֵתֵי
לְזִמְנֵי (רנ"ב ע"ב) קָרִיב, כַּמָּה דְּאוֹקְמוּהָ.

וְאֵינּוֹן נִשְׁמָתֵינוּ דְּצְדִיקָיָא, אֲזִלִּין
וְשֹׁאֲטִין לְעֵילָא, וּפְתָחִין לוֹן
פְּתָחִין, וְסַלְקִין לוֹן לְגוֹ הַהוּא אֲתֵר
דְּאִקְרִי הַר יי', בְּגוֹנָא דְרִזָּא דְהַר
הַבַּיִת לְתַתָּא. וּמִתָּמָן עֲאִלִּין לְגוֹ
הַהוּא אֲתֵר דְּאִקְרִי מְקוֹם קִדְשׁוֹ.
דְּתָמָן אֲתַחְזִיין כָּל נִשְׁמָתֵינוּ לְקַמֵּי
מְאִרִיהוֹן. בְּגוֹנָא דָּא הַהוּא אֲתֵר,
דְּאֲתַחְזוֹן יִשְׂרָאֵל קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיד
הוּא, אֲתֵר דְּאִקְרִי עֲזֵרַת יִשְׂרָאֵל.
בְּשַׁעֲתָא דְּנִשְׁמָתֵינוּ קִיִּימִין תָּמָן, בְּדִין
חֲדוּהָ דְּמְאִרִיהוֹן, לְאֲתַתְּקֵנָא בְּהוּ
אֲתֵר, דְּאִקְרִי קִדְשׁ (רנ"ח ע"ב)
הַקְּדוֹשִׁים. וְתָמָן רְשִׁימִין כָּל עוֹבְדֵיהוֹן
וְזְכוּן דְּלַהוֹן.

מִשְׁרִיִּיא תְּנִינָא, אֲתַמְנָא בְּאַרְבַּע
שַׁעֲתֵי אַחֲרֵינוּ, וְלֹא אִמְרִי
שִׁירָתָא, בַּר תְּרֵי שַׁעֲתֵי, עַד דְּאֲתַפְּלַג
לֵילָיָא, וְעֵאל קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא
בְּגוֹנָתָא דְּעֵדֶן.

פרק ד'

הן אראלם צעקו חצה, כלם לוו את השכינה עד בכל, ושם הם בכו עם ישראל

ואלין אינון אבלי ציון, ואינון דבכו על חרבן בי מקדשא. ובשירותא דארבע שעתא אמצעין, פתחי ואמרי, (תהלים קלז) על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו וגו', ואלין אינון דבכו על נהרות בכל, עמהון דישראל, (דף קצ"ו ע"א) ממשמע דכתיב גם בכינו. ומנלן דבכו תמן. דכתיב, (ישעיה לג) הן אראלם צעקו חצה. מהו חוצה. דא בכל, בגין דכלהו אוזופה לשכינה עד בכל. ותמן בכו עמהון דישראל. ועל דא פתחי בהאי, ומסיימי זכור יי' לבני אדום וגו'.

ואלה הם אבלי ציון ואותם שבוכים על חרבן בית המקדש. ובתחלת ארבע השעות האמצעיות פותחים ואמרים, (תהלים קלז) על נהרות בכל שם ישבנו גם בכינו וגו', ואלה הם שבוכים על נהרות בכל עם ישראל, ממשמע שכתוב גם בכינו. ומנין לנו שבוכים שם? שכתוב הן אראלם צעקו חצה. מה זה חצה? זו בכל, משום שכלם לוו את השכינה עד בכל, ושם הם בכו עם ישראל. ועל זה פותחים בזה, ומסיימים: זכור ה' לבני אדום וגו'.

דף קצ"ו ע"א

כדין אתער קודשא בריך הוא בדרגוי, ובטש ברקיעין כדאמרן, ואודעזעו תריסר אלפי עלמין, ונעי ובבי, דכתיב, (ירמיה כה) יי' ממרום ישאגממעון קדשו יתן קולו שאוג ישאג על נוהו, ואדפר לון לישראל, ואחית תרין דמעין לגו ימא רבא. וכדין אתער שלהוביתא חד דבסטר צפון, ובטש רוחא חד דבסטר צפון בהווא שלהוביתא, ואזלא ושאמא בעלמא, וההיא שעתא אתפלג ליליא, ושלהוביתא אזלא ובטש בגדפוי דתרנגולא,

ואז מתעורר הקדוש ברוך הוא במעלותיו ומכה ברקיעים, כמו שאמרנו, ומודעזעים שנים עשר אלפי עולמות וגועים ובוכים, שכתוב (ירמיה כה) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על נוהו. ונזכר בישראל, ומוריד שתי דמעות לתוך היים הגדול, ואז מתעוררת שלהבת אחת שבצד צפון, ומכה רוח אחד שבצד צפון באותה השלהבת, והולך ומשוטט בעולם. ובאותה שעה נחלק הלילה, והשלהבת הולכת ומכה

בְּכַנְפֵי הַתְּרַנְגוּל וְקוֹרָא, אָז הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְגַן עֵדֶן.

וְלַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֵין מְנוּחָה עַד
שְׁנַכְנֵס לְגַן עֵדֶן
לְהַשְׁתַּעֲשַׂע עִם נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים.
וְהִסִּימֵן - כִּי נִמְכְּרָנוּ אֲנִי וְעַמִּי וְגו'.
(אסתר ז) וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי הוּא זֶה
וְגו', וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה
הַיַּיִן אֶל גִּנַּת הַבַּיִת וְגו'.

בְּשַׁעֲהַ שְׁנַכְנֵס הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
לְגַן עֵדֶן, אָז כָּל אוֹתָם עֲצִי
הֲגֵן וְכָל אוֹתָן נְשָׁמוֹת הַצְּדִיקִים
פּוֹתְחִים וְאוֹמְרִים, (תהלים כד) שְׂאוּ
שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'. מִי זֶה מֶלֶךְ
הַכְּבוֹד וְגו'. שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם
גו'. וּבְשַׁעֲהַ שְׁנָשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים
שְׁבָאָרְץ חוֹזְרוֹת לְגוֹפֵן, אָז מַחֲזִיקִים
בָּהֶם כָּל אוֹתָם מְלֹאכִים, וְאוֹמְרִים
(שם קלד) הִנֵּה בָּרַכּוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי
ה'. וְלִמְדָנוּ שֶׁזֶה הַמַּחְנָה הַשְּׁלִישִׁי
שְׂאוּמֶר אֶת זֶה בְּאַרְבַּע הַשָּׁעוֹת
הַאֲחֵרוֹנוֹת.

וְאוֹמְרִים שִׁירָה עַד שְׁעוּלָה אור
הַבֶּקֶר, וְאָז מְשַׁבְּחִים
אֶת אֲדוֹנָם כָּל אוֹתָם כּוֹכְבִים
וּמְזֻלוֹת, וְכָל אוֹתָם הַמְּלֹאכִים
הָעֲלִיוֹנִים שְׁשֶׁלְטוֹנֵם בַּיּוֹם, כָּלֵם
מְשַׁבְּחִים אֶת אֲדוֹנָם וְאוֹמְרִים
שִׁירָה. זֶהוּ שְׁכַתוּב (איוב לח) בְּרֵן
יַחַד כְּכַבִּי בְּקֶר וַיִּרְעוּ כָּל בְּנֵי
אֱלֹהִים.

וְקֹאֲרִי, כְּדִין קוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא עָאֵל
בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן.

וְקוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא לִית לִיה נְיִיחָא
עַד דְעָאֵל לְגִנְתָּא דְעֵדֶן
לְאַשְׁתַּעֲשַׂע בְּנִשְׁמַתְהוֹן דְּצְדִיקִיא.
וְסִימֵן (אסתר ז) כִּי נִמְכְּרָנוּ אֲנִי וְעַמִּי
וְגו'. וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ מִי הוּא זֶה וְגו',
וְהַמֶּלֶךְ קָם בַּחֲמָתוֹ מִמִּשְׁתֵּה הַיַּיִן אֶל
גִּנַּת הַבַּיִת וְגו'.

בְּשַׁעֲתָא דְקוֹדֶשָׁא בְּרוּךְ הוּא עָאֵל
בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן, כְּדִין כָּל
אֵינּוֹן אֵילָנִין דְּגִנְתָּא, וְכָל אֵינּוֹן
נְשָׁמַתִּין דְּצְדִיקִיא, פְּתַחִי וְאִמְרִי,
(תהלים כד) שְׂאוּ שְׁעָרִים רְאשֵׁיכֶם וְגו'.
מִי זֶה מֶלֶךְ הַכְּבוֹד וְגו'. שְׂאוּ שְׁעָרִים
רְאשֵׁיכֶם וְגו'. וּבְשַׁעֲתָא דְנִשְׁמַתְהוֹן
דְּצְדִיקִיא דִּי בְּאַרְעָא אֶהְדְּרוּ
לְגוֹפֵייהוּ, כְּדִין אַתְקִיפוּ בְּהוּ כָּל אֵינּוֹן
מְלֹאכִין, וְאִמְרִי (תהלים קלד) הִנֵּה
בָּרַכּוּ אֶת ה' כָּל עַבְדֵי יי'. וְאוֹלִיפְנָא
דְּדָא מְשַׁרְיָא תְּלִיתָאָה קָא אִמְרִי דָא,
בְּאַרְבַּע שַׁעֲתֵי בַתְרִייתָא.

וְקֹאֲמְרִי שִׁירָתָא, עַד דְסָלִיק נְהוֹרָא
דְצַפְרָא, דְכְּדִין מְשַׁבְּחִין
לְמַרְיָהוֹן כָּל אֵינּוֹן כְּכַבִּיא וּמְזֻלִי, וְכָל
אֵינּוֹן מְלֹאכִין עֲלָאין, דִּי שְׁלִטְנִיָהוֹן
בִּימְמָא, כְּלָהוּ מְשַׁבְּחִין לְמַאֲרִיָהוֹן,
וְאִמְרִי שִׁירָתָא. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב,
(איוב לח) בְּרֵן יַחַד כְּכַבִּי בְּקֶר וַיִּרְעוּ כָּל
בְּנֵי אֱלֹהִים.

הצדיקים בחצי הלילה בגן עדן

קול קורא התנודדו (מההשמטות) קול קורא: התנודדו מחנות צדיקים קדושים, אשריכם שזכיתם לכך. מי שמע כזאת, מי ראה כאלה, בהיות כל נגון הרקיע בנסעו על ידי האיש לבוש הבדים, והוא מסתלק והרקיע עומד. והעמוד מנגן, עולה ויורד, עד שנמשך אור זהר, אור נעים מלמעלה באותו העמוד. והצדיקים עומדים לנגד האור והוא ונהנים ממנו עד חצות הלילה. (מההשמטות)

קול קורא התנודדו מחנות צדיקים קדושים, אשריכם שזכיתם לכך. מי שמע כזאת, מי ראה כאלה, בהיות כל נגון הרקיע בנסעו על ידי האיש לבוש הבדים, והוא והרקיע עומד. והעמוד מנגן, עולה ויורד, עד שנמשך אור זהר, אור נעים מלמעלה באותו העמוד. והצדיקים עומדים לנגד האור והוא ונהנים ממנו עד חצות הלילה. (מההשמטות)

זוהר שמות ויקהל דף טו:

בחצי הלילה כשבא הקדוש ברוך הוא לכנס עם הצדיקים, שומעים קול סבוב הרקיע והעמוד מנגן, וקרקע הגן מתנשא, והצדיקים עולים מחפותיהם לקראת בוראם, וכל הגן מתמלא מכבודו. באותה שעה מזדווגות הרוחות זכרים ונקבות כפי שהיו קדם שנבראו, ומאותו נעים תאונתם לחזות בנעים ה' בולם עושים פרי, דהיינו רוחות לגרים: (עד כאן מההשמטות)

בחצי הלילה כשבא הקדוש ברוך הוא ליכנס עם הצדיקים, שומעים קול סבוב הרקיע והעמוד מנגן, וקרקע הגן מתנשא, והצדיקים עולים מחופותיהם לקראת בוראם, וכל הגן מתמלא מכבודו. באותה שעה מזדווגות הרוחות זכרים ונקבות כפי שהיו קודם שנבראו, ומאותו נעים תאונתם לחזות בנעים ה' בולם עושים פרי, דהיינו רוחות לגרים: (עד כאן מההשמטות)

פרק ה'

האילנות מזמרות בחצות

בא ראה, בשעה שמתעורר חצות הלילה והקדוש ברוך הוא

תא חזי, בשעתא דאתער פלגות ליליא וקודשא ברוך הוא עאל

בראשית כד עז.

לְגַנְתָּא דְעָדָן לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא עִם
 צְדִיקָא, כְּלֵהוּ אֵילָנִין דְּגַנְתָּא דְעָדָן
 מְזַמְרִין וּמְשַׁבְּחִין קַמִּיהּ. דְּכִתִּיב, (דְּבִרֵי
 הַיָּמִים א טו) אִזְ יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר מִלְּפָנֵי
 יְיָ וְגו'.

נְכַנְס לְגַן הַעֲדָן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע עִם
 הַצְּדִיקִים, כָּל הָאֵילָנוֹת שֶׁל גַּן הַעֲדָן
 מְזַמְרִים מְשַׁבְּחִים לְפָנָיו, שְׁכָתוֹב
 (דְּבִרֵי הַיָּמִים א טז) אִזְ יִרְנְנוּ עֲצֵי הַיַּעַר
 מִלְּפָנֵי ה' וְגו'.

רַבִּי אַבָּא קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ

רַבִּי אַבָּא הוּוּ אֲתִי מִטְּבֵרְיָה לְבִי
 טְרוּנָא דְחַמּוּי, וְרַבִּי יַעֲקֹב
 בְּרִיהּ הוּוּ עַמּוּיָה, אַעְרַעוּ בְּכַפֵּר
 טְרָשָׁא. כַּד בַּעוּ לְמִשְׁכַּב, אָמַר רַבִּי
 אַבָּא לְמַרְיָה דְּבֵיתָא אִיתְּ הַכָּא
 תְּרַנְגוּלָא. אָמַר לִיהּ מֵאַרְא דְּבֵיתָא,
 אַמַּאי. אָמַר לִיהּ בְּגִין דְּקַאִמְנָא
 בְּפִלְגוֹת לַיְלִיא מִמֶּשׁ.

רַבִּי אַבָּא הָיָה בָּא מִטְּבֵרְיָה לְבֵית
 טְרוּנָא שְׁלַחְמִיו, וְרַבִּי יַעֲקֹב
 בְּנוֹ הָיָה עַמּוּי. נִפְגְּשׁוּ בְּכַפֵּר טְרָשָׁא.
 כְּשֶׁרָצוּ לִשְׁכַּב, אָמַר רַבִּי אַבָּא לְבַעַל
 הַבַּיִת: יֵשׁ כָּאן תְּרַנְגוּל? אָמַר לוֹ
 בַּעַל הַבַּיִת: לְמָה? אָמַר לוֹ: מִשׁוּם
 שְׂאֵנִי קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ.

בראשית
 לד לד
 צב:

בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נְכַנְס לְגַן הַעֲדָן לְהַשְׁתַּעֲשַׁע
 עִם הַצְּדִיקִים.

אָמַר לִיהּ לֹא אַצְטְרִיךְ, דְּהָא סִימְנָא
 לִי בְּבֵיתָא דְּהַרְדִּין טַקְלָא דְּקַמִּי
 עַרְסָאי מְלִינָא לִיהּ מִיָּא וְנַטְיָף טִיף
 טִיף, בְּפִלְגוֹת לַיְלִיא מִמֶּשׁ אַתְרָקוּ
 כְּלֵהוּ מִיָּא, וְאַתְגְּלָגַל הָאִי קִיטְפָא
 וְנַהִים, וְאַשְׁתַּמַּע קְלִיָּה בְּכָל בֵּיתָא,
 וְכַדִּין הוּא פְּלָגוֹת לַיְלִיא מִמֶּשׁ, וְחַד
 סְבָא הוּוּ לִי דְהוּוּ קָם בְּכָל פְּלָגוֹת
 לַיְלִיא וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוּרֵייתָא, וּבְגִינֵי כְּךָ
 עָבַד הָאִי, אָמַר רַבִּי אַבָּא בְּרִיךְ
 רַחֲמָנָא דְשִׁדְרֵנִי הַכָּא, בְּפִלְגוֹת לַיְלִיא
 נְהִים הֵהוּא גְּלָגְלָא דְּקִיטְפָא, קָמוּ רַבִּי
 אַבָּא וְרַבִּי יַעֲקֹב. שָׁמְעוּ לְהֵהוּא גַבְרָא

אָמַר לוֹ: לֹא צְרִיךְ, שֶׁהֲרִי סִימֵן יֵשׁ
 לִי בְּבֵית - שֶׁהִמְשַׁקֵּל הַזֶּה
 שֶׁלפָּנַי מִטְּתִי, אֲנִי מְמַלֵּא אוֹתוֹ
 בְּמִים, וּמְטַפֵּטֵף טֶפֶה טֶפֶה. וּבְחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ מִתְרוֹקְנִים כָּל הַמִּים,
 וּמִתְגַּלְגֵּל הַגְּלָגַל [הַדְּבּוּק] הַזֶּה
 וְנַהִים, וְנִשְׁמַע קוֹלוֹ בְּכָל הַבַּיִת. וְאִז
 הוּא חֲצוֹת הַלַּיְלָה מִמֶּשׁ. וְזָקֵן אַחַד
 הָיָה לִי שֶׁהָיָה קָם בְּכָל חֲצוֹת לַיְלָה
 וּמִשְׁתַּדַּל בְּתוֹרָה, וּמִשׁוּם כְּךָ עָשָׂה
 אֵת זֶה. אָמַר רַבִּי אַבָּא: בְּרוּךְ
 הַרְחֵמֵן שֶׁשְׁלַחְנִי לְכָאן. בְּחֲצוֹת
 הַלַּיְלָה נִהֵם אוֹתוֹ הַגְּלָגַל [הַדְּבּוּק].

קמו רבי אבא ורבי יעקב, ושמעו את אותו האיש שהיה יושב בירכתי הבית ושני בניו עמו, והיה אומר, כתוב (תהלים קיט) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקה. מה ראה דוד שהוא אומר חצות לילה ולא בחצות הלילה? אלא חצות לילה - ודאי לקדוש-ברוך-הוא אומר כן. וכי כך נקרא הקדוש ברוך הוא? כן, שהרי חצות לילה ממש הקדוש ברוך הוא נמצא וסיעתו, ואז היא השעה שנכנס לגן העדן להשתעשע עם הצדיקים.

אמר רבי אבא לרבי יעקב, ודאי נשתתף עם השכינה ונתחבר יחד. קרבו וישבו עמו. אמרו לו, אמר דבר פיד, שיפה אמרת, מנין לך זה? אמר להם, דבר זה למדתי מסבי. ועוד היה אומר, שששל [שתחלת] השעות הראשונות של הלילה, כל הדינים שלמטה מתעוררים והולכים ומשוטטים בעולם.

דהוה יתיב בשפולי ביתא ותרין בנוי עמיה, והוה אמר כתיב (תהלים קיט סב) חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקה, מאי קא חמא דוד דאיהו אמר חצות לילה ולא בחצות לילה. אלא חצות לילה ודאי, לקודשא בריך הוא אמר הכי. וכי קודשא בריך הוא הכי אקרי. אין דהא חצות לילה ממש קודשא בריך הוא אשתכח וסיעתא דיליה וכדין היא שעתא דעייל בגנתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקיא.

אמר רבי אבא לרבי יעקב ודאי נשתתף בשכינתא ונתחבר כחדא, קריבו ויתיבו עמיה, אמרו ליה אימא מלה דפומך דשפיר קאמרת. מנא לך האי. אמר לון מלה דא אוליפנא מסבאי. ותו הוה אמר דתלת (ג"א דתחלת) שעתיה קמיותא דליליא כל דינין דלתתא מתערין ואזלין ושאטין בעלמא.

מחצות הלילה מאירה המלכות מצד החסד

ובחצות הלילה ממש הקדוש ברוך הוא מתעורר בגן עדן, והדינים שלמטה אין נמצאים. וכל המנהגים שלמעלה בלילה, אין נמצאים אלא בחצות הלילה ממש. מנין לנו? מאברהם, שכתוב

בפלגות ליליא ממש קודשא בריך הוא אתער בגנתא דעדן ודינין דלתתא לא משתכחון. וכל נימוסין דלעילא בליליא לא אשתכחו אלא בפלגות ליליא ממש. מנלן מאברהם דכתיב ויחלק עליהם לילה.

בראשית
לך לך
צב:

בְּמִצְרַיִם (שְׁמוֹת יב כט) וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה, וּבִאֲתָרֵינּוּ סְגִיאֵינּוּ בְּאֹרֵייתָא הָכִי אֲשֶׁתְּכַח. וְדוּד הָוָה יָדַע. וּמָנָא הָוָה יָדַע. אֵלָא הָכִי אָמַר סָבָא. דְּמַלְכוּתָא דִּילֵיהּ בְּהָאֵי (לֵילֵיא) תְּלֵיא. וְעַל דָּא קָאִים בְּהָהִיא שְׁעָתָא וְאָמַר שִׁירְתָּא, וְלֵהֲכִי קְרִייה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מְמִשׁ, אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' דְּהָא כָּל דֵּינִין תְּלֵינּוּ מִהֲכָא, וְדֵינִין דְּמַלְכוּתָא מִהֲכָא מְשִׁתְּכַחֵין, וְהָיָא שְׁעָתָא אֲתַקְטִיר בְּהָ דוּד וְקָם וְאָמַר שִׁירְתָּא. אֲתָא רַבִּי אָבָא וּנְשָׁקִיה, אָמַר לֵיהּ וְדָאֵי הָכִי הוּא בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דִּשְׁדַּרְנֵי הָכָא.

בְּמִצְרַיִם (שְׁמוֹת יב כט) וַיְהִי בַחֲצֵי הַלַּיְלָה, וּבִאֲתָרֵינּוּ סְגִיאֵינּוּ בְּאֹרֵייתָא הָכִי אֲשֶׁתְּכַח. וְדוּד הָוָה יָדַע. וּמָנָא הָוָה יָדַע. אֵלָא הָכִי אָמַר סָבָא. דְּמַלְכוּתָא דִּילֵיהּ בְּהָאֵי (לֵילֵיא) תְּלֵיא. וְעַל דָּא קָאִים בְּהָהִיא שְׁעָתָא וְאָמַר שִׁירְתָּא, וְלֵהֲכִי קְרִייה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מְמִשׁ, אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' דְּהָא כָּל דֵּינִין תְּלֵינּוּ מִהֲכָא, וְדֵינִין דְּמַלְכוּתָא מִהֲכָא מְשִׁתְּכַחֵין, וְהָיָא שְׁעָתָא אֲתַקְטִיר בְּהָ דוּד וְקָם וְאָמַר שִׁירְתָּא. אֲתָא רַבִּי אָבָא וּנְשָׁקִיה, אָמַר לֵיהּ וְדָאֵי הָכִי הוּא בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דִּשְׁדַּרְנֵי הָכָא.

בְּרִיךְ הוּא חֲצוֹת לַיְלָה מְמִשׁ, אָקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ וְגו' דְּהָא כָּל דֵּינִין תְּלֵינּוּ מִהֲכָא, וְדֵינִין דְּמַלְכוּתָא מִהֲכָא מְשִׁתְּכַחֵין, וְהָיָא שְׁעָתָא אֲתַקְטִיר בְּהָ דוּד וְקָם וְאָמַר שִׁירְתָּא. אֲתָא רַבִּי אָבָא וּנְשָׁקִיה, אָמַר לֵיהּ וְדָאֵי הָכִי הוּא בְּרִיךְ רַחֲמֵנָא דִּשְׁדַּרְנֵי הָכָא.

בְּא רְאָה, הַלַּיְלָה הוּא דִּין בְּכָל מְקוּם, וְהָרִי הִקְמִנּוּ אֶת הַדְּבָרִים, וְכִךְ הוּא וְדָאֵי, וְהָרִי הִעֲרִיתִי לְפָנַי רַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר אוֹתוֹ הַיֶּלֶד בְּנוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הָאִישׁ, אִם כֵּךְ, לָמָּה כְּתוּב חֲצוֹת לַיְלָה? אָמַר לוֹ, הָרִי נֶאֱמַר שְׁבַחֲצוֹת הַלַּיְלָה מִתְעוֹרֶרֶת מַלְכוּת הַשָּׁמַיִם.

תָּא חֲזוּ, לַיְלָה דִּינָא בְּכָל אֲתַר וְהָא אוֹקִימָנָא מִלֵּי, וְהָכִי הוּא וְדָאֵי, וְהָא אֲתַעַר קָמִי דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן. אָמַר הַהוּא יְנוּקָא בְּרִיה דְּהָהוּא גְּבָרָא אִי הָכִי אֲמַאי כְּתוּב חֲצוֹת לַיְלָה. אָמַר לֵיהּ הָא אֲתַמַּר בְּפִלְגוּת לֵילֵיא מַלְכוּתָא דְּשָׁמַיָא אֲתַעֲרַת.

בְּמַחֲצִית הָאֲחֵרֶת מְאִירָה פְּנֵיהּ בְּצַד הַחֹסֶד

אָמַר, אֲנִי שְׁמַעְתִּי דְּבַר. אָמַר לוֹ רַבִּי אָבָא, אָמַר בְּנֵי טוֹב, שְׁהָרִי דְּבַר פִּיךָ יִהְיֶה קוֹל הַמְּאֹר. אָמַר, אֲנִי שְׁמַעְתִּי, שְׁהָרִי הַלַּיְלָה

אָמַר אֲנָא שְׁמַעְנָא מְלָה. אָמַר לֵיהּ רַבִּי אָבָא, אִימָא בְּרִי טַב דְּהָא מְלָה דְּפּוּמָךְ קָלָא דְּבוֹצִינָא לְהוּי. אָמַר אֲנָא שְׁמַעְנָא דְּהָא לַיְלָה דִּינָא

הוא דין המלכות, ובכל מקום הוא דין. וזה שאמר חצות, משום שיונקת בשני גונים [חצות] - בדין וחסד. ונדאי שהמחצית הראשונה היא דין, שהרי במחצית האחרת היא מאירה פניה בצד החסד, ועל כן חצות לילה כתוב ונדאי.

דמלכותא איהו ובכל אתר דינא הוא, והאי דקאמר חצות, בגין דינקא בתרי גווני (חצות) בדינא וחסד, ונדאי פלגותא קדמיתא דינא הוא, דהא פלגותא אחרא נהירו אנפיהא בסטרא דחסד. ועל דא חצות לילה כתיב ונדאי.

פרק ו'

הקם בחצות אינו טועם טעם מיתה בשנה

רבי יהודה ורבי יוסי נפגשו לכפר חנן. בעודם יושבים בבית מלונם, בא איש אחד, ומשא של חמור לפניו, ונכנס לבית. בין כך אמר רבי יהודה לרבי יוסי, הנה שנינו שדוד המלך היה מתנמנם כמו סוס ושנתו מועטת, איך היה קם בחצות הלילה, השעור הזה הוא קטן, ולא היה מתעורר אפלו בשליש הלילה?

רבי יהודה ורבי יוסי אערעו בכפר חנן. עד דהוו יתבי בי אושפזייהו, אתא חד בר נש וחד מטולא דחמרא קמיה ועאל בביתא. אדהכי, אמר רבי יהודה לרבי יוסי, הא תנינן, דדוד מלכא הוה מתנמנם כסוס, ושינתיה זעיר, היך הוה קם בפלגות ליליא. האי שעורא זעיר איהו ולא הוה אתער אפילו בתלתות ליליא.

בראשית
ויגש ר"ז
ע"ב -
ר"ז ע"א

דוד המלך קם בחצות הלילה ומתעורר, ומשתדל בעבודת רבונו בשירים ותשבחות

אמר לו, בשעה שנכנס הלילה, היה יושב עם כל גדולי ביתו ודן את הדין ועוסק בדברי תורה, ואחר כך היה ישן שנתו עד חצות הלילה, וקם בחצות הלילה ומתעורר, ומשתדל בעבודת רבונו בשירים ותשבחות.

אמר ליה, בשעתא דעאל ליליא, הוה יתיב עם כל רבבתי ביתיה ודאין דינא, ועסיק במלי דאורייתא. ולכתר הוה נאים שינתיה עד פלגות ליליא, וקם בפלגות ליליא ואתער, ומשתדל בפולחנא דמאריה, בשירין ותושבחות.

דוד המלך היה שומר כל ימיו שלא יטעם טעם מיתה

בִּינְתָיִם אָמַר הָאִישׁ הַהוּא, וְכִי
הַדָּבָר הַזֶּה שְׁאַתֶּם אוֹמְרִים הוּא כִּדְ?
סוּד הַדָּבָר יֵשׁ כָּאֵן, שְׁהֵנָּה דוֹד
הַמֶּלֶךְ חִי וְקַיָּים לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי
עוֹלָמִים, וְדוֹד הַמֶּלֶךְ הֵיךְ שׁוֹמֵר כָּל
יָמָיו שְׁלֹא יטַעֵם טַעַם מִיְתָה, מִשׁוּם
שְׁהַשְׁנָה אֶחָד מִשְׁשִׁים בְּמִיְתָה הִיא,
וְדוֹד, מִשׁוּם מְקוֹמוֹ שֶׁהוּא חִי, לֹא
הֵיךְ יִשֶׁן אֲלֵא שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת, שְׁעַד
שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת חֶסֶר אַחַת הוּא חִי,
מִשֶּׁם וְהִלָּאָה טוֹעֵם אָדָם טַעַם מִיְתָה
וְשׁוֹלֵט בּוֹ הַצַּד שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה.

וְזֶה הֵיךְ שׁוֹמֵר דוֹד הַמֶּלֶךְ, שְׁלֹא
יטַעֵם טַעַם שֶׁל מִיְתָה, וְשׁוֹלֵט
(שְׁלֹא יִשְׁלַט) בּוֹ צַד שֶׁל רוּחַ אַחֲרָת,
מִשׁוּם שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת חֶסֶר אַחַת
הוּא הַסּוּד שֶׁל הַחַיִּים שְׁלִמְעָלָה, עַד
שְׁשִׁים נְשִׁימוֹת שֶׁהֵם שְׁשִׁים [חֶסֶר
נְשִׁימָה אַחַת] נְשִׁימוֹת עֲלִינוּת,
וְאֵלּוֹ הַסּוּד שְׁלֵהֵן, שֶׁהַחַיִּים תְּלוּיִים
בָּהֶם, וּמִכָּאֵן וּמָטָה הוּא סוּד הַמּוֹת.
וְעַל כֵּן דוֹד הֵיךְ מִשְׁעַר אֶת שְׁעוֹר
הַלִּילָה כְּדֵי שְׁיִתְקַיֵּם בְּחַיִּים,
שְׁלֹא יִשְׁלַט בּוֹ טַעַם הַמּוֹת,
וּכְשֶׁנֶּחֱלַק הַלִּילָה הֵיךְ דוֹד עוֹמֵד
בְּמְקוֹמוֹ, מִשׁוּם שְׁכַאֲשֶׁר מִתְעוֹרֵר
חֲצוֹת הַלִּילָה וְהַכֶּתֶר הַקְּדוֹשׁ
מִתְעוֹרֵר, צָרִיךְ שְׁלֹא יִמְצֵא אֶת דוֹד
קְשׁוֹר בְּמְקוֹם אַחֵר, בְּמְקוֹם הַמּוֹת.

אֲדַהְכִּי אָמַר (דף רז ע"א) הַהוּא בַּר
נֶשׁ, וְכִי הִיא מְלָה
דְּקִאֲמְרִיתָּ, הִכִּי הוּא. רָזָא דְּמְלָה
הַכָּא, דְּהָא דוֹד מְלָכָא חִי וְקַיָּים
לְעוֹלָם וּלְעוֹלָמֵי עֲלָמִין. וְדוֹד מְלָכָא
הוּא נְטִיר כָּל יוֹמוֹי דְּלֹא יטַעֵם טַעַם
מִיְתָה. בְּגִין דְּשִׁינְתָּא חַד מִשְׁתִּין
בְּמִיְתָה אִיהוּ. וְדוֹד בְּגִין דּוּכְתִּיה
דְּאִיהוּ חִי, לֹא הוּא נְאִים אֲלֵא שִׁתִּין
נְשָׁמִי. דְּעַד שְׁתִּין נְשָׁמִי חֶסֶר חַד,
אִיהוּ חִי. מִתְכּוֹן וְלִהְלָאָה, טַעֵם בַּר
נֶשׁ טַעֵמָא דְּמוֹתָא, וְשְׁלִיט בִּיהַ סְטְרָא
דְּרוּחַ מְסֻאָבָא.

וְדָא הוּא נְטִיר דוֹד מְלָכָא, דְּלֹא
יטַעֵם טַעֵמָא דְּמוֹתָא, וְשְׁלִיט
(ס"א דלא ישליט) בִּיהַ סְטְרָא דְּרוּחָא
אַחֲרָא, בְּגִין דְּשְׁתִּין נְשָׁמִי חֶסֶר חַד,
אִיהוּ רָזָא דְּחַיִּים דְּלַעֲלֵא. עַד שְׁתִּין
נְשָׁמִי, דְּאִינוּן שְׁתִּין (ד"א ל"ג חסר חד
נְשָׁמִי) נְשָׁמִי עֲלָאִין, וְאִילִין רָזָא דְּלֵהוֹן,
דְּתִלְיִין בְּהוֹן חִי. וּמִכָּאֵן וְלִתְתָּא, רָזָא
דְּמוֹתָא הוּא.

וְעַל דָּא, דוֹד מְלָכָא הוּא מִשְׁעַר
שְׁעוֹרָא דְּלִילָא, בְּגִין דִּיתְקַיֵּים
בְּחַיִּים, דְּלֹא יִשְׁלוּט בִּיהַ טַעֵמָא
דְּמוֹתָא. וְכֵד אֲתַפְּלִיג לִילָא, הוּא דוֹד
מִתְקַיֵּים בְּאַתְרֵיהּ. בְּגִין דְּכֵד אֲתַעַר
פְּלָגוּ לִילָא וְכִתְרָא קְדִישָׁא אֲתַעַר,
בְּעָא דְּלֹא לֹאֲשַׁכְּחָא לִיהַ לְדוֹד
מִתְקַשֵּׁר בְּאַתֵּר אַחֲרָא, בְּאַתֵּר דְּמוֹתָא.

דוד המלך היה עומד להשגיח בכבוד רבונו תמיד, חי אצל חי

משום שפאשר נחלק הלילה והקדשה מתעוררת, ואדם שישן במטתו ולא מתעורר להשגיח בכבוד רבונו, הנה הוא נקשר בסוד המות, ונדבק למקום אחר, ועל פן דוד המלך היה עומד להשגיח בכבוד רבונו תמיד, חי אצל חי, ולא נרדם בשנה לטעם טעם המות, ומשום כך היה מתנמנם כמו סוס, ששים נשימות, ולא בשלמות.

בגין דכד אתפליג ליליא וקדושה עלאה אתער, ובר נש דנאים בערסיה ולא אתער לאשנחא ביקרא דמאריה. הא איהו אתקשר ברזא דמותא ומתדבק באתר אחרא, ועל דא דוד מלכא הוה קאים לאשנחא ביקרא דמאריה תדיר. חי לגבי חי, ולא נאים בשינתא למעמא מעמא דמותא. ובגין כך, הוה מתנמנם בסוס, שתין נשמי, ולא בשלימו.

באו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו. אמרו לו, מה שמך? אמר להם, חזקיה. אמרו לו, יישר כחך ותתחזק תורתך. ישבו. אמר רבי יהודה, הואיל והתחלת, אמר לנו מעתה סודות עליונים שאמרת.

אתו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו, אמרו ליה, מה שמך. אמר להון, חזקיה. אמרו ליה, יתיישר חילך ויתתקף אורייתך. יתיבו. אמר רבי יהודה, הואיל ושרית, אימא לן מהני רזין עלאין דקאמרת.

פרק ז'

על ידי קימה בליילה ולמוד התורה בעת חצות לילה מבטלים כל הדינים הקשים

אמרו רבי חייא ורבי יוסי, ודאי שהדרך תקינה לפנינו. נכנסו למערה וישנו. בחצות הלילה שמעו את קול חיות המדבר שנוהמות. התעוררו. אמר רבי חייא, הרי עת היא לסייע לכנסת

אמרו רבי חייא ורבי יוסי, ודאי אורחא תקינא קמן, עאלו למערתא ודמכו. בפלגו ליליא, שמעו קל חיותא במדברא דנהמי. אתערו. אמר רבי חייא, הא עידן הוא לסייעא לכנסת ישראל, דהיא משבחת

ויקרא כא ע"ב - כב ע"א

יִשְׂרָאֵל שְׁמִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ. אָמְרוּ,
כָּל אֶחָד וְאֶחָד יֹאמֶר דְּבַר מִמֶּה
שָׁשְׁמַע וַיִּדַע בַּתּוֹרָה. יֵשְׁבוּ כֻלָּם...

בֹּא רְאֵה, בְּשַׁעַת שְׁיֹרֵד הַלֵּילָה,
פְּתָחִים הַסְּתוּמִים שֶׁל עֲלִיּוֹנִים
וְתַחְתּוֹנִים נִמְצָאִים (שׁוֹכְכִים), וְכֹל
אוֹתָם רְחוּקִים מִתְּעוֹרְרִים וְהוֹלְכִים
וְשָׁטִים בְּכֹל הָעוֹלָם, וּמְחַזְרִים עַל
גּוֹפּוֹת בְּנֵי אָדָם וְסוֹבְבִים
לְמִקוּמוֹתֵיהֶם וּלְמִטּוֹתֵיהֶם, וְרוֹאִים
אֶת דְּיוֹקָן הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ וּפּוֹחֲדִים,
שֶׁהֲרִי הִתְחַזְּקוּ בְּמִטּוֹתֵיהֶם בְּדַבְרֵי
הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ. וּבְנֵי אָדָם,
נִשְׁמוֹתֵיהֶם עוֹלוֹת כָּל אַחַת וְאַחַת
כְּרְאוּי לָהּ, וְהֲרִי פְּרִשׁוּהָ. אֲשֶׁרִי
חֲלַקְסָם שֶׁל הַצְּדִיקִים שֶׁנִּשְׁמוֹתֵיהֶם
עוֹלוֹת לְמַעְלָה וְלֹא מִתְּעַכְּבוֹת
בְּמָקוֹם אַחֵר שֶׁלֹּא צָרִיךְ.

לְמַלְכָּא. אָמְרוּ, כָּל חַד וְחַד לִימָא
מְלָה מִמֶּה דְשָׁמַע וַיִּדַע בְּאוֹרֵייתָא,
יִתְבוּ בְּלָהוּ.

תָּא חַזִּי, בְּשַׁעְתָּא דְרַמְשׁ לִילְיָא,
פְּתַחִין סְתִימִין דְּעֵלְאִי וְתַתְּאִי
מִשְׁתַּכְּחִי (ס"א מִשְׁתַּכְּחִי). וְכֹל אֲיֹנוּן
רְחִיקִין, מִתְּעַרְוּן וְאֲזִלוּן וְשָׁטְאוּן כָּל
עֵלְמָא, וּמִהֲדַרִין עַל גּוּפֵי בְנֵי נִשְׂאָ,
וְסַחְרֵי לְאַתְרֵיהוּ וּלְעַרְסֵיהוּ. וְחַמְאוּן
דְּיוֹקְנָא דְמַלְכָּא קְדִישָׁא, וּמִסְתַּפִּי.
דְּהָא אִתְקַפּוּ בְּעַרְסֵיהוּ בְּמַלְי דְשָׁמָא
קְדִישָׁא. וּבְנֵי נִשְׂאָ, נִשְׁמַתְהוּן סְלָקוּן
כָּל חַד וְחַד כְּדַחֲזִי לֵיהּ, וְהָא אוּקְמוּהָ.
וּכְפָּאָה חוּלְקִיהוּן דְּצַדִּיקֵינָא,
דְּנִשְׁמַתְהוּן סְלָקוּן לְעֵילְאָ, וְלֹא
מִתְּעַכְּבִי בְּאַתְרַּא אַחְרָא דְלֹא אֲצַטְרִיךְ.

רוּחַ אַחַת מְקִישָׁה בְּכַנּוֹר דְדוּד, וּמִנְגֵן מְאֵלִיו, וּמִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ

בְּשִׁנְחַלְקָא הַלֵּילָה, הַכְּרוּז עוֹמֵד
וּמְכַרִּיז, וְנִפְתָּחִים
הַפְּתָחִים. אַז רוּחַ אַחַת שֶׁל צְפוּן
מִתְּעוֹרֶרֶת וּמְקִישָׁה בְּכַנּוֹר דְדוּד,
וּמִנְגֵן מְאֵלִיו, וּמִשְׁבַּחַת אֶת הַמֶּלֶךְ,
וְהַקְּדוֹשׁ כְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע עִם
הַצְּדִיקִים בְּגַן עֵדֶן.

אֲשֶׁרִי חֲלָקוּ שֶׁל מִי שֶׁמִּתְּעוֹרֵר
בְּאוֹתוֹ זְמַן וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה,
וְכֹל מִי שֶׁעוֹמֵד בְּאוֹתוֹ זְמַן וְעוֹסֵק

כַּד אִתְפְּלַג לִילְיָא, כְּרוּזָא קְאִים
וּכְרוּז, וּפְתַחִין פְּתִיחוּ. כְּדִין
רוּחָא חַד דְסַטְר צְפוּן אִתְעַר, וְאִקְיִשׁ
(דף כ"ב ע"א) בְּכַנּוֹר דְדוּד, וּמִנְגֵן
מְאֵלִיו. וּשְׁבַחַת לְמַלְכָּא, וְקוּדְשָׁא
כְּרוּךְ הוּא מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּצַדִּיקֵינָא
בְּגַנְתָּא דְעֵדֶן.

וּכְפָּאָה חוּלְקִיהּ מֵאֵן דְאַתְעַר בְּהֵהוּא
זְמַנָּא וְאַשְׁתַּדַּל בְּאוֹרֵייתָא,
וְכֹל מֵאֵן דְקְאִים בְּהֵהוּא זְמַנָּא

בתורה, נקרא חברו של הקדוש ברוך הוא וכן נסת ישראל, ולא עוד, אלא שאלו נקראים אחים ורעים שלו, שפתיב (תהלים קכב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך. ונקראים חברים של המלאכים העליונים והמחנות העליונים, שפתיב (שיר ח) חברים מקשיבים לקולך.

ואשתדל באורייתא, אקרי חבריה דקודשא בריך הוא וכן נסת ישראל. ולא עוד, אלא דאלין אקרון אחים ורעים ליה. דכתיב, (תהלים קכב) למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך. ואקרון חברים בהדי מלאכין עלאין, ומשריין עלאין, דכתיב, (שיר השירים ח) חברים מקשיבים לקולך.

פתחי הרחמים נפתחים

בַּשְּׁבַא היום, הפרוז עומד ומכריז, ופתחים של צד דרום ונפתחים, ומתעוררים כוכבים ומזלות, ופתחי הרחמים נפתחים, והמלך יושב ומקבל תשבחות. אזי כנסת ישראל נוטלת את אותם דברים ועולה, וכל אותם חברים אחוזים בכנפייה, ודבריהם באים ושורים בחיק המלך. אז מצוה המלך לכתב את כל אותם הדברים.

ובספר כתובים כל אותם בני היכלו, וחוט של חסד נמשך עליהם, שמאותו חוט מתעטר אדם בעטרת המלך, וממנו פוחדים עליונים ותחתונים. הוא נכנס לכל שערי המלך, ואין מי שימחה בידו. ואפלו בזמן שבועלי הדין עומדים לדון את העולם, אין דנים עליו דין, משום שהרי נרשם ברשם של המלך, שנודע שהוא

כד אתי יממא, פרוזא קאים וכריז, ופתחין דסטר דרומא אתפתחו. ומתערין ככבים ומזלות, ופתחין דרחמין אתפתחו. ומלכא יתיב וקביל תושבחו. כדון כנסת ישראל נמלא לאינון מלין וסלקא. וכל אינון חברים אחידן בגדפהא, ומלייהו אתיין ושריין בחיקא דמלכא. כדון פקיד מלכא, למכתב כל אינון מלין.

ובספרא כתיבו כל אינון בני היכליה, וחוטא דחסד אתמשך עליהו, דמההוא חוטא אתעטר בר נש בעטרא דמלכא, ומניה דחלין עלאין ותתאין, הוא עאל בכל תרעי מלכא, ולית מאן דימחי בידוי. ואפילו בזמנא דמאריהו דדינא קיימין למידן עלמא, לא דינין עליה דינא. בגין דהא אתרשים ברשימו דמלכא,

מֵהֵיכַל הַמֶּלֶךְ, וְלִכְן לֹא דָנִים עָלָיו
דִּין. אֲשֶׁרִי חֶלְקֶם שֶׁל הַצַּדִּיקִים
שֶׁמִשְׁתַּדְּלִים בְּתוֹרָה, וְכָל שָׂכֵן בְּזִמְנָה
שֶׁהֶמְלֵךְ תָּאֵב לְדַבְּרֵי תוֹרָה.

דְּאִשְׁתַּמּוּדְעָא דְאִהּוּ מֵהֵיכַלְא
דְּמִלְפָא, וּבְגִין דָּא לֹא דִיִּינִין
עָלֶיהָ דִּינָא. וּפְאָה חוֹלְקִיהוֹן
דְּצִדִּיקָיָא דְמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִיטָא,
וְכָל שָׂכֵן בְּזִמְנָא דְמִלְפָא תָּאֵיב עַל
מְלֵי דְאוּרִיטָא.

פָּרָק ח'

עִם יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים קָמִים בְּחֲצוֹת וּמְקַדְּמִים לְבִתֵּי בְּנִסִּיּוֹת

כְּשֶׁנֶּחֱלַק הַלֵּילָה, אוֹתָם שֶׁתְּשׁוּקְתָם
לְהַזְכִּיר תָּמִיד אֶת
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, לֹא נוֹתְנִים שָׁנָה
לֵלֵב, וְעוֹמְדִים לְהַזְכִּיר אֶת הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא. כְּשֶׁעוֹלָה הַבֶּקֶר,
מְקַדְּמִים לְבֵית הַכִּנְסֶת וּמִשְׁבָּחִים
אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן אַחַר
חֲצוֹת הַיּוֹם, וְכֵן בְּלֵילָה כְּשֶׁנֶּחֱשַׁף
וְנִדְבַק הַלֵּילָה בַּחֲשָׁךְ וְלֵן הַשֶּׁמֶשׁ,
וְעַל אֵלֶּה כְּתוּב הַמְּזִפְרִים אֶת ה'
אֵל דְּמֵי לְכֶם. וְזֶה עִם יִשְׂרָאֵל
הַקְּדוֹשׁ.

כִּד אֶתְפְּלִיג לֵילִיא, אֵינּוֹן דְּתִיאֻבְתָּא
דִּילְהוֹן לְאִדְפְּרָא תְדִיר לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, לֹא יִהְיֵי שְׂכִיבוּ לְלִפְא,
וְקִיִּימִין לְאִדְפְּרָא לִיה לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא. כִּד סְלִיק צַפְרָא מְקַדְּמִין לְבֵי
בְּנִישְׁתָּא, וּמִשְׁבָּחָן לִיה לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא. וְכֵן בְּתַר פְּלַגּוֹת יוֹמָא. וְכֵן
בְּלֵילִיא, כִּד אֶתְחַשְׁף וְאֶתְדַבֵּק לֵילִיא
בַּחֲשׂוּכָא, וּבֵת שְׁמֵשָׁא. עַל אֵלִין
כְּתִיב הַמְּזִפְרִים אֶת יי' אֵל דְּמֵי לְכֶם.
וְדָא עִמָּא קְדִישָׁא דְיִשְׂרָאֵל.

זוהר
שמות
וארא דף
5

כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל מִתְיַחֲדַת עִם הַצַּדִּיקִים בְּגַן עֵדֶן

בְּאֵ וּרְאָה, כְּשֶׁמִתְעוֹרְרַת רוּחַ צְפוֹן,
אִז מִתְקַבְּלַת כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל
בְּשִׂמְאֵל, (וּמִתְחַבְּרִים כְּאֶחָד) וְשׁוֹרָה
בְּזִרוּעַ בְּמִקוּמָהּ. וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
בָּא לְהַשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם הַצַּדִּיקִים שְׂבָגִין
עֵדֶן, וְאִז כָּל מִי שֶׁמִתְעוֹרֵר לְעֶסֶק

תָּא חַוִּי, כִּד אֶתְעַר רוּחַ צְפוֹן, כְּדִין
אֶתְקַבְּלָא כְּנִסְתַּת יִשְׂרָאֵל
בְּשִׂמְאֵלָא, וְאֶתְחַבְּרוּ כְּחָדָא וְשִׁרְיָא
בְּזִרוּעָא בְּאֶתְרָהָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא אֶתִּי לְאִשְׁתַּעֲשֵׁעַ עִם צַדִּיקָיָא
דְּכַנְגְּתָא דְעֵדֶן, וּכְדִין כָּל מָאן דִּיתְעַר

זוהר
במדבר
שלח דף
קנו:

בתורה באותה שעה משתתף יחד
אתה, משום שהיא (יושבת) וכל
אוכלוסייה משבחים למלך העליון,
וכל אלו שנמצאים (שהשתתפו אתה)
בתשבחות התורה, כלם פתובים
בבני ההיכל ונקראים בשמותם,
ואלה רשומים ביום.

למלעי באורייתא בהווא שעתא. הא
אשתתף בהרה, בגין דהיא (יתבת)
וכל אכלוסין דילה, משבחון למלכא
עלאה, וכל אינון דאשתכחו (נ"א
דאשתתפו כהדה) בתושבתתא
דאורייתא, בלהו פתיבין בבני
היכלא, ואקרון בשמהון, ואלין
רשימין ביממא.

במה מלאכים מלאים ליה ומכריזין עליו לעילא

אמר רבי שמעון, בשעה שהאדם
מקדים בחצות הלילה וקם
ומשתדל בתורה עד שמאיר הבקר,
בבקר מניח תפלין בראשו ותפלין
ברשם קדוש בזרועו ומתעטף
בעטוף של מצוה וכו' לצאת משער
ביתו, פוגש את המזוזה, רשם
הקדוש בשער ביתו, ארבעה
מלאכים קדושים מזדווגים עמו
ויוצאים עמו משער ביתו ומלאים
אותו לבית הכנסת, ומכריזים
לפניו: תנו כבוד לדמות המלך
הקדוש! תנו כבוד לבן המלך,
לפרצוף היקר של המלך הקדוש!
רוח קדושה שורה עליו, מכריזה
ואומרת: (ישעיה מט) ישאל אל אשר
בך אתפאר.

אמר רבי שמעון, בשעתא דבר נש
אקדים בפלגות ליליא, וקם
ואשתדל באורייתא, עד דנהיר
צפרא. בצפרא אנח תפלין ברישיה,
ותפלין ברשימא קדישא בדרועיה,
ואתעטף בעטופא דמצוה, ואתי
לנפקא מתרעא דביתיה. אערע
במזוזה, רשימא דשמא קדישא
בתרעא דביתיה. ארבע מלאכין
קדישין מזדווגין עמיה ונפקין עמיה
מתרעא דביתיה, ואזופי ליה לבי
בנישתא. ומכריזי קמיה, הבו יקרא
לדיוקנא דמלכא קדישא, הבו יקרא
לבריה דמלכא, לפרצופא יקרא
דמלכא. רוחא קדישא שריא עליה,
אכריזי ואמר (ישעיה מט ד) ישאל אל אשר
בך אתפאר.

זה"ק
פרשת
ואתחנן
דף רסה.

ולא עוד, אלא שהקדוש ברוך הוא
משתבח בו ומכריז עליו בכל
העולמות: ראו איזו ברירה בראתי
בעולמי!

ולא עוד (קאי על הנ"ל המשכים) אלא
דקודשא בריך הוא משתבח
ביה, ומכריז עליה בכלהו עלמין, חמו
מה ברירה עבדית בעולמי

בַּעַת חֲצוֹת זְמַן הַתְּקַבְּלוֹת הַתְּפִלוֹת וְנִכְתָּב בְּסֵפֶר הַזְכָּרוֹן

זוהר
ויקרא
פרשת
ויקרא דף
י"א ע"א

רַבִּי אֲבָא פָּתַח, (שיר ד) עוֹרֵי צְפוֹן
וּבָאֵי תִימָן הִפִּיחֵי גְנֵי יִזְלוּ
בְּשִׁמּוֹ יִבֵּא דוּדֵי לְגַנּוּ וַיֹּאכַל פְּרֵי
מִגְדֵּיּוֹ. עוֹרֵי צְפוֹן, אֱלוֹ עוֹלוֹת
שְׁנִשְׁחָטוֹת בְּצְפוֹן, מְשׁוּם שֶׁהֵן
מִחֻשְׁבוֹת בְּצְפוֹנוֹת הַלֵּב וּבִמְקוֹם
הַדִּין. מְשׁוּם שֶׁמִּחֻשְׁבָּה נִמְצְאָת
בְּלִילָה, בְּזִמְנָן שֶׁהַדִּין נִמְצָא. רוּחַ
צְפוֹן נוֹשֶׁבֶת בְּחֲצוֹת הַלִּילָה
כְּשֶׁמִּתְעוֹרְרִים אָנָּשִׁים, וְכִנּוֹר דָּוִד
מִגֵּן מֵאֱלֹוֹ, וּמִחֻשְׁבוֹת בְּנֵי אָדָם
מִתְעוֹרְרוֹת.

הַבְּזֵק הַזֶּה עוֹמֵד לְמִנּוֹת אֶת כָּל
אוֹתָן הַתְּפִלוֹת שְׁעוֹלוֹת,
וְכָל אוֹתָם דְּבָרֵי תוֹרָה שֶׁמִּתְעַטְרִים
בְּלִילָה, כְּשֶׁרוּחַ צְפוֹן מִתְעוֹרְרָת
וְהַלִּילָה נִחְלָק, וְכָל מִי שֶׁעוֹמֵד
בְּאוֹתָהּ שְׁעָה וְעוֹסֵק בְּתוֹרָה, כָּל
אוֹתָם הַדְּבָרִים עוֹלִים, וְנוֹטֵל אוֹתָם
הַבְּזֵק, וּמְנִיחַ אוֹתָם בְּרִקְיעַ הַזֶּה,
עַד שְׁעוֹלָה הַיּוֹם.

וְאַחֵר שְׁעוֹלָה הַיּוֹם, עוֹלִים אוֹתָם
דְּבָרִים וְשׁוֹרִים בְּמְקוֹם שֶׁל
הַרְקִיעַ שְׁבוּ תְלוּיִים כּוֹכָבִים וּמְזֻלוֹת,
שֶׁמֶשׁ וּלְבָנָה, וְזֶה נִקְרָא סֵפֶר הַזְכָּרוֹן,
שֶׁכְּתוּב (מְלָאכִי ג) וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכָרוֹן
לְפָנָיו. לְפָנָיו, מְשׁוּם שֶׁסֵּפֶר וְזְכָרוֹן
כְּתָב בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

רַבִּי אֲבָא פָּתַח, (שיר השירים ד) עוֹרֵי
צְפוֹן וּבָאֵי תִימָן הִפִּיחֵי גְנֵי יִזְלוּ
בְּשִׁמּוֹ יִבֵּא דוּדֵי לְגַנּוּ וַיֹּאכַל פְּרֵי
מִגְדֵּיּוֹ. עוֹרֵי צְפוֹן, אֱלִין עוֹלוֹת
דְּנִשְׁחָטוֹת בְּצְפוֹן, בְּגֵין דְּאִינוּן
מִחֻשְׁבוֹת בְּצְפוֹנֵי לְבָא, וּבְאַתְרַ
דְּדִינָא. בְּגֵין דְּמִחֻשְׁבָּה אֲשַׁתְּכַח
בְּלִילָא, בְּזִמְנָא דְּדִינָא אֲשַׁתְּכַח. רוּחַ
צְפוֹן מְנִשְׁבָּא בְּפְלוּגְתָא דְּלִילָא, כְּד
מִתְעָרִי אָנָּשִׁי, וְכִנּוֹר דְּדוּד מְנַגֵּן
מֵאֱלֹוֹ, וּמִחֻשְׁבוֹתָן דְּבְנֵי נְשָׂא
מִתְעָרִי.

הַאִי בְּזֵק, קָאִים לְמַמְנֵי כָּל אִינוּן
צְלוֹתֵין דְּסִלְקוּן, וְכָל אִינוּן מְלִי
דְּאוּרִייתָא דְּמִתְעַטְרָן בְּלִילָא, כְּד
רוּחָא דְּצְפוֹן אֲתַעַר, וְלִילָא אֲתַפְּלַג
כָּל מָאן דְּקָאִים בְּהַיָּא שְׁעָתָא,
וְאֲתַעַסֵּק בְּאוּרִייתָא, כָּל אִינוּן מְלִין
סִלְקִין, וְנִטִּיל לִין הַאִי בְּזֵק, וְאִנַּח לִין
בְּהַאִי רְקִיעָא, עַד דְּסִלְקָא יְמָמָא.

וְלְבַתֵּר דְּסִלְקֵי יְמָמָא, סִלְקֵן אִינוּן
מְלִין, וְשִׂאֲרֵן בְּאַתְרַ
דְּרְקִיעָא, דְּבִיָּה (כְּרַאשִׁית ל"א ע"א) תְּלִין
כְּכַבְּיָא וּמְזֻלֵי שְׁמִשָּׁא וְסִיְהָרָא. וְהַאִ
אֲקָרִי (ע' ע"א) סֵפֶר הַזְכָּרוֹן, דְּכְתִיב,
(מְלָאכִי ג) וַיִּכְתֹּב סֵפֶר זְכָרוֹן לְפָנָיו.
לְפָנָיו, בְּגֵין דְּסֵפֶר וְזְכָרוֹן כְּתָב
בְּקֶשֶׁר אֶחָד.

פרק ט'

בזמן חצות יש התעוררות לקום לעבודת השם

בשעה שיורד הלילה והשערים נסגרים, מתעורר נקב תהום רבה, וכמה קבוצות של מחבלים נמצאים בעולם. אז מפיל הקדוש ברוך הוא שנה על כל בני העולם, ואפלו על כל שפיהם התעוררות של חיים, והם משוטטים בעולם ומודיעים לבני אדם דברים, מהם כוזבים ומהם אמת, ובני אדם קשורים בשנה.

בשמתעוררת רוח צפון ונחלק הלילה, השלהבת יוצאת ומכה תחת כנפי התרנגול, והוא קורא, והקדוש ברוך הוא נכנס לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים. ואז הכרוז יוצא וקורא, וכל בני העולם מתעוררים במטותיהם. אותם שיש בהם התעוררות של חיים, עומדים לעבודת רבונם ועוסקים בתורה ובשבחו של הקדוש ברוך הוא עד שבא הבקר.

בשעתא דרמש ליליא, ותרעין סתימין, אתער נוקבא דתהומא רבא, וכמה חבילי טריקין משתכחי בעלמא. כדון אפיל קודשא בריך הוא שינתא על כל בני עלמא, ואפילו על כל די בהון אתערותא דחיי, ואינון שאטון בעלמא, ומודעין להו לבני נשא, מלין, מנהון כדיבן, ומנהון קשוט, ובני נשא אתקטרו בשינתא.

כד אתער רוחא דצפון, ואתפליג ליליא, שלהובא נפקא ובטש תחות גדפוי דתרנגולא, וקרי, וקודשא בריך הוא עאל בגנתא דעדן לאשתעשעא עם צדיקיא. וכדון כרוזא נפיק וקרי, וכל בני עלמא מתערי בערסיהו, אינון די בהון אתערותא דחיי, קיימין לפולחנא דמאריהון, ועסקי באורייתא ובשבחא דקודשא בריך הוא עד דאתי צפרא.

זוהר ויקרא מצורע דף נב:

השכינה הקדושה משבחת למלך

והרי נתבאר. בחצות הלילה ממש מתעורר השמאל כמקדם, ושושנה הקדושה מעלה ריחות

אתמר. בפלגות ליליא ממש, אתער שמאלא במלקדמין, וורדא קדישא סלקא ריחין, והיא

זוה"ק פרשת ויקרא קכ"א:

וּמְשַׁבַּחַת וְאֲרִימַת קָלָא, וְכַדִּין סְלָקָא
 וְשִׁרְיָא רִישָׁא לְעִילָא בְּשַׁמְאֵלָא, (דף
 קכ"א ע"ב) וְשַׁמְאֵלָא מְקַבֵּל לָהּ.

כַּדִּין פְּרוּזָא קֶאֱרִי בְּעֵלְמָא, דְּהָא
 עֵידָן הוּא לְאַתְעָרָא לְשַׁבְחָא
 לִיָּה לְמַלְכָא. וְכַדִּין תּוֹשְׁבַחָן מִתְעָרִין,
 וְאַתְבְּסָמוּתָא דְכִלָּא אֲשַׁתְּכַח. זְכָאָה
 חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּאַתְעָר לְזוּגָא וְזוּגָא
 דָּא. כַּד אָתִי צַפְרָא, וְיִמְיָא אֲתַעָר
 וּמְחַבְקָא לָהּ, כַּדִּין זְווגָא דְכִלָּא
 אֲשַׁתְּכַח בְּחָדָא. (ס"א לְמַלְכָא, כַּד אֲתִי
 צַפְרָא וְיִמְיָא אֲתַעָר וּמַחְבַּק לָהּ כַּדִּין זְווגָא דְכִלָּא
 אֲשַׁתְּכַח כַּחֲדָא וְכַדִּין תּוֹשְׁבַחָתָן מִתְעָרִין
 וְאַתְבְּסָמוּתָא דְכִלָּא אֲשַׁתְּכַח זְכָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן
 דְּאַתְעָר לְזוּגָא וְזוּגָא דָּא)

וּמְשַׁבַּחַת וְאֲרִימַת קָלָא, וְכַדִּין סְלָקָא
 וְשִׁרְיָא רִישָׁא לְעִילָא בְּשַׁמְאֵלָא, (דף
 קכ"א ע"ב) וְשַׁמְאֵלָא מְקַבֵּל לָהּ.

כַּדִּין פְּרוּזָא קֶאֱרִי בְּעֵלְמָא, דְּהָא
 עֵידָן הוּא לְאַתְעָרָא לְשַׁבְחָא
 לִיָּה לְמַלְכָא. וְכַדִּין תּוֹשְׁבַחָן מִתְעָרִין,
 וְאַתְבְּסָמוּתָא דְכִלָּא אֲשַׁתְּכַח. זְכָאָה
 חוּלְקִיָּה מֵאֵן דְּאַתְעָר לְזוּגָא וְזוּגָא
 דָּא. כַּד אָתִי צַפְרָא, וְיִמְיָא אֲתַעָר
 וּמְחַבְקָא לָהּ, כַּדִּין זְווגָא דְכִלָּא
 אֲשַׁתְּכַח בְּחָדָא. (ס"א לְמַלְכָא, כַּד אֲתִי
 צַפְרָא וְיִמְיָא אֲתַעָר וּמַחְבַּק לָהּ כַּדִּין זְווגָא דְכִלָּא
 אֲשַׁתְּכַח כַּחֲדָא וְכַדִּין תּוֹשְׁבַחָתָן מִתְעָרִין
 וְאַתְבְּסָמוּתָא דְכִלָּא אֲשַׁתְּכַח זְכָאָה חוּלְקִיָּה מֵאֵן
 דְּאַתְעָר לְזוּגָא וְזוּגָא דָּא)

דְּאַתְעָר לְזוּגָא וְזוּגָא דָּא)

דְּהַצְדִּיק מְקַבֵּל מִדְּמַלְכָּה חוּט שֶׁל חֶסֶד

וְכַד אֲתַעָר אֲיִילְתָּא קְדִישָׁא, בְּרוּחַ
 צְפוּן, נְחָתָא, וְקָם הֵהוּא זְכָאָה
 דְּקִנֵּי לָהּ, וְאַתְגַּבַּר פְּאַרְיָה תְּקִיפָא
 בְּאוּרִייתָא, עַד דְּאַתִּי צַפְרָא, וְאַזִּיל
 בְּהֵיָא אֲיִילְתָּא קְדִישָׁא לְאַתְחַזָּאָה
 קָמִי מַלְכָּא, לְקַבֵּלָא חַד חוּטָא דְחֶסֶד,
 וּמֵאִי (דף כ"ה ע"ב) אִיְהוּ דָּא חוּטָא
 דְּאַבְרָהָם, דְּהוּא קִנֵּי לִיָּה, דְּכָתִיב,
 (כְּרַאשִׁית יד) אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּף נַעַל,
 הוּא לָא אֲתַהֲנִי מֵאַחֲרָא בְּלוּם, וְאַמַּר
 אִם מַחוּט, זְכָה לְהֵאִי חוּטָא, וְדָא
 אֲקָרִי חוּטָא דְּאַבְרָהָם.

וְכַד אֲתַעָר אֲיִילְתָּא קְדִישָׁא, בְּרוּחַ
 צְפוּן, נְחָתָא, וְקָם הֵהוּא זְכָאָה
 דְּקִנֵּי לָהּ, וְאַתְגַּבַּר פְּאַרְיָה תְּקִיפָא
 בְּאוּרִייתָא, עַד דְּאַתִּי צַפְרָא, וְאַזִּיל
 בְּהֵיָא אֲיִילְתָּא קְדִישָׁא לְאַתְחַזָּאָה
 קָמִי מַלְכָּא, לְקַבֵּלָא חַד חוּטָא דְחֶסֶד,
 וּמֵאִי (דף כ"ה ע"ב) אִיְהוּ דָּא חוּטָא
 דְּאַבְרָהָם, דְּהוּא קִנֵּי לִיָּה, דְּכָתִיב,
 (כְּרַאשִׁית יד) אִם מַחוּט וְעַד שְׂרוּף נַעַל,
 הוּא לָא אֲתַהֲנִי מֵאַחֲרָא בְּלוּם, וְאַמַּר
 אִם מַחוּט, זְכָה לְהֵאִי חוּטָא, וְדָא
 אֲקָרִי חוּטָא דְּאַבְרָהָם.

זוהר
 פרשת
 ויקרא דף
 כ"ה:

הַחוּט שֶׁל אַבְרָהָם.

בְּחֻצוֹת לַיְלָה הַקְּבֵ"ה מִסְתַּכֵּל בְּגַן עֵדֶן עַל נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים שְׂנֵסֶתֶלְקוּ

זוה"ק
ח"ב
פרשת בא
דף לו:

עַד דְּהוּוּ אֲזָלִי רַמְשׁ לַיְלִיא, אָמְרוּ, מַה נַּעֲבִיד, אִי נִזְוִיל חֲשַׁף לַיְלִיא, אִי גִיתִיב דְּחָלָא הוּא. סְטוּ מְאוּרְחָא, יִתְבוּ תַחֲתוֹת אֵילָנָא חַד. וַיִּתְבוּ וְהוּוּ אָמְרִי מְלִי דְאוּרֵייתָא, וְלֹא דְמִיכוּ. וְלֹא יִשְׁנוּ.

עַד דְּהוּוּ אֲזָלִי רַמְשׁ לַיְלִיא, אָמְרוּ, מַה נַּעֲבִיד, אִי נִזְוִיל חֲשַׁף לַיְלִיא, אִי גִיתִיב דְּחָלָא הוּא. סְטוּ מְאוּרְחָא, יִתְבוּ תַחֲתוֹת אֵילָנָא חַד. וַיִּתְבוּ וְהוּוּ אָמְרִי מְלִי דְאוּרֵייתָא, וְלֹא דְמִיכוּ.

בְּפִלְגוֹת לַיְלִיא, חֲמוּ חַד אֵילְתָא דְעֵבְרָא קַמְיֵיהוּ, וְהוֹת צוֹחַת וְרַמְיָתָא קַלִּין שְׁמַעוּ, קַמוּ ר' חֲזִיא ור' יוֹסִי וְאוֹדְעוּעוּ. שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְמַכְרֹזָא וְאָמַר, מַתְעַרִּין קוּמוּ. נִימִין אַתְעַרוּ. עֲלְמִין, אֲוֹדְמְנוּ לְקַדְמַת מְרִיכוֹן. (דְּהָא קָלָא נַפֵּק דְכַאיב אֵילְתָא דְלַעֲיָא וְתַתָּא. דְכַתִּיב (תְּהִלִּים כ"ט) קוֹל יי' יַחֲלַל אֵילוֹת וַיַּחֲשׂוּף יַעֲרוֹת) דְּהָא מְרִיכוֹן מִפִּיק לְגַן עֵדֶן, דְּאֵיהוּ הַיְכָלֵיהּ, לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא עִם צְדִיקָא, דְכַתִּיב וּבְהִיכְלוֹ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד.

בְּפִלְגוֹת לַיְלִיא, חֲמוּ חַד אֵילְתָא דְעֵבְרָא קַמְיֵיהוּ, וְהוֹת צוֹחַת וְרַמְיָתָא קַלִּין שְׁמַעוּ, קַמוּ ר' חֲזִיא ור' יוֹסִי וְאוֹדְעוּעוּ. שְׁמַעוּ חַד קָלָא דְמַכְרֹזָא וְאָמַר, מַתְעַרִּין קוּמוּ. נִימִין אַתְעַרוּ. עֲלְמִין, אֲוֹדְמְנוּ לְקַדְמַת מְרִיכוֹן. (דְּהָא קָלָא נַפֵּק דְכַאיב אֵילְתָא דְלַעֲיָא וְתַתָּא. דְכַתִּיב (תְּהִלִּים כ"ט) קוֹל יי' יַחֲלַל אֵילוֹת וַיַּחֲשׂוּף יַעֲרוֹת) דְּהָא מְרִיכוֹן מִפִּיק לְגַן עֵדֶן, דְּאֵיהוּ הַיְכָלֵיהּ, לְאַשְׁתַּעֲשַׁעָא עִם צְדִיקָא, דְכַתִּיב וּבְהִיכְלוֹ כָּלוּ אוֹמֵר כְּבוֹד.

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, עַכְשָׁו חֻצוֹת הַלַּיְלָה מְמַשׁ, וְקוֹל זֶה הוּא הַקּוֹל שֶׁיֵּצֵא, וְכוּאֲבַת הָאֵילָה שֶׁל מַעֲלָה וּמַטָּה, שְׁכַתוּב (תְּהִלִּים כט) קוֹל ה' יַחֲלַל אֵילוֹת. אֲשֶׁרִי חֲלַקְנוּ שְׂזַכִּינוּ לְשִׁמְעָא אֶת זֶה!

אָמַר רַבִּי חֲזִיא, הַשְׁתָּא פְּלַגוּ דְלַיְלִיא מְמַשׁ. וְקָלָא דָּא, הוּא קָלָא דְנַפֵּק, וְכַאיב אֵילְתָא דְלַעֲיָא וְתַתָּא, דְכַתִּיב קוֹל יי' יַחֲלַל אֵילוֹת. וְכַאֲהוּ חוֹלְקָנָא, דְזַכִּינָא לְמִשְׁמַע דָּא.

וְתָא חֲזִי רְוָא דְמַלְהָ, בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְחֲזִי עַל (וַיֵּצֵא קע"ו) גְּנָתָא, כָּל גְּנָתָא אַתְכַּנְשׁ, וְלֹא מַתְפָּרֵשׁ מֵעַדֵּן. וּמַהֲאִי

וְתָא חֲזִי רְוָא דְמַלְהָ, בְּשַׁעֲתָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְחֲזִי עַל (וַיֵּצֵא קע"ו) גְּנָתָא, כָּל גְּנָתָא אַתְכַּנְשׁ, וְלֹא מַתְפָּרֵשׁ מֵעַדֵּן. וּמַהֲאִי

לְכַמָּה דְרָכִים וּשְׁבִילִים, וְהִגֵּן הַזֶּה נִקְרָא צְרוּר הַחַיִּים, שֶׁשָּׁם מִתְעַדְנִים הַצְדִּיקִים מֵאוּר שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא, וּבְשָׁעָה זֹאת מִתְגַּלֶּה עֲלֵיהֶם הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְשִׁנִּינוּ, בְּשָׁעָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעוֹרֵר בְּגֵן עֵדֵן לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְדִּיקִים, כְּרוֹז יוֹצֵא וְקוֹרֵא: עוֹרֵי צְפוֹן וּבוֹאֵי תִימָן הַפִּיחֵי גְנֵי יָזְלוּ בְּשָׁמְיֹו יָבֵא דוֹדֵי לְגִנּוּ וַיֹּאכְלֵם פְּרֵי מִגְדֵיֹו. מֵהוּ וַיֹּאכְלֵם פְּרֵי מִגְדֵיֹו? אֵלֹו קִרְבָּנוֹת שֶׁנִּקְרְבוּ לְפָנָיו מִנְּשָׁמוֹת הַצְדִּיקִים, זֶה בְּחֻצֵי הַלַּיְלָה. בְּזִמְנָן אַחַר שֶׁאֵר קִרְבָּנוֹת מִמֶּשׁ.

עֵדֵן מִבּוֹעֵי נֶפְקִין, לְכַמָּה אוֹרְחֵין וּשְׁבִילֵין, וְהֵאן גִּנְתָא, אֲתִקְרֵי צְרוּרָא (קע"ג) דְחַיִּי, דְתִמָּן מִתְעַדְנִין צְדִיקָיָא, מִנְהִירוּ דְעֵלְמָא דְאֲתֵי. וּבִהֵאֵי שְׁעֵתָא, קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתִגְלֵי עֲלֵיהוּ. וְתִנְיִן בְּשְׁעֵתָא דְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא אֲתֵעַר בְּגִנְתָא דְעֵדֵן לְאִשְׁתַּעֲשַׁע עִם צְדִיקָיָא כְּרוֹזָא נְפִיק וְקָרֵי עוֹרֵי צְפוֹן וּבֹאֵי תִימָן הַפִּיחֵי גְנֵי יָזְלוּ בְּשָׁמְיֹו יָבֵא דוֹדֵי לְגִנּוּ וַיֹּאכְלֵם פְּרֵי מִגְדֵיֹו מֵאֵי וַיֹּאכְלֵם פְּרֵי מִגְדֵיֹו אֵלֵין קִרְבָּנֵין דְאֲתִקְרְבוּ קַמֵיהּ מִנְּשָׁמְתֵיהוֹן דְצְדִיקָיָא הֵאן בְּפִלְגוֹת לִילָיָא בְּשְׁעֵתָא אַחְרָא שֶׁאֵר קִרְבָּנֵין מִמֶּשׁ.

פָּרָק י'

כָּף כּוֹחוֹת הָרַע מִתְבַּטְּלִים בְּאוֹתוֹ זְמַן נַעֲלָה

בְּפִלְגוֹ לִילָיָא, כִּד רוּחַ צְפוֹן אֲתֵעַר, בְּמִשׁ בְּכָל אֵינוֹן מְדוֹרֵין דְרוּחֵין בִּישׁוּן, וְתִבְר (חד מנרא תקיפא) (צ"ו ע"א) סְטֵרָא אַחְרָא, וְעָאֵל וְשָׂאֵט לְעֵילָא וְתֵתָא, וְכָל אֵינוֹן (דף ק"ל ע"ב) חֲבִילֵי טְהִירֵין עֵיילִין לְדוּכְתֵייהוּ, וְאֲתִבְר חִילֵייהוּ וְלֹא שְׁלֵטִין. וּכְדִין קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא עָאֵל לְאִשְׁתַּעֲשַׁע עִם צְדִיקָיָא בְּגִנְתָא דְעֵדֵן, וְהֵאן אֲתִבְר.

בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, כְּשֶׁמִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ צְפוֹן, מִכָּה בְּכָל אוֹתָם מְדוֹרֵי הָרוּחוֹת הָרָעוֹת, וְשׁוֹבֵר אֶחָד (סלע חזק) אֶת הַצֵּד הָאֲחֵר, וְנִכְנָס וּמְשׁוֹטֵט לְמַעְלָה וּמַטָּה, וְכָל אוֹתָן קְבוּצוֹת שֶׁל מַחְבָּלִים נִכְנָסוֹת לְמִקוֹמָן, וְנִשְׁבֵּר כְּחֵן וְלֹא שׁוֹלְטוֹת. וְאֵז הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא נִכְנָס לְהִשְׁתַּעֲשַׁע עִם הַצְדִּיקִים בְּגֵן עֵדֵן, וְהֵרִי נִתְבָּאֵר.

זוהר
שמות
פרשת
תרומה
קל:

בעת חצות לילה הקב"ה מתעורר באהבה לעמו ישראל

זה"ק
פרשת
תרומה
דף קע"ג

שָׁלַשׁ אֲשֵׁמוּרוֹת הֵן בְּלֵילָה כְּנֶגֶד
שָׁלֹשׁ מַחֲנוֹת שְׁנַחֲלָקִים
לְשַׁבַּח אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, כְּמוֹ
שֶׁנִּתְבָּאָר. וְעַל זֶה זֶה הַרְבוּן שֶׁל
כָּלֶם, הוּא נֵר (כגור) דָּוִד שֶׁלֹּא שׁוֹכֵף
לְעוֹלָמִים, אֲלֵא תַמִּיד מוֹדֵה וּמְשַׁבַּח
אֶת הַמֶּלֶךְ הַעֲלִיּוֹן, וְעַל זֶה (איוב לה)
נִתֵּן זְמֵרוֹת בְּלֵילָה.

דָּבָר אַחֵר, וְלֹא אָמַר אֵיזֶה אֱלוֹהֵי
עוֹשֵׂי - כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר, מִשׁוֹם
שֶׁהָרִי הָאָדָם נִכְלָל מִמַּעַלָּה וּמִמַּטָּה,
וְנַעֲשֶׂה כְּמוֹ שֶׁהוּא גּוֹף מְשֻׁנֵּי
צְדָדִים, מֵתוֹךְ זָכָר וְנִקְבָּה. אִף כִּי
הָרוּחַ, הָרוּחַ כְּלוּלָה מֵתוֹךְ זָכָר
וְנִקְבָּה, וְעַל הַסּוּד הַזֶּה מִתְתַקֵּן אָדָם
בְּחֻקֵּי קוֹתָיו בְּגוֹף וּבְרוּחַ, וּמִשׁוֹם
שֶׁהוּא כְּלוּל בְּסוּד זֶה וּבְמַעֲשֵׂה זֶה
כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר, לְכֵן (ודאי) כְּתוּב
(בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה
אָדָם בְּצַלְמֵנוּ כְּדְמוּתֵנוּ, וְהָרִי
נִתְבָּאָר.

בְּלֵילָה הָרִי אִמְרַתָּ, שֶׁהָרִי בְּרֵאשִׁית
הַלֵּילָה כָּל אוֹתָם מֵיָנִים
וְרוּחוֹת רְעוֹת מִתְעוֹרְרִים בְּעוֹלָם,
אִיךָ הוּא יָכוֹל לִהְיוֹת? שְׁאֵם כֶּף,
הָרִי שְׁנִינוּ שֶׁמֶצֶד הַצָּפוֹן יוֹצֵאִים כָּל
אוֹתָם מֵיָנִים רְעִים, וְאַתָּה אִמְרַתָּ
(ונתבאר) שֶׁכֹּאֲשֶׁר מִתְעוֹרְרַת רוּחַ
צָפוֹן בְּחֻצוֹת הַלֵּילָה, שֶׁהָרִי אֵז כָּל
אוֹתָן רוּחוֹת רְעוֹת וְצָדִים רְעִים

תְּלַת אֲשֵׁמוּרוֹת אֵינֻן בְּלֵילָיָה,
לְקַבְּלֵיהוֹן תְּלַת מִשְׁרָיִין,
דְּקָא מִתְפַּלְגִי לְשַׁבְּחָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא, כְּמָה דְאַתְמַר. וְעַל דָּא הָאִי רְבוּן
דְכְּלָהוּ, אִיהוּ נֵר (נ"א כגור) דְדָוִד דְלֵא
שְׁכִיךְ לְעֹלָמִין, אֲלֵא תְדִיר אוּדִי
וּמְשַׁבַּח לִיזֵה לְמַלְכָּא עֲלָאָה, וְעַל דָּא
(איוב לה) נִתֵּן זְמֵרוֹת בְּלֵילָה.

דָּבָר אַחֵר, וְלֹא אָמַר אֵיזֶה אֱלוֹהֵי
עוֹשֵׂי, כְּמָה דְאַתְמַר, בְּגִין
דְּהָא מַעֲיָלָא וּמִתְתָּא אֶתְכְּלִיל בְּרֵשׁ
וְאַתְעֵבִיד, כְּמָה דְאִיהוּ גּוֹפָא מִתְרִין
סְטְרִין, מִגּוֹ דְכֵר וְנִקְבָּא, אוּף הָכִי
רוּחָא. רוּחַ אִיהוּ כְּלוּל, מִגּוֹ דְכֵר
וְנִקְבָּא. וְעַל רְזָא דְנָא אֶתְתַקֵּן בְּרֵשׁ
בְּנִלְפוּי, בְּגוֹפָא וְרוּחָא. וּבְגִין דְאִיהוּ
כְּלוּל בְּרְזָא דָּא, וּבְעוֹבְדָא דָּא, כְּמָה
דְאַתְמַר, עַל דָּא (ודאי) כְּתִיב, (בראשית
א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים נַעֲשֶׂה אָדָם בְּצַלְמֵנוּ
כְּדְמוּתֵנוּ וְהָא אֶתְמַר.

בְּלֵילָיָה הָא אִמְרַתָּ, דְּהָא
בְּרֵאשִׁיתָא דְלֵילָיָה, כָּל
אֵינֻן זֵינִין וְרוּחִין בִּישׁוּן מִתְעָרִי
בְּעֹלָמָא, הִיךְ אִיהוּ יָכִיל לְמַהוּי, דְּאִי
הָכִי, הָא תְּנִינֻן, דְּמִסְטְרָא דְצָפוֹן נִפְקִי
כָּל הַנִּי זֵינִין בִּישׁוּן, וְאַתְאִמְרַת (ס"א
ואתמר) דְכֵד אֶתְעַר רוּחַ צָפוֹן בְּפִלְגוֹת
לֵילָיָה, דְּהָא כְּדִין כָּל אֵינֻן רוּחִין
בִּישׁוּן, וְסְטְרִין בִּישׁוּן, אֶתְכְּנָשׁוּ

מִתְכַּנְּסִים מֵהָעוֹלָם וְנִכְנָסִים לְתוֹךְ
נֶקֶב תְּהוֹם רַבָּה, אִם כֵּן, הֲרִי בְּצַד
הַדְּרוֹם, שֶׁהִיא יָמִין, לָמָּה הֵם
מְשׁוֹטְטִים אוֹתָם הַמִּינִים הַרְעִים
בְּרֹאשִׁית הַלַּיְלָה, שֶׁהֲרִי שׁוֹלְטֵת רוּחַ
דְּרוֹם?

אָלָא וְדַאי, אֲלֵמְלָא אוֹתוֹ צַד
הַדְּרוֹם שְׁמַעְכֵּב וְדוּחָה צַד
הַרְע, הִיָּה מְטַשְׁטֵשׁ אֶת כָּל הָעוֹלָם,
וְלֹא יָכוֹל הָעוֹלָם לְסַבֵּל. אָבֵל
כְּשֶׁמְתַעוֹרֵר אוֹתוֹ הַצַּד הָאֲחֵר, לֹא
מְתַעוֹרֵר אֲלָא בְּצַד רוּחַ מְעַרֵב,
שֶׁשׁוֹלֵט בְּרֹאשִׁית הַלַּיְלָה, וְהָעוֹלָם
כּוֹנֵס אֶת הַכֹּל. וְלִכֵּן הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְקַדֵּים רְפוּאָה לְעוֹלָם בְּגוֹן זֶה,
כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר. אֲשֶׁרֵיהֶם יִשְׂרָאֵל
בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שֶׁהַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְרַצֵּה בָהֶם מִכָּל שָׂאֵר
עַמֵי הָעוֹלָם.

מֵעֲלָמָא, וְעַאלִין גּוֹ נּוֹקְבָא דְתֵהוּמָא
רַבָּא, אִי הֲכִי הָא בְּסִטְרָא דְדְרוֹם
דְּאִיהוּ יְמִינָא, אֲמַאי מְשַׁמְטִי אִינוּן
זִינִין בִּישִׁין בְּרִישׁ לִילְיָא, דְקָא שְׁלֵמָא
רוּחַ דְרוֹם.

אָלָא וְדַאי, אֲלֵמְלָא הֵהוּא סִטְרָא
הַדְּרוֹם, דְקָא מְעַכֵּב וְדוּחִיא
לְהֵהוּא סִטְרָא בִישָׂא, הִוָּה מְטַשְׁטֵשׁ
כּוֹלֵי עֲלָמָא, וְלֹא יָכִיל עֲלָמָא לְמַסְבֵּל.
אָבֵל כִּד אֲתַעֵר הֵהוּא סִטְרָא אֲחֵרָא,
לֹא אֲתַעֵר אֲלָא בְּסִטְרַת רוּחַ מְעַרֵב,
דְקָא שְׁלֵמָא בְּרִישׁ לִילְיָא, וְעֲלָמָא
אִיהוּ כְּלָא כְּנִישׁ. וְעַל דָּא קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא אֲקַדִּים אֲסוּוֹתָא לְעֲלָמָא,
בְּגוּוּנָא דָּא כְּמָה דְאֲתַמַּר. זְכַאִין אִינוּן
יִשְׂרָאֵל בְּהַאי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְאֲתִי
דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲתַרְעִי בְּהוּ מִכָּל
שָׂאֵר עַמִּין דְעֲלָמָא.

אֲשֶׁרֵי מִי שְׁמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה בְּאוֹתוֹ זְמַן

נִכְנָסוּ לְבֵית רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי
אָבָא. כְּשֶׁנֶּחְלַק הַלַּיְלָה
בְּחֲצוֹת, קָמוּ לְעֶסֶק בַּתּוֹרָה. אָמַר
רַבִּי אָבָא, עֲכָשׁוּ וְדַאי הִיא עֵת רְצוֹן
לְקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהֲרִי פְעָמִים
רַבּוֹת הֵעֲרַנּוּ אֶת זֶה, שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא בְּשַׁעֲהַ שְׁנַחֲלַק הַלַּיְלָה, נִכְנָס
לְתוֹךְ אוֹתָם הַצַּדִּיקִים בְּגוֹן עֵדָן
וּמִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהֶם. אֲשֶׁרֵי מִי

עָאֵלוּ לְבֵיתָא רַבִּי אֶלְעָזָר וְרַבִּי אָבָא.
כִּד אֲתַפְּלַג לִילְיָא, קָמוּ לְמַלְעֵי
בְּאוּרֵייתָא. אָמַר רַבִּי אָבָא, הֲשִׁתָּא
וְדַאי אִיהוּ עֵידָן רְעוּתָא לְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, וְהָא זְמַנִּין סְגִיאִין
אֲתַעֲרָנָא הַאי, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
בְּשַׁעֲתָא דְאֲתַפְּלַג לִילְיָא, עָאֵל גּוֹ
אִינוּן צַדִּיקִיא בְּגַנְתָּא דְעֵדָן,
וְאֲשַׁתְעֲשַׁע בְּהוּ. זְכַאָּה אִיהוּ מֵאֵן

דאשְׁתַּדַּל באורייִתָא, בְּהֵיּוּא זְמַנָא. אָמַר רבִּי אֶלְעָזָר, הָא דאֲשַׁתְּעֵשֶׁע קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא גו צְדִיקָיָא בְּגַנְתָּא דְעַדָן, הִיד אֲשַׁתְּעֵשֶׁע. אֵלָא בְּהֵיּוּא זְמַנָא דְאַתְּפְּלַג לִילְיָא, קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲתַעַר בְּרַחֲמֵי דְשְׁמַאֲלָא, לְגַבֵּי כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, דְּהָא לִית רַחֲמֵי אֵלָא מִסְטְרָא דְשְׁמַאֲלָא. וּכְנַסַּת יִשְׂרָאֵל לִיה לָה דוֹרוּנָא לְמַקְרַב לְגַבֵּי מַלְכָא, אוּ חֲשִׁיבוּ מַעְלֵיא, אֵלָא בְּאִינוּן רוּחִין דְצְדִיקָיָא, דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא חֲמִי לֹון מִתְעַטְרָן, בְּכַמְהָ עוּבְדִין טְבִין, וּבְכַמְהָ זְכִיין דְעַבְדוּ בְּהֵיּוּא יוֹמָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא נִיחָא לִיה מִכָּל קַרְבָּנִין וְעֵלּוּן, דְקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא אֲרַח בְּהוּ רִיח נִיחַח, דְקָא עַבְדֵי יִשְׂרָאֵל.

שְׁמִשְׁתַּדַּל בַּתּוֹרָה בְּאוּתוּ זְמַן. אָמַר רבִּי אֶלְעָזָר, זֶה שְׁמִשְׁתְּעֵשֶׁע הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בַּתּוֹרָה הַצְּדִיקִים כְּגוֹן עֵדָן, אִיד מִשְׁתְּעֵשֶׁע? אֵלָא בְּאוּתוּ זְמַן שְׁנַחֲלַק הַלֵּילָה, הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מִתְעוֹרֵר בְּאַהֲבָה שֶׁל הַשְּׁמַאֲלָא אֶל כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל, שְׁהָרֵי אֵין אַהֲבָה אֵלָא מִצַּד הַשְּׁמַאֲלָא. וְלְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל אֵין דוֹרוּן לְקַרְב אֶל הַמֶּלֶךְ אוּ חֲשִׁיבוֹת מַעְלָה אֵלָא בְּאוּתָן רוּחֹת הַצְּדִיקִים שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא רוֹאֶה אוּתָן מִעַטְרוֹת בְּכַמְהָ מַעֲשִׂים טוֹבִים וּבְכַמְהָ זְכוֹת שֶׁעָשׂוּ בְּאוּתוּ יוֹם, וְלְקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא נוֹחַ מִכָּל הַקְּרָבָנוֹת וְהַעוֹלוֹת, שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְרִיח בָּהֶם רִיח נִיחַח שְׁעוֹשִׂים יִשְׂרָאֵל.

בְּרִידָא נְהִירוּ אַתְנְהִיר, וְכַל אֵילָנִין דְּגַנְתָּא דְעַדָן אָמְרוּ שִׁירְתָּא, וְצְדִיקָיָא מִתְעַטְרָן תְּמוֹן בְּאִינוּן עֵדוּנִין דְעַלְמָא דְאַתִּי. כַּד אֲתַעַר בַּר נֶשׁ בְּהֵיּוּא שְׁעָתָא לְמַלְעֵי בְּאוּרִיִּיתָא, נְטִיל חוּלְקִיָּה עִמְהוֹן דְצְדִיקָיָא דִּי בְּגוּ גַנְתָּא, חַד שְׁמָא גְּלִיפָא דְתַלְתִּין וְתִרִין אַתּוּן, (ס"א אַתַּר) אֲתַעְטַר בְּהוּ תְּמוֹן, וְאִיהוּ גו רִזִּין דְצְדִיקָיָא.

אָז מְאִיר אוּר, וְכַל עֲצֵי הַגֵּן עֵדָן אוּמְרִים שִׁירָה, וְהַצְּדִיקִים מִתְעַדְנִים שֶׁם בְּאוּתָם עֵדוּנִים שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא. כְּשֶׁמִּתְעוֹרֵר אָדָם בְּאוּתָהּ שְׁעָה לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, נוֹטֵל חֶלְקוֹ עִם הַצְּדִיקִים שְׁבָגָן עֵדָן. שֶׁם אַחַד שֶׁל שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם אוּתִיּוֹת חֲקוּק (מִתְעוֹרֵר) מִתְעַטֵּר בָּהֶם שֶׁם, וְהוּא בַּתּוֹרָה סוּדוֹת הַצְּדִיקִים.

כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחַת אֶת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא

וְעַל דָּא זְוּגָא דְכַבְּי נֶשָׁא הוּא בּוֹמְנִין וְעַל כֵּן זְוּגָם שֶׁל בְּנֵי אָדָם הוּא

זוהר
ויקרא
פרשת
תזריע
מט:

בְּזִמְנֵים יְדוּעִים, לְכוּן הַרְצוֹן לְהִדְבֵּק
בְּקֹדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְהָרִי הַעִירוּ,
בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
נִכְנָס לְגַן עֵדֶן לְהִשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם
הַצְּדִיקִים, וּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחַת
אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהִיא עֵת
רְצוֹן לְדַבֵּק בָּהֶם.

יְדִיעוּ, לְכוּנָא רְעוּתָא לְאַתְדַּבְּקָא בִּיה
בְּקֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא. וְהָא אֲתַעְרוּ,
בְּפַלְגוֹת לַיְלָא קֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא
עָאֵל בְּגַנְתָא דְעֵדֶן, לְאַשְׁתַּעֲשֵׂעָא עִם
צְדִיקַיָא, וּפְנֻסַת יִשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחַת לִיה
לְקֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא, וְהִיא שְׁעָתָא
דְרְעוּתָא לְאַתְדַּבְּקָא בְּהוּ.

הַפְּסוּקִים שֵׁשׁ לֹמֵר בְּחֲצוֹת לַיְלָה בְּכוּנָה

וְלִמְדָנוּ, זֶה מִי שֶׁמְתַעוֹרֵר בַּלַּיְלָה,
בְּשַׁעָה שֶׁהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא נִכְנָס לְגַן לְהִשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִם
הַצְּדִיקִים, צָרִיךְ לֹמֵר פְּסוּק זֶה
בְּרְצוֹן הַלֵּב, וּלְכוּן בּו בְּרְצוֹן: ה'
אֱלֹהֵי אֲתָה אֲרוּמְמָךְ אוֹדָה שְׁמֶךְ כִּי
עָשִׂיתָ פְּלֵא עֲצוֹת מְרַחֵק אֲמוּנָה
אֲמֵן. וְאַחַר כֵּן יֹאמֵר, (תהלים קלט)
אוֹדֶךָ עַל כִּי נוֹרְאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלְאִים
מַעֲשֶׂיךָ וְנִפְשֵׁי יִדְעַת מְאֹד. אַחַר כֵּן,
וְנִהְרֵי יִצְא מֵעֵדֶן וְגו'. וְהִינּוּ הַשֶּׁבַח
שֶׁל הַחֲסִידִים הַקְּדוֹשִׁים
כְּשֶׁמְתַעוֹרְרִים בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, וְאַחַר
כֵּן מְסַדְרִים שְׁבַחֵיהֶם וְעוֹסְקִים
בַּתּוֹרָה.

וְאוֹלִיפְנָא, הָאֵי מֵאֵן דְּאִיתְעַר
בַּלַּיְלָא, בְּשַׁעָתָא
דְּקֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא עָאֵל בְּגַנְתָא,
לְאַשְׁתַּעֲשֵׂעָא בְּצְדִיקַיָא, בְּעֵי לְמִימַר
פְּסוּקָא דָא, בְּרְעוּתָא דְלִבָא, וּלְכוּנָא
רְעוּתָא בִּיה. (ישעיה כה יא) ה' אֱלֹהֵי
אֲתָה אֲרוּמְמָךְ אוֹדָה שְׁמֶךְ כִּי עָשִׂיתָ
פְּלֵא עֲצוֹת מְרַחֵק אֲמוּנָה אֲמֵן. וְכַתֵּר
כֵּן יֹאמֵר, (תהלים קלט יד) אוֹדֶךָ עַל כִּי
נוֹרְאוֹת נִפְלִיתִי נִפְלְאִים מַעֲשֶׂיךָ
וְנִפְשֵׁי יִדְעַת מְאֹד. לְכַתֵּר (כראשית ב -
י), וְנִהְרֵי יִצְא מֵעֵדֶן וְגו'. וְהִינּוּ שְׁבַחָא
דְּחֲסִידֵי קְדְמָאֵי, כַּד מְתַעְרוּ בְּפַלְגוֹת
לַיְלָא. וְלְכַתֵּר מְסַדְרֵי שְׁבַחֵיהוּ,
וְלַעֲאֵן בְּאוֹרֵיתָא.

זוהר חדש
פרשת
בלק דף
סה:

אַתָּא כָּל הַצְּדִיקִים עוֹמְדִים בְּדְיוּקְנֵיהֶם, וּמְתַלְבְּשִׁים בְּגוֹן עֵדֶן

מָה הוּא שְׁעָשׂוּעוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא? אֵלָּא כָּל הַצְּדִיקִים
עוֹמְדִים בְּדְיוּקְנֵיהֶם, וּמְתַלְבְּשִׁים

שְׁעָשׂוּעָא דְּקֹדֶשׁא בְּרוּךְ הוּא
מֵאֵי הִיא. אֵלָּא, כָּל
צְדִיקַיָא קְיָיִמִין בְּדְיוּקְנֵיהוּ,

בגן עדן, בכל יום ויום, ורוחצים בטל שבו עתיד הקדוש ברוך הוא להחיות מתים, וכלם נכנסים אל המשיח, ושואלים מה ששואלים, והרי העירו החברים.

אחר כך מתכנסים, ומתעסקים כלם בדעת העליונה, בכל הישיבות של שם. ועליהם כמה ממנים. ומתחדשים שם כמה חדושים בתורה. אחר כך יוצאים כלם, ורואים כשבא אליהו אל האבות. הוא יוצא - והם נכנסים ועומדים לפני האבות, ושמים בהם בכמה בנים קדושים שסביבם, וכלם שמחים.

כשנכנס הקדוש ברוך הוא בחצות הלילה, כלם עומדים מתקנים כראוי, וכל ההשתדלות שהשתדלו באותו היום בחדושי תורה. ותשוקתו של הקדוש ברוך הוא באותם הצדיקים, שחדשו בה דברים. והשתעשעו בהם, והשתעשעו באותם דברים. וכן בכל צדיק וצדיק.

ומתלבשין בגנתא דעדן, בכל יומא ויומא, ואתסחן בטלא, דזמין קודשא ברוך הוא לאחיא מיתניא. ועאלין פלהו לגבי משיח, ושאלין מה דשאלין, והא איתערו חברייא.

לבתר מתכנשין, ומשתדלין פלהו בדעתא עילאה, בכלהו מתיבתי דתמן. ועליהו כמה ממנן. ומתחדשין תמן כמה חידושין באורייתא. לבתר נפקי פלהו, וחקאון, כד אתי אליהו לגבי אבהן. איהו נפק, ואינהו עאלין וקיימין קמי אבהן, וחדו בהו, בכמה בגין קדישין די בסחרנייהו, וחדאן פלהו.

כד עייל קודשא ברוך הוא בפלגו ליליא, פלהו קיימין מתתקנין כדקא יאות, וכל אשתדלותא דאשתדלו כל ההוא יומא בחידושי אורייתא. וקודשא ברוך הוא תיאובתיה באיגון צדיקניא, דחדישו בה מלין. ואשתעשע בהו, ואשתעשע באלין מלין. וכל בכל צדיקא וצדיקא.

מאותה המשכה של זיו ואור של השמחה שלהם, עושים פרות ותולדות לעולם הזה

אחר כך כלם מתתקנים וזכר ונקבה. ואחר שהקדוש

לבתר, פלהו מתתקנין דכר ונקבא. וקודשא ברוך הוא בתר

בְּרוּךְ הוּא הַרִיחַ וְהִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהֶם, וּבְכָל הַסּוּדוֹת הִלְלוּ שֶׁל הַחֲכָמָה שְׁלָהֶם, מִתְגַּלְגֶּלֶה עֲלֵיהֶם, וְהֵם רוֹאִים אֶת אוֹתוֹ נֶעֱם ה'. אֲזַי כָּלֶם שְׂמַחִים בְּשִׂמְחָה רַבָּה, עַד שְׂמַתְפַּשְׁטִים הַזֵּיו וְהָאוֹר שְׁלָהֶם. וּמֵאוֹתָהּ הַמְּשָׁכָה שֶׁל זֵיו וְאוֹר שֶׁל הַשְּׂמִיחָה שְׁלָהֶם, עוֹשִׂים פְּרוֹת וְתוֹלְדוֹת לְעוֹלָם הַזֶּה, וְאוֹתוֹ הַפְּרִי נִכְנָס תַּחַת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה עַד הַזְּמַן שֶׁצָּרִיךְ.

וּבֵן מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּכָל צַדִּיק וְצַדִּיק, וְאוֹמֵר: אֲשֶׁרִי הַמֶּלֶךְ שֶׁהַבְּנִים הִלְלוּ נִבְחָרוּ לְחַלְקוֹ וְגוֹרְלוֹ. וְקוֹל מִתְעוֹרֵר מֵאַמְצַע הֶגֶן שֶׁל הַרְקִיעַ, וְקוֹרָא בְּקוֹל חֲזָק וְאוֹמֵר, (שֵׁם קְלוֹ) זָכַר ה' לְבְנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאֲמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ. וְאֲזַי הִילָלוֹת וְהִצְעָקוֹת שְׁלוֹ. וְכָל הַצַּדִּיקִים שֶׁשָּׂם מִתְעוֹרְרִים בְּבִכְיָהּ.

דְּאֵרַח וְאִשְׁתַּעֲשַׁע בְּהוּ, וּבְכָל אֱלֹיִן רְזִין דְּחֲכָמְתָא דִּילְהוֹן, אֲתַגְּלִי עֲלֵיהוּ, וְאֵינֵנו חֲמָאן בְּהוּא נֶעֱם ה'. בְּרִין כְּלָהוּ חֲדָאן בְּחֲדוּוּה סְנִיָּיא, עַד דְּמִתְפַּשְׁטִי זֵיוָא וְנִהוּרָא דִּילְהוֹן. וּמֵהוּא מְשִׁיכוּ דִּזֵּיוָא וְנִהוּרָא דְּחֲדוּוּה דִּילְהוֹן, עֲבָדִין פִּירִין וְאֵיבִין לְעֵלְמָא דָא, וְהוּא אֵיבָא עָאל תַּחוֹת גְּרַפּוּי דְּשְׂכִינְתָא, עַד זִמְנָא דְּאַצְטְרִיךְ.

וְכִךְ מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּכָל צַדִּיק וְצַדִּיק, וְאוֹמֵר, וְכֹאֵה מִלְבָּא דְּבְנִין אֱלֹיִן אֲתַבְּרִרוּ לְחוֹלְקִיהָ וְעַדְבִּיהָ. וְקָלָא אִיתְעַר, מֵאַמְצַעוֹת גִּינְתָא דְּרְקִיעַ, וְקוֹרָא בְּקָל תַּקִּיף וְאוֹמֵר, (שֵׁם קְלוֹ) זָכַר ה' לְבְנֵי אָדָם אֶת יוֹם יְרוּשָׁלַם הָאוֹמָרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוּד בָּהּ. בְּרִין עֲרִטִילוּ וְקִרְקוֹרָא דִּילִיהּ. וְכָל צַדִּיקִיָּא דְּתַמְזֵן אֲתַעְרוּ בְּבִכְיָהּ.

פֶּרֶק י"א

בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה הַצַּדִּיקִים מְשַׁבְּחִים וּמוֹדִים

וּבְשִׁנְחֻלְקַי הַלַּיְלָה, הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בָּא לְגַן הָעֵדֶן לְהִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהֶם. בְּמִי? אָמַר רַבִּי יוֹסִי, בְּכָלֶם. בֵּין אוֹתָם שְׂמִדוֹרָם בְּעוֹלָם הַהוּא, וּבֵין אוֹתָם שְׂיוֹשְׁבֵים בְּמִדוֹרָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, בְּכָלֶם מִשְׁתַּעֲשַׁע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּפִלְגוֹת לַיְלָה.

וְכִד אֲתַפְּלַג לַיְלָא קוֹדְשָא בְּרִיךְ הוּא אֲתִי לְגִנְתָא דְּעֵדֶן לְאִשְׁתַּעֲשַׁע בָּהוּ. בְּמֵאן, אָמַר רַבִּי יוֹסִי בְּכָלְהוּ, בֵּין אַנּוּן דְּמִדּוּרִיהוֹן בְּהוּא עֵלְמָא, בֵּין אַנּוּן דִּיתְבִּי בְּמִדּוּרִיהוֹן בְּהֵאִי עֵלְמָא, בְּכָלְהוּ מִשְׁתַּעֲשַׁע בְּהוּ קוֹדְשָא בְּרִיךְ הוּא בְּפִלְגוֹת לַיְלָא.

בא ראה, העולם שלמעלה צריך את התעוררותו של העולם התחתון. וכשנשמות הצדיקים יוצאות מן העולם הזה ועולות למעלה, כלן מתלבשות באור שלמעלה בדמות נכבדה, ובהם הקדוש ברוך הוא משתעשע ותאב להם, שהם פרי מעשיו, ועל זה נקראו ישראל שיש להם נשמות קדושות בנים לקדוש-ברוך-הוא, כמו שנאמר (דברים יד) בנים אתם לה' אלהיכם. בנים ודאי, פרי מעשיו.

אמר רבי ייסא, אפלו אותם שבעולם הזה [של הארץ]. אידך? אמר לו, משום שבחצות הלילה כל אותם צדיקי אמת, כלם מתעוררים לקרא בתורה ולשמע את תשבחות התורה. והרי נתבאר שהקדוש ברוך הוא וכל אותם הצדיקים שבתוך גן העדן כלם מקשיבים לקולם, וחוט של חסד נמשך עליהם ביום, שכתוב (תהלים מב) יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי.

ועל כן התשבחות שעולות בלילה לפניו, זו תשבחת שלמה. בא ראה, בשעה שישראל היו סגורים בבתיהם כשהרג הקדוש ברוך הוא בבכורי מצרים, היו אומרים הלל ותשבחות לפניו.

תא חזי, עלמא דלעילא אצטריך לאתערוותא דעלמא תתאה, וכד נשמתהון דצדיקייא נפקי מהאי עלמא וסלקי לעילא בלהו מתלבשי בנהורא דלעילא בדיוקנא יקר, ובהו קודשא בריך הוא משתעשע ותאיב לון דאינהו פרי עובדוי, ועל דא אקרון ישראל דאית לון נשמתין קדישין בגין לקודשא בריך הוא, כמא דאת אמר (דברים יד) בנים אתם ליי אלהיכם, בנים ודאי איבא דעובדוי.

אמר רבי ייסא ואפילו אנון דבהאי עלמא (דארעא), היאך. אמר ליה בגין די בפלגות ליליא כל אנון זכאי קשוט בלהו מתערי למקרי באורייתא ולמשמע תושבחן דאורייתא, והא אתמר דקודשא בריך הוא וכל אנון צדיקיא דבגו ננתא דעדן בלהו צייתין לקליהון, וחוטא דחסד אתמשך עלייהו ביממא דכתיב, (תהלים מב) יומם יצוה יי חסדו ובלילה שירה עמי.

ועל דא תושבחן דסלקין בליליא קמיה דא תושבחתא שלים. תא חזי, בשעתא דישראל הוו סגירין בבתיהון כד קטל קודשא בריך הוא בכוריהון דמצראי, הוו אמרי הלילא ותשבחן קמיה.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ חַי לְעוֹלָמִים, וְאַפְלוּ בַיּוֹם מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ הוּא מֶלֶךְ

בֵּא רָאָה שְׂדוּד הַמֶּלֶךְ הָיָה קָם
בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה, שְׁאֵם תֹּאמַר
שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב אוֹ שׁוֹכֵב בְּמִטָּתוֹ וְהָיָה
אוֹמֵר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת - לֹא, אֲלֵא
כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (שֵׁם קִיט) חֲצוֹת לַיְלָה
אֲקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. אֲקוּם וְדַאי
בְּעַמִּידָה לְהִתְעַסֵּק בְּשִׁירוֹת
וְתִשְׁבָּחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה. וּמִשׁוּם כֵּךְ
דָּוִד הַמֶּלֶךְ חַי לְעוֹלָמִים, וְאַפְלוּ
בַיּוֹם מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ הוּא מֶלֶךְ. שֶׁהָרִי
שְׁנִינּוּ, מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ, אִם מִן הַחַיִּים
הוּא - דָּוִד שְׁמוֹ, וְאִם מִן הַמַּתִּים
הוּא - דָּוִד שְׁמוֹ. וְהוּא הָיָה מִתְעוֹרֵר

תָּא חֲזוּ, דָּוִד מֶלֶכָא הָוָה קָם
בְּפִלְגוֹת לַיְלָיָא, דַּאי תִּימָא
דְּהוּה יְתִיב אוֹ שְׁכִיב בְּעַרְסִיהּ וְהוּה
אָמַר שִׁרְיָן וְתוֹשְׁבָחָן, לֹא, אֲלֵא כְּמָה
דְּכָתִיב (תהלים קיט) חֲצוֹת לַיְלָה אֲקוּם
לְהוֹדוֹת לָךְ. אֲקוּם וְדַאי בְּעַמִּידָה
לְאַתְעַסְקָא בְּשִׁרְיָן וְתוֹשְׁבָחָן
דְּאוּרִייתָא. וּבְגִין כֵּךְ דָּוִד מֶלֶכָא חַי
לְעוֹלָמִין, וְאַפְלוּ בַיּוֹם מֶלֶכָא מְשִׁיחָא
אִיהוּ מֶלֶכָא. דְּהָא תַנּוּן מֶלֶכָא מְשִׁיחָא
אִי מִן חַיָּיא הוּא דָּוִד שְׁמִיהּ וְאִי מִן
מַתִּיָּיא הוּא דָּוִד שְׁמִיהּ, וְאִיהוּ הָוָה
אַתְעַר בְּצַפְרָא עַד לֹא יִיְתִי דְכָתִיב,
(תהלים נז) עוֹרָה כְּבוֹדִי עוֹרָה הַנֶּבֶל
וּכְנוֹר אֲעִירָה שְׁחַר.

בְּפוֹל הַרְעַ עַל יְדֵי עֶסֶק הַתּוֹרָה בְּחֲצוֹת לַיְלָה

בֵּא רָאָה, בְּשַׁעָה שְׁנַכְנַס הַלַּיְלָה,
הַפְּתָחִים נִסְתָּמִים, וְכָלְבִּים
וְחַמּוּרִים שׁוֹרִים וּמְשׁוֹטְטִים
בְּעוֹלָם, וְנִתְנַת רְשׁוֹת לְהַשְׁחִית, וְכָל
בְּנֵי הָעוֹלָם יִשְׁנִים בְּמִטּוֹתֵיהֶם,
וְנִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים עוֹלוֹת לְהִתְעַנֵּג
לְמַעַלָּה. כְּשֶׁמִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ צְפוּן
וְנִחְלַק הַלַּיְלָה, הַתְעוֹרְרוֹת קִדְשָׁה
מִתְעוֹרֶרֶת בְּעוֹלָם, וְזֶה נֶאֱמַר בְּכִמָּה
מְקוֹמוֹת.

אֲשֶׁרִי חִלְקוּ שֶׁל אוֹתוֹ אָדָם
שְׁעוֹמֵד בְּאוֹתָהּ שְׁעָה
וּמִשְׁתַּדֵּל בַּתּוֹרָה. כִּיּוֹן שֶׁהוּא פּוֹתַח

תָּא חֲזוּ, בְּשַׁעָתָא דְּעָאֵל לַיְלָיָא, (לעיל
קע"ב ע"א) פְּתָחִין סְתִימוּן, וְכָלְבִּי
וְחַמּוּרִי שְׁרִיין וְשָׂמָאן בְּעִלְמָא,
וְאַתְיִיהִיבֵת רְשׁוֹ לְחַבְלָא, וְכָל בְּנֵי
עִלְמָא גִימִי בְּעַרְסִיהוּ, וְנִשְׁמַתְהוּן
דְּצַדִּיקִיָּיא סְלָקוּן לְאַתְעַנְגָּא לְעִילָא.
כֵּךְ אַתְעַר רוּחַ צְפוּן, וְאַתְפְּלִיג
לַיְלָיָא, אַתְעַרוּתָא קְדִישָׁא אַתְעַר
בְּעִלְמָא, וְאַתְמָר בְּכִמָּה דּוֹכְתִי.

זְכָאָה חוֹלְקִיהּ דְּהוּוּא בְּרַ נֶשׁ,
דְּאִיהוּ קְאִים בְּהִיָּא
שְׁעָתָא, וְאַשְׁתַּדֵּל בְּאוּרִייתָא. כִּיּוֹן

זוהר חלק
א' פרשת
ויחי דף
רמב:

דַּאיְהוּ פְּתַח בְּאוֹרֵייתָא, כָּל אֵינּוּן זֵינִין בִּישׁוּן, אַעִיל לֹון בְּנוֹקְבֵי דְתַהוּמָא רַבָּה, וְכַפִּית לִיה לַחְמוֹר, וְנַחֲת לִיה בְּמַטְפְּסֵי דְתַחֲת עַפְרָא, דְּזוּהֵמִי קְסָרָא.

בְּתוֹרָה, אֶת כָּל אוֹתָם הַמִּינִים הָרְעִים הוּא מְכַנֵּס לְנֹקֵב תְּהוּם רַבָּה, וְכוּפֶת אֶת הַחְמוֹר, וּמוֹרִידוֹ בְּשָׂרִים שְׂתַחַת הָעֶפֶר שֶׁל זְהַמַּת הַקָּשָׁר.

פָּרָק יב

דְּדוּד הַמְלֶךְ הָיָה קָם בְּחֻצוֹת לַיְלָה מִמָּשׁ וְלֹא הָיָה טוֹעֵם טָעַם שֵׁינָה וּמִיתָה כְּלָל

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי אֶעְרְעוּ בְּכַפֵּר חָנָן. עַד דְּהוּוּ יְתִבִי בֵי אוֹשְׁפִיזֵיהוּ, אֶתָּא חַד בַּר נֶשׁ וְחַד מְטוּלָא דְחַמְרָא קַמִּיה וְעָאל בְּבֵיתָא. אֲדַהֲבִי, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי, הָא תַנִּינָן, דְּדוּד מְלָכָא הוּא מִתְנַמְנֵם כְּסוּם, וְשֵׁינִתִּיה זַעִיר, הֵיךְ הוּא קָם בְּפִלְגוֹת לַיְלָא. הָאִי שְׁעוּרָא זַעִיר אִיהוּ וְלֹא הוּא אֲתַעַר אֲפִילוּ בְּתַלְתּוֹת לַיְלָא.

רַבִּי יְהוּדָה וְרַבִּי יוֹסִי נִפְגְּשׁוּ לְכַפֵּר חָנָן. בְּעוֹדָם יוֹשְׁבִים בְּבֵית מְלוֹנָם, בָּא אִישׁ אֶחָד, וּמִשָּׂא שֶׁל חְמוֹר לְפָנָיו, וְנִכְנַס לְבֵית. בֵּין כֶּף אָמַר רַבִּי יְהוּדָה לְרַבִּי יוֹסִי, הֲנֵה שְׁנִינּוּ שְׂדוּד הַמְלֶךְ הָיָה מִתְנַמְנֵם כְּמוֹ סוּס וּשְׁנַתּוֹ מוּעֶטֶט, אִיךְ הָיָה קָם בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה, הַשְּׁעוּר הָזֶה הוּא קָטָן, וְלֹא הָיָה מִתְעוֹרֵר אֲפִילוּ בְּשֵׁלִישׁ הַלַּיְלָה?

זוה"ק
בראשית
דף רז
ע"ב - רז
א"ע

אָמַר לוֹ, בְּשַׁעָה שְׁנַכְנַס הַלַּיְלָה, הָיָה יוֹשֵׁב עִם כָּל גְּדוּלֵי בֵיתוֹ וְדָן אֶת הַדִּין וְעוֹסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָה, וְאַחַר כֶּף הָיָה יֹשֵׁן שְׁנַתּוֹ עַד חֻצוֹת הַלַּיְלָה, וְקָם בְּחֻצוֹת הַלַּיְלָה וּמִתְעוֹרֵר, וּמִשְׁתַּדֵּל בְּעִבּוּדַת רַבּוֹנוֹ בְּשִׁירִים וְתַשְׁבְּחוֹת.

אָמַר לִיה, בְּשַׁעָתָא דְעָאל לַיְלָא, הוּא יְתִיב עִם כָּל רַבְרְבֵי בֵיתִיה וְדָאִין דִּינָא, וְעָסִיק בְּמַלְי דְּאוֹרֵייתָא. וְלִבְתַּר הוּא נָאִים שֵׁינִתִּיה עַד פִּלְגוֹת לַיְלָא, וְקָם בְּפִלְגוֹת לַיְלָא וְאֲתַעַר, וְאֲשַׁתְּדַל בְּפוּלְחָנָא דְמֵאֲרִיָּה, בְּשִׁירִין וְתוֹשְׁבָחוֹן.

בֵּינַתִּים אָמַר הָאִישׁ הַהוּא, וְכִי הִדְבֵּר הָזֶה שְׂאֲתָם אוֹמְרִים הוּא כֶּף? סוּד הִדְבֵּר יֵשׁ כָּאן, שְׁהֵנָה דְּדוּד הַמְלֶךְ חַי וְקַיִם

אֲדַהֲבִי אָמַר (דף רז ע"א) הַהוּא בַר נֶשׁ, וְכִי הָאִי מְלָה דְקֵאמְרִיתוּ, הֲכִי הוּא. רְזָא דְמְלָה הָכָא, דְּהָא דְדוּד מְלָכָא חַי וְקַיִם

לְעֹלָם וּלְעֹלָמֵי עֹלָמִים, וְדוֹד
הַמֶּלֶךְ הָיָה שׁוֹמֵר כָּל יָמָיו שְׁלֵא
יִטְעַם טַעַם מִיָּתָהּ, מִשׁוֹם שֶׁהַשָּׁנָה
אֶחָד מִשָּׁשִׁים בְּמִיָּתָהּ הָיָא, וְדוֹד,
מִשׁוֹם מְקוֹמוֹ שֶׁהוּא חֵי, לֹא הָיָה
יִשָּׁן אֶלָּא שָׁשִׁים נְשִׁימוֹת, שְׁעַד
שָׁשִׁים נְשִׁימוֹת חֶסֶר אַחַת הוּא חֵי,
מִשָּׁם וְהַלָּאָה טוֹעֵם אָדָם טַעַם מִיָּתָהּ
וְשׁוֹלֵט בּוֹ הַצַּד שֶׁל רוּחַ הַטְּמָאָה.

וְזָה הָיָה שׁוֹמֵר דּוֹד הַמֶּלֶךְ, שְׁלֵא
יִטְעַם טַעַם שֶׁל מִיָּתָהּ, וְשׁוֹלֵט

(שלא ישלט) בו צד של רוח אחרת,
מִשׁוֹם שֶׁשָּׁשִׁים נְשִׁימוֹת חֶסֶר אַחַת
הוּא הַסּוּד שֶׁל הַחַיִּים שְׁלֹמְעֵלָה, עַד
שָׁשִׁים נְשִׁימוֹת שֶׁהֵם שָׁשִׁים [חֶסֶר
נְשִׁימָה אַחַת] נְשִׁימוֹת עֲלִינוּת,
וְאֵלּוֹ הַסּוּד שְׁלֵהֵן, שֶׁהַחַיִּים תְּלוּיִים
בָּהֶם, וּמִכָּאן וּמִטָּה הוּא סוּד הַמּוֹת.

וְעַל כֵּן דוֹד הָיָה מְשַׁעַר אֶת שַׁעוֹר
הַלִּילָה כְּדֵי שְׁיִתְקַים בְּחַיִּים,
שְׁלֵא יִשְׁלֹט בּוֹ טַעַם הַמּוֹת,
וּכְשֶׁנַּחֲלַק הַלִּילָה הָיָה דוֹד עוֹמֵד
בְּמְקוֹמוֹ, מִשׁוֹם שֶׁכַּאֲשֶׁר מִתְעוֹרֵר
חֲצוֹת הַלִּילָה וְהַכְּתָר הַקְּדוּשׁ
מִתְעוֹרֵר, צָרִיךְ שְׁלֵא יִמָּצָא אֶת דוֹד
קָשׁוֹר בְּמְקוֹם אַחֵר, בְּמְקוֹם הַמּוֹת.

לְעֹלָם וּלְעֹלָמֵי עֹלָמִין. וְדוֹד מְלַכָּא
הוּא נְטוּיר כָּל יוֹמוֹי דְּלֹא יִטְעַם טַעַם
מִיָּתָהּ. בְּגִין דְּשִׁינְתָא חַד מִשְׁתִּין
בְּמִיָּתָהּ אִיהוּ. וְדוֹד בְּגִין דּוּכְתִּיה
דְּאִיהוּ חֵי, לֹא הוּא נָאִים אֶלָּא שִׁתִּין
נְשָׁמִי. דְּעַד שְׁתִּין נְשָׁמִי חֶסֶר חַד,
אִיהוּ חֵי. מִתְמָן וְהַלָּאָה, טַעַם בַּר
נֶשׁ טַעַמָּא דְּמוֹתָא, וְשְׁלִיט בִּיהַ סְמָרָא
דְּרוּחַ מְסֻאָבָא.

וְדָא הוּא נְטוּיר דוֹד מְלַכָּא, דְּלֹא
יִטְעַם טַעַמָּא דְּמוֹתָא, וְשְׁלִיט

(ס"א דלא ישליט) ביה סמרא דרוחא
אֲחֵרָא, בְּגִין דְּשְׁתִּין נְשָׁמִי חֶסֶר חַד,
אִיהוּ רְזָא דְּחַיִּים דְּלַעֲיָלָא. עַד שְׁתִּין
נְשָׁמִי, דְּאִינּוֹן שְׁתִּין (ד"א ל"ג חסר חד
נְשָׁמִי) נְשָׁמִי עֲלָאִין, וְאִילִין רְזָא דְּלַהוֹן,
דְּתַלְיִין בְּהוֹן חֵי. וּמִכָּאן וְלִתְתָא, רְזָא
דְּמוֹתָא הוּא.

וְעַל דָּא, דוֹד מְלַכָּא הוּא מְשַׁעַר
שַׁעוֹרָא דְּלִילָא, בְּגִין
דִּיתְקִיִּים בְּחַיִּים, דְּלֹא יִשְׁלוּט בִּיהַ
טַעַמָּא דְּמוֹתָא. וְכַד אֲתַפְּלִיג לִילָא,
הוּא דוֹד מִתְקִיִּים בְּאַתְרֵיהּ. בְּגִין
דְּכַד אֲתַעַר פְּלַגוּ לִילָא וְכַתְרָא
קְדִישָׁא אֲתַעַר, בְּעָא דְּלֹא לֹאשְׁכָּחָא
לִיהַ לְדוֹד מִתְקַשֵּׁר בְּאַתֵּר אֲחֵרָא,
בְּאַתֵּר דְּמוֹתָא.

חֶמֶר הַעֲנִיִּין לְמִי שְׁאִינוּ קָם בְּחֲצוֹת לַיְלָה

מִשׁוֹם שֶׁכַּאֲשֶׁר נַחֲלַק הַלִּילָה
וְהַקְּדוּשָׁה הַעֲלִינוּת

בְּגִין דְּכַד אֲתַפְּלִיג לִילָא וְקְדוּשָׁה
עֲלָאָה אֲתַעַר, וְכַד נֶשׁ דְּנָאִים

מתעוררת, ואדם שיִשן במִטתו ולא מתעורר להשגיח בכבוד רבונו, הנה הוא נקשר בסוד המות, ונדבק למקום אחר, ועל פן דוד המלך היה עומד להשגיח בכבוד רבונו תמיד, חי אצל חי, ולא נרדם בשנה לטעם טעם המות, ומשום כך היה מתנמנם כמו סוס, ששים נשימות, ולא בשלמות.

באו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו. אמרו לו, מה שמך? אמר להם, חזקיה. אמרו לו, יישר כחך ותתחזק תורתך. ישבו. אמר רבי יהודה, הואיל והתחלת, אמר לנו מעתה סודות עליונים שאמרת.

בערסיה ולא אתער לאשנחא ביקרא דמאריה. הא איהו אתקשר ברוא דמותא ומתדבק באתר אחרא, ועל דא דוד מלכא הוה קאים לאשנחא ביקרא דמאריה תדיר. חי לגבי חי, ולא נאים בשינתא למעמא מעמא דמותא. ובגין כך, הוה מתנמנם כסוס שתין נשמי, ולא בשלימו.

אתו רבי יהודה ורבי יוסי ונשקוהו, אמרו ליה, מה שמך. אמר להון, חזקיה. אמרו ליה, יתיישר חילך ויתתקף אורייתך. יתיבו. אמר רבי יהודה, הואיל ושרית, אימא לן מהני רזין עלאין דקאמרת.

פרק יג

פולג שרים ביחד

בשנחלק הלילה בחצות ומתעורר רוח צפון והקדוש ברוך הוא בא להשתעשע עם הצדיקים בגן עדן, אז רוח צפון מקישה ומגיעה לאותם הממנים בחצות הלילה לזמר, וכלם מזמרים ופותחים בשירה. וכשמגיע הבקר ומתחברת קדרות הבקר באור, אז כל האחרים אומרים שירה, וכל פוכבי הרקיע וכל שאר המלאכים [שלמטה] מסייעים להם, כמו שכתוב (איוב לח)

כד אתפלג ליליא ואתער רוח צפון וקודשא בריך הוא אתי (ס ע"ב) לאשתעשעא עם צדיקייא בגנתא דעדן. כדן רוח צפון אקיש וממא לאנון דממנו בפלגות ליליא לזמרא. וכלהו מזמריין ופתחין שירתא. וכד אתי צפרא ומתחבר קדרותא דצפרא בנהורא. כדן בלהו אחרנין אמריין שירתא. וכל ככבי רקיעא וכל שאר מלאכין (דלחמא) מסייעין לון כמה דכתיב, (איוב לח) ברן יחד ככבי בקר ויריעו כל בני אלהים. עד דישראל

זוהר
בראשית
מ:

נְמַלֵּי שִׁירְתָּא וְתוֹשְׁבַחְתָּא אֲבַתְרִייהוּ: בְּרֵן יַחַד כַּכְּבִי בְּקֹר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי
אֱלֹהִים. עַד שִׁישְׂרָאֵל נוֹשְׂאִים שִׁירָה
וְתִשְׁבַּחוֹת אַחֲרֵיהֶם.

הַשְּׁתַּתְּפוֹת עִם הַשְּׂכִינָה

וְתֵאנָא, כָּל אֵינוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי **וְלִמְדָנוּ**, כָּל אוֹתָם שְׁמִשְׁתַּדְּלִים
בְּאוֹרֵייתָא בְּשַׁעְתָּא בַּתּוֹרָה בְּשַׁעָה שְׁנַחֲלָק
דְּאֲתַפְּלִיג לִילֵיא. אֲשַׁתְּתַף בְּשְׂכִינְתָּא. הַלִּילָה, מִשְׁתַּתְּפִים עִם הַשְּׂכִינָה.
וְכַשְׁבָּא הַבְּקֹר וְהַגְּבִירָה מִתְּחַבְּרַת וְכַשְׁבָּא הַבְּקֹר, הוּא נִמְצָא עִמָּה עִם
אֲתַחְבְּרַת עִם מַלְכָּא, הוּא אֲשַׁתְּכַח עִם מַלְכָּא. וְכַשְׁבָּא פְּרִים עַל
עִמָּה עִם מַלְכָּא. וְהָא הוּא דְכְּתִיב, (תהלים
מב) יוֹמָם יִצְוֶה יי' חֲסֹדוֹ וּבְלִילָה שִׁירָה
עִמִּי וְגו'.

זוהר
ויקרא
פרשת
אחרי
מית דף
סה.

שְׁלֵהֲבַת מִתְּעוֹרְרַת וּמְכָה בְּאַרְבַּע רוּחוֹת הָעוֹלָם

בְּחַהֲיָא שַׁעְתָּא אַתְּעַר שְׁלֵהוּבָא חַד **בְּאוֹתָהּ** הַשַּׁעָה מִתְּעוֹרְרַת
מִסְטַר צְפוֹן וּבִטְשׁ בְּאַרְבַּע שְׁלֵהֲבַת אַחַת מִצַּד
סְטְרֵי עֲלָמָא וְנַחֲוִית וּמְטִי בֵּין גְּדַפֵּי
דְּתִרְנַנְגוּלָא וְאַתְּעַר הַהוּא שְׁלֵהוּבָא
בֵּיהּ וְקָרִי, וְלִית מָאן דְּאַתְּעַר בְּרֵ אַנּוֹן
זְכָאֵי קְשׁוּט דְּקִיּוּמִי וְאַתְּעַרו
בְּאוֹרֵייתָא. וְכַדִּין קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא
וְכָל אַנּוֹן צְדִיקֵינָא דְּבָגוּ גִּנְתָּא דְּעַדִּין
צִיִּיתִי לְקִלְיָהוֹן. כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר, (שיר
השירים ח יג) הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנְגִים חֲבָרִים
מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי:

הַצְּפוֹן, וּמְכָה בְּאַרְבַּעָה רוּחוֹת
הָעוֹלָם, וַיּוֹרְדַת וּמַגִּיעָה לְבִין כְּנָפֵי
הַתִּרְנַנְגוּל, וּמִתְּעוֹרְרַת בּוֹ אוֹתָהּ
הַשְּׁלֵהֲבַת וְקוֹרָא. וְאִין מִי
שְׁמִתְּעוֹרֵר, פֶּרֶט לְאוֹתָם צְדִיקֵי
הָאָמֶת שְׁעוּמְדִים וּמִתְּעוֹרְרִים
בַּתּוֹרָה. וְאִזְ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל
אוֹתָם הַצְּדִיקִים שְׁבַתוּךָ גַּן הָעַדִּין
מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶם, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
(שיר ח יג) הַיּוֹשֶׁבֶת בְּגַנְגִים חֲבָרִים
מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֶךָ הַשְּׂמִיעֵנִי.

זוה"ק
פרשת לך
לך דף עז:

תפילת ערבית רשות

ומשום כן תפלת ערבית רשות, שהרי נכללת בתפלת היום כדי שתהיה מאירה, וכעת לא זה הזמן. ובארנו אותה, שהרי לא התגלה אור היום שיאיר לה, והיא שולטת בחשכה עד זמן חצות הלילה, כשהקדוש ברוך הוא משתעשע עם הצדיקים בגן העדן, ואז הזמן שהאדם ישתעשע [וללמד] בתורה, כמו שנתבאר.

ובגין כך תפלת ערבית רשות דהא אתכלילת בצלותא דיומא בגין לאתנהרא, והשתא לא זמנא איהו. ואוקימנא לה דהא לא אתגליא נהורא דיממא דינהיר לה, ואיהי שלטא בחשוכא עד זמנא דפלגות ליליא דאשתעשע קודשא ברוך הוא עם צדיקא בגנתא דעדן, וכדין איהו זמנא לאשתעשעא בר נש (ס"א ולמען) באורייתא כמה דאתמר.

זוהר
בראשית
דף קלב:

אשריהם העוסקים בתורה

אשריהם כל העומדים בקיומם ועוסקים בתורה בלילה, משום שהקדוש ברוך הוא וכל אותם הצדיקים שבגן עדן שומעים קולות בני האדם אותם העוסקים בתורה, כמו שכתוב (שיר ח) היושבת בגנים וגו'.

זכאין אינון כל דקיימי בקיומיהו, ומשתדלין באורייתא בליליא. בגין דקודשא ברוך הוא וכל אינון צדיקיא דבגנתא דעדן, שמעו קליהו דבני נשא, אינון דמשתדלי באורייתא. כמה דכתיב, (שיר השירים ח) היושבת בגנים וגו'.

זוהר
בראשית
פרשת
ויחי דף
רלא:

המשכים בחצות לילה לעסוק בתורה נעשה ככריה חדשה, ומשיג להבין בהירות התורה

רבי יהודה ורבי יוסי היו יושבים לילה אחד ועוסקים בתורה. אמר רבי יהודה לרבי יוסי, ראיתי שצחות התורה בלילה יותר מאשר ביום. למה זה? אמר לו, משום שהצחות של תורה שבכתב היא תורה שבעל פה, ותורה שבעל פה שולטת בלילה, ומתעוררת יותר

רבי יהודה ורבי יוסי הוו יתבי חד ליליא, ולעאן באורייתא. אמר רבי יהודה לרבי יוסי, חמינא דצחותא דאורייתא בליליא, הוא יתיר מביממא, אמאי. אמר ליה, בגין דצחותא דתורה שבכתב, תורה שבעל פה הוא. ותורה שבעל פה, בליליא שלטא ואתערת יתיר

זוהר
פרשת
ויקרא דף
כג ע"א -
ע"ב

מֵאֲשֶׁר בַּיּוֹם, וּבְזִמְנֵן שֶׁהִיא שׁוֹלֵטָה,
אֲזַי קִיַּמְתָּ הַצְּחוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (איוב לה) וְלֹא
אָמַר אֵינָה אֱלֹהִים עוֹשֵׂי נֹתָן
זְמִירוֹת בְּלִילָהּ. בֵּא רְאֵה, בְּשַׁעֲרֵי
שְׁמַתְעוֹרְרַת רוּחַ צְפוֹן וְנַחֲלֵק
הַלִּילָהּ, הֲרִי בְּאֵרוֹ שֶׁשְׁלֵהֲבַת אַחַת
יוֹצֵאת וּמִכָּה תַּחַת כְּנָפֵי הַתְּרַנְגּוֹל
וּמְקִישׁ אֶת כְּנָפָיו וְקוֹרֵא. וְאוֹתָהּ
שְׁלֵהֲבַת, בְּזִמְנֵן שֶׁמְגִיעָה אֵלָיו
וּמִתְעוֹרְרַת כְּנַגְדּוֹ, הוּא מִסְתַּכֵּל בָּהּ
וּמִזְדַּעְזֵעַ וְקוֹרֵא, וּמִסְתַּכֵּל וּמְשַׁגִּיחַ
בְּשִׁבִיל כְּבוֹד רַבּוֹנוֹ כְּדֵי לַעֲשׂוֹת
רְצוֹנוֹ, וְקוֹרֵא לְבְנֵי הָאָדָם.

וְלִבְנֵי נִקְרָא שְׁכוּי, הַשְּׁגָחָה. וְנִקְרָא
גְּבֵר, שְׁמַתְעוֹרֵר בְּשִׁלְהֲבַת
הַגְּבוּרָה, בְּצַד שֶׁל הַגְּבוּרָה הוּא בָּא
לְעוֹרֵר אֶת הָעוֹלָם, וְאֲזַי אוֹתָם בְּנֵי
הָאֱמוּנָה עוֹמְדִים וְנוֹתְנִים גְּבוּרָה
וְכַח לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וְאֲזַי נִקְרָאת רִנַּת
הַתּוֹרָה. וְלִכֵּן דוֹד יִרְשׁ אֶת הַמַּלְכוּת
הוּא וּבְנָיו לְעוֹלָמִים וּלְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

מִבְּיָמָא, וּבְזִמְנָא דְאִיהִי שְׁלֵטָא, כְּדִין
אִיהוּ צְחוֹתָא דְאוּרִייתָא.

פָּתַח רַבִּי יוֹסִי וְאָמַר, (איוב לה י) וְלֹא
אָמַר אֵינָה אֱלֹהִים עוֹשֵׂי נֹתָן
זְמִירוֹת בְּלִילָהּ. תָּא חוּי, (שלה לך קע"א
ע"ב) בְּשַׁעֲרֵי דְאִתְעַר רוּחַ צְפוֹן,
וְאִתְפְּלַג לִילָא, הָא אוּקְמוּהָ,
דְּשִׁלְהוּבָא חַד נְפִיק, וּבְכַשׁ תַּחּוֹת
גְּדַפּוּי דְתְרַנְגּוֹלָא, וְאִקִּישׁ גְּדַפּוּי
וְקִאֲרִי. וְהוּא שְׁלֵהוּבָא בְּזִמְנָא דְמַטִּי
גְּבִיָהּ, וְאִתְעַר לְקַבְלִיהָ, אִסְתְּכִי בֵיהּ,
וְאִזְדַּעְזַע וְקִאֲרִי, וְאִסְתְּכִי וְאִשְׁגַּח בְּגִין
יְקָרָא דְמֵאֲרִיָּהּ, לְמַעַבְדַּר רְעוּתֵיהּ,
וְקִאֲרִי לֹזַן לְבְנֵי נֶשְׂאָ.

וְעַל דָּא אִקְרִי שְׁכוּי, אִשְׁגָּחָא. וְאִקְרִי
גְּבֵר, בְּגִין דְאִתְעַר בְּשִׁלְהוּבָא
(דף כ"ג ע"ב) דְּגְבוּרָה, בְּסַמְרָא דְגְבוּרָה
קָא אִתְיָא לְאִתְעַרָא בְּעֵלְמָא. כְּדִין
אִינוּן בְּנֵי מְהִימְנוּתָא קְיִימוּן, וְיַהֲבִין
גְבוּרָה וְחִילָא לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וּבְדִין
אִקְרִי רִנָּה דְאוּרִייתָא. וְעַל דָּא, יְרִית
דוֹד מַלְכוּתָא הוּא וּבְנָיו לְעֵלְמִין
וְלְדוֹרֵי דְרִין.

פָּרָק י"ד

גוֹדֵל הַשְּׁמָחָה שְׁמַתְעוֹרֵר בְּלִימוֹד הַתּוֹרָה בְּלִילָהּ

וּבְגִין דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוּרִייתָא
בְּהַאי עֵלְמָא, זְכִי דִיפְתַחוּן לִיה
כְּמָה תְּרַעִין לְהוּא עֵלְמָא, כְּמָה
נְהוּרִין. בְּשַׁעֲרֵי דִינְפּוֹק מְהַאי עֵלְמָא,

זוהר
במדבר
פרשת
פנחס (דף
ריג)

היא מקדימה לפניו, והולכת לכל שומרי השערים, מכריזה ואומרת: (ישעיה כו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק! התקינו כסאות לפלוני עבד המלך! שאין שמחה לקדוש-ברוך-הוא אלא במי שמתדל בתורה, כל שפן אדם שמתעורר בלילה להשתדל בתורה, שהרי כל הצדיקים שבגן עדן מקשיבים לקולו, והקדוש ברוך הוא נמצא ביניהם, כמו שפרשה (שיר השירים ח) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני.

היא אקדימת קמיה, ואזלא לכל גמורי תרעין, מכרות ואומרת, (ישעיה כו) פתחו שערים ויבא גוי צדיק. אתקינו כרסין לפלניא עבדא דמלכא. דלית חדו לקודשא בריך הוא אלא מאן דאשתדל באורייתא, כל שבן בר גש דמתער בליליא לאשתדלא באורייתא, דהא כל צדיקיא דבגנתא דעדן, צייתין לקליה, וקודשא בריך הוא משתכח בינייהו, במה דאוקמוה (שיר השירים ח יג) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני.

בעת הגלות אין להקב"ה נחת רוח, אלא על ידי לימוד התורה

ואף על גב דחדוון לא אתערו, אבל לבר קיימי ומזמרי שירתא. וכד אתפליג ליליא, ואתערותא סלקא מתתא לעילא, בדין קודשא בריך הוא אתער כל חילי שמוא לבכיה, ובעט ברקיעא, ואודעזען עלאי ותתאי. עליונים ותחתונים.

ואף על גב דחדוון לא אתערו, אבל לבר קיימי ומזמרי שירתא. וכד אתפליג ליליא, ואתערותא סלקא מתתא לעילא, בדין קודשא בריך הוא אתער כל חילי שמוא לבכיה, ובעט ברקיעא, ואודעזען עלאי ותתאי.

זוהר בראשית פרשת ויחי דף רלא.

ואין מנוחה לפניו, פרט לזמן שמתעוררים למטה בתורה, אז הקדוש ברוך הוא וכל אותן נשמות הצדיקים [שעמו], כלם מקשיבים ושמיחים לאותו קול, ואז מנוחה. [לפניו, ובאה מנוחה לכל נשמות הצדיקים שעמו] [לפניו נמצאת]. משום שמיום שנחרב

הוא וכל אינון נשמתין ולית נייחא קמיה, בר בזמנא דמתערי לתתא באורייתא. בדין קודשא בריך דצדיקיא (דעמיה), בלהו צייתין וחדדין להווא קלא וברין נייחא. (ס"א קמיה ואתי נייחא לבלהו נשמתין דצדיקיא עמיה) (קמיה אשתכח). בגין דמיומא דאתחריב מקודשא לתתא, אומי קודשא בריך

הַמְקַדֵּשׁ לְמִטָּה, נִשְׁבַּע הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא שְׁלֹא יִכַּנֵּס לְתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל
מַעֲלָה עַד שְׂיִכְנָסוּ יִשְׂרָאֵל
לְיְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מִטָּה, שְׁכָתוּב (הוֹשַׁע
יא) בְּקִרְבָּךְ קָדוֹשׁ וְלֹא אָבּוֹא בְּעִיר,
וְהָרִי פָּרְשׁוּהָ הַחֲבָרִים.

וְכָל אִינוֹן מְזַמְרִים קְיִימֵי לְבַר, וְאָמְרֵי
שִׁירָתָא, בְּתַלְתּ פְּלָגֵי לִילְיָא
וְכִלְהוּ מְשַׁבְּחָן בְּתוֹשְׁבַּחְתָּן יְדִיעָאן,
וְכִלְהוּ חִילֵי שְׁמַיָא, כִּלְהוּ מִתְעַרְי
בְּלִילְיָא, וְיִשְׂרָאֵל בִּימָמָא. וְקְדוּשָׁה לָא
מְקַדְשֵׁי לְעִילְיָא, עַד דְּמְקַדְשֵׁי יִשְׂרָאֵל
לְתַתָּא, וְכַדִּין כָּל חִילֵי שְׁמַיָא מְקַדְשֵׁי
שְׁמָא קְדִישָׁא כְּחֻדָּא. וְעַל דָּא יִשְׂרָאֵל
קְדִישֵׁין, מִתְקַדְשֵׁין מַעֲלָאֵי וְתַתָּאֵי
(ס"א בְּגִין דְּקְדוּשָׁא דְשְׁמָא דְקְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא
לֹא סְלִיק אֵלָא מַעֲלָא וּמִתַּתָּא) כְּחֻדָּא. הָדָא
הוּא דְכָתִיב, (וַיִּקְרָא יט) קְדוּשִׁים תִּהְיוּ
כִּי קְדוֹשׁ אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

וְכָל אוֹתָם מְזַמְרִים עוֹמְדִים בְּחוּץ
וְאוֹמְרִים שִׁירָה בְּשִׁלְשֵׁת
חֻלְקֵי הַלֵּילָה, וְכֻלָּם מְשַׁבְּחִים
בְּתַשְׁבְּחוֹת יְדוּעוֹת, וְכֻלָּ חִילוֹת
הַשְּׁמַיִם, כָּלָם מִתְעוֹרְרִים בְּלִילָה,
וְיִשְׂרָאֵל בַּיּוֹם, וְקְדוּשָׁה לֹא מְקַדְשִׁים
לְמַעֲלָה עַד שְׂיִשְׂרָאֵל מְקַדְשִׁים
לְמִטָּה, וְאִזּוּ כָּל חִילוֹת הַשְּׁמַיִם
מְקַדְשִׁים אֶת הַשֵּׁם הַקָּדוֹשׁ כְּאֶחָד.
וְעַל זֶה יִשְׂרָאֵל קְדוּשִׁים מִתְקַדְשִׁים
מַעֲלִיּוֹנִים וְתַתְּחוֹנִים [מִשׁוּם
שֶׁהַקְּדוּשָׁה שֶׁל שְׁמוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ
וּמִלְמַטָּה] כְּאֶחָד. זֶהוּ שְׁכָתוּב
(וַיִּקְרָא יט) קְדוּשִׁים תִּהְיוּ כִּי קְדוֹשׁ
אָנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם.

הַשְׁתַּדְּלָ בַתּוֹרָה לְכַבּוֹד הַשְּׂכִינָה וְלֹא לְצַרְךָ עֲצָמָם

נְטִיל תַּלְת אַבְגִּין וְזִרְק לֹזן לְגַבֵּי
עֲלָא. וְכַד זִרְק לֹזן אֶתְעַבִּידוּ
אַבְנָא חֻדָּא, וְאָמַר לְמֵאֲרֵי מִתִּיבְתָא,
קְבִילוּ הָאֵי אַבְנָא לְגַבִּיכוֹ, דְּהָא
שְׂכִינְתָא אִיהִי בְּגִלוּתָא וְלִית בְּכוּ מָאן
דִּיתְעַר לְגַבְהָ לְרַצָּאָה לָהּ לְגַבֵּי בַעֲלָהּ

נְטִיל תַּלְת אַבְגִּין וְזִרְק לֹזן לְגַבֵּי
עֲלָא. וְכַד זִרְק לֹזן אֶתְעַבִּידוּ
אַבְנָא חֻדָּא, וְאָמַר לְמֵאֲרֵי מִתִּיבְתָא,
קְבִילוּ הָאֵי אַבְנָא לְגַבִּיכוֹ, דְּהָא
שְׂכִינְתָא אִיהִי בְּגִלוּתָא וְלִית בְּכוּ מָאן
דִּיתְעַר לְגַבְהָ לְרַצָּאָה לָהּ לְגַבֵּי בַעֲלָהּ

ולא עוד אלא כמה מארי מדרשות, ואנו חברים אצלכם, צוחים בכל יום ולילה בתורה שפעל פה בכמה קשיות, וצוחים בה כמו כלבים שאומרים הב הב, כמו שהגיהנם צוח הב הב. זהו שכתוב (משלי ל) לעלקה שתי בנות הב הב. הב לנו עשר בעולם הזה, הב לנו עשר בעולם הבא. כמו שבארוה, למד תורה הרבה, ויתנו לך שכר הרבה. ואין מי שישתדל בתורה להעלות בה השכינה מהגלות וליחד אותה עם בעלה, משום שהם אטומי עינים וסתומי לב. ומשום זה יוצא קול בכל לילה, כשיורד הקדוש ברוך הוא לגן עדן, כשעולות הנשמות לפניו, ואותו הקול אומר פסוק ככתוב (ישעיה מ) קול אומר קרא, לך ואמר להם שישתדלו בתורה כדי לחבר השכינה עם הקדוש ברוך הוא. כמו שדוד שאמר (תהלים קלב) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה. והוא היה משתדל בתורה לחבר את האם, שנאמר בה (משלי א) ואל תטש תורת אמן, עם בעלה...

תלמידי חכמים קמים בחצות לעסוק בתורה

תא חזי ... בפלגות ליליא. בההיא שעתא, קודשא בריך הוא אשתכח בגנתא דעדן, וקדושה

ולא עוד אלא כמה מארי מדרשות, ואנו חברים אצלכם, צוחים בכל יום ויום ולילה באוריתא דבעל פה, בכמה קושין. וצוחים בה בכלבין דאמרין הב הב. כגונא דגיהנם דצוח הב הב, הדא הוא דכתיב (משלי ל) לעלקה שתי בנות הב הב. הב לן עותרא בעלמא דין. הב לן עותרא בעלמא דאתי. כמה דאוקמוה למד תורה הרבה ויתנו לך שכר הרבה. ולית מאן דישתדל באוריתא, לסלקא בה שכינתא מן גלותא, וליחדא לה עם בעלה דאנו אטימין דעינין סתימין דלבא, ובגין דא קלא נפק בכל ליליא כד נחית קודשא בריך הוא בגנתא דעדן, דסלקין נשמתין קמה, ויהוא קלא אומר קרא כדכתיב (ישעיה מ) קול אומר קרא. זיל ואמא לון דישתדלון באוריתא לחברא שכינתא עם קודשא בריך הוא. כגונא דדוד דאמר (תהלים קלב) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה עד אמצא מקום לה. ואיהו הוה משתדל באוריתא לחברא אמא, דאתמר בה (משלי א) ואל תטש תורת אמן עם בעלה.

תא חזי ... בפלגות ליליא. בההיא שעתא, קודשא בריך הוא אשתכח בגנתא דעדן, וקדושה

הַעֲלִינָה מִתְעוֹרֶרֶת, וְאֵז הַשְּׁעָה
לְהַתְקַדֵּשׁ... תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים
שִׁיּוּדְעִים אֶת דְּרָכֵי הַתּוֹרָה, בְּחֲצוֹת
הַלַּיְלָה שְׁעַתָּם לַעֲמֹד וּלְעֶסֶק
בַּתּוֹרָה, לְהַזְדַּוֵּג עִם פְּנֵסֶת יִשְׂרָאֵל,
לְשַׁבַּח אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, אֶת
הַמֶּלֶךְ הַקְּדוֹשׁ.

עֲלָה אֶתְעַר, וּכְדִין שְׁעַתָּא הִיא
לְאַתְקַדֵּשׁ... תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים דִּידְעִין
אוֹרְחוֹי דְאוֹרֵייתָא, בְּפִלְגוֹת לַיְלָא
שְׁעַתָּא דְלְהוֹן לְמִיקָם לְמַלְעֵי
בְאוֹרֵייתָא, לְאוֹדוּוּגָא בְּפִנְסֶת
יִשְׂרָאֵל, לְשַׁבְחָא לְשִׁמְא קְדִישָׁא,
לְמַלְכָא קְדִישָׁא.

קוּמִי רוּנִי בַלַּיְלָה

מִבֶּן שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה וְעַד בֶּן
חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל הַבָּא לְעַבֵּד
עֲבֹדַת עֲבָדָה וְעֲבֹדַת מִשָּׂא בְּאֵהָל
מוֹעֵד. מִצְוָה זוֹ לְהִיּוֹת הַלְוִיִּם
מְשׁוֹרְרִים בְּמִקְדָּשׁ. וְאִם עַל גֵּב
שְׂבָאֲרָנוּ לְמַעְלָה, כָּאֵן צְרִיף לְחַדֵּשׁ
דְּבָרִים, שְׁהֲרֵי הִכְהֵן מִקְרִיב קֶרְבָּן,
וְהוּא מִיכָאֵל. לְוִי הוּא גְבְרִיאֵל, הוּא
צְרִיף לְגִגָּן. וְסוּד הַדְּבָר - (תְּהִלִּים מ"ב)
יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסֵדוֹ, זֶה חֲסֵד כֹּהֵן
גָּדוֹל, שְׂמִיכָאֵל הוּא כֹּהֵן הַדְּיוּט
לְגַבֵּי רְבוּנוֹ, וְעַם כָּל זֶה שְׁהַדְּיוּט
הוּא אֶצֶל רְבוּנוֹ - הוּא מֶלֶךְ חַיּוֹת
הַקְּדָשׁ. וּבְרַפְתְּ הַדְּיוּט אֵל תְּהִי קֶלָה
בְּעֵינֶיךָ, וְזֶהוּ יּוֹמָם יִצְוֶה ה' חֲסֵדוֹ.
וּבְלַיְלָה שִׁירָה עֲמִי - זוֹ גְבוּרָה.
שִׁירָה - (דְּבָרִים ל"ג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר
לוֹ. (יְחֻזְקָא א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָאֵל.
וּגְבְרִיאֵל שְׁלוּחוֹ, וְצְרִיף לְשׁוֹרֵר
וּלְגִגָּן בְּחֻדָּה בֵּינָן הַתּוֹרָה, (לְהַתְעַסֵּק
לְשַׁלַּח קֶרְבוֹת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ בְּשִׂמְחָה. וּמִי
שֶׁאֵין לוֹ רִשׁוּת) לְהַתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה, יִקְיָם

רַעִיָא מַהִימְנָא (בְּמַדְבַּר ד) מִבֶּן
שְׁלֹשִׁים שָׁנָה וּמַעְלָה וְעַד בֶּן
חֲמִשִּׁים שָׁנָה כָּל הַבָּא לְעַבֹּד עֲבוֹדַת
עֲבוֹדָה וְעֲבוֹדַת מִשָּׂא בְּאֵהָל מוֹעֵד.
פְּקוּדָא דָּא לְהִיּוֹת הַלְוִיִּם מְשׁוֹרְרִים
בְּמִקְדָּשׁ. וְאִם עַל גֵּב דְאוֹקִימְנָא
לְעֵילָא, הֲכָא צְרִיף לְחַדֵּשׁ מְלִין, דְּהָא
כֹּהֵן אִיהוּ מִקְרִיב קֶרְבָּנָא, וְאִיהוּ
מִיכָאֵל. לְוִי אִיהוּ גְבְרִיאֵל. אִיהוּ צְרִיף
לְגִגָּנָא. וְרִזָּא דְמֶלֶךְ, (תְּהִלִּים מ"ב) יּוֹמָם
יִצְוֶה יי חֲסֵדוֹ, דָּא חֲסֵד כֹּהֵנָא רַבָּא
דְּמִיכָאֵל אִיהוּ כֹּהֵן הַדְּיוּט לְגַבֵּי
מְאֲרִיָה, וְעַם כָּל דָּא דְהַדְּיוּט אִיהוּ
אֶצֶל מְאֲרִיָה. מֶלֶךְ דְּחַיּוֹת הַקְּדָשׁ
אִיהוּ. וּבְרַפְתְּ הַדְּיוּט אֵל תְּהִי קֶלָה
בְּעֵינֶיךָ, וְהִיא אִיהוּ יּוֹמָם יִצְוֶה יי
חֲסֵדוֹ. וּבְלַיְלָה שִׁירָה עֲמִי, דָּא גְבוּרָה.
שִׁירָה: (דְּבָרִים ל"ג) בְּכוֹר שׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ.
(יְחֻזְקָא א) וּפְנֵי שׁוֹר מִהַשְּׂמָאֵל,
וּגְבְרִיאֵל שְׁלוּחִיָה, וְצְרִיף לְשׁוֹרֵר וּלְגִגָּן
בְּחֻדָּה בְּחִמְרָא דְאוֹרֵייתָא, (לְאַתְעַסֵּק
לְשַׁלַּח קֶרְבָּנָא קָמִי מַלְכָא בְּחֻדָּה וּמֵאֵן דְּלִית

זוהר
במדבר
פרשת
נשא דף
קכא:

(איכה ב) קומי רני בלילה לראש
 אשמורות. ויאמר באשמורות כמה
 סליחות ותחנונים ובקשות בכל
 מיני רנה בגרונה, שהוא פנור
 להוציא בו קול בשש פנפי ראה עם
 ורדים בששת צנורות הקנה, וזו ו'.
 ויוציאו מהלב, ששם בינה, כמו
 שפרשוה בעלי המשנה, הלב מבין.
 יוציא בן מבינה...

לאתעסקא באורייתא, יקיים
 (איכה ב) קומי רני בלילה לראש
 אשמורות. ויימא באשמורות, כמה
 סליחות ותחנונים ובקשות, בכל מיני
 רנה בגרונה, דאיהו פנור לאפקא
 ביה קלא, בשית פנפי ריאה עם
 וורדא. בשית עוקאן דקנה. ודא ו'.
 ויפוק ליה מלבא, דתמן בינה. כמה
 דאוקמוה מארי מתניתין, הלב מבין.
 יפוק בן מבינה. (ע"כ רעיא מהימנא) (כ"ד
 ע"כ פקודא דא המועל בהקדש וכו')

תתנגול שחור קורא בחצות

ותתנגול השחור, שנינו, אין
 דין שורה אלא
 במקום שהוא מינו, ושחור בא
 מצד הדין. ולכן בחצות הלילה
 ממש, כשמתעוררת רוח של צד
 צפון, שלהבת אחת יוצאת ומכה
 תחת פנפי התנגול והוא קורא.
 וכל שכן בתנגול שחור, שמתפזר
 יותר מאחר.

ותתנגולא אוכמא, תנינן, לית דינא
 שריא אלא באתר דהוא
 זיניה. ואוכמא מסטרא דדינא קאתי.
 ובגין כך, בפלגות ליליא ממש, כד
 רוחא דסטרא דצפון אתער, חד
 שלהובא נפיק, ובטש תחות גדפוי
 דתתנגולא, וקרי. וכל שכן בתתנגולא
 אוכמא, דאתכוון יתיר מאחרא.

זה"ק
 פרשת
 ויחי דף
 ריח:

הקדוש ברוך הוא וכל הצדיקים מקשיבים לקולו

בא וראה, בשעה שמגיע חצות
 הלילה, מתעוררת שלהבת
 אחת ונכנסת תחת פנפי התנגול,
 וקורא. ובאותה השעה הקדוש
 ברוך הוא ירד אל גנו, שהיא גן
 העדן העליון שיש לקדוש ברוך
 הוא. ובאותה שעה מתעורר

תא חזי, בשעתא דיהא פלגות
 ליליא. איתער שלהובא חדא,
 ויעול תחות גדפי דתתנגולא, וקארי.
 ובההוא שעתא, קודשא בריך הוא
 ירד אל גנו, דאיהו גן עדן עילאה,
 דאית ליה לקודשא בריך הוא.
 ובההוא שעתא אתער תתנגולא

זהו חדש
 פרשת
 אחרי דף
 נח:

הַתְּרַנְגוּל שֶׁל מַעֲלָה, וְאוֹמֵר: קוֹמוּ
כָּל אוֹתָם שְׁשֵׁנָה בְּחוּרֵיהֶם, הִנֵּה
הַשְּׁעָה הַיָּא לְחִבְר הָאֵילַת עִם
בַּעֲלָהּ. אֲשֶׁרִיו כָּל אָדָם שְׂיָקוּם
בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה לְהַתְּעַסֵּק בַּתּוֹרָה,
שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא וְכָל הַצְּדִיקִים
מִקְשִׁיבִים לְקוֹלוֹ. זֶהוּ שְׁכָתוֹב
הַיּוֹשֵׁב בְּגַנִּים חֲבָרִים מִקְשִׁיבִים
לְקוֹלֵךְ הַשְּׂמִיעֵנִי (שם ח).

וּבַשְּׁעָה הַזֹּאת, מִי שֶׁמְתַעַסֵּק בַּתּוֹרָה,
מוֹרִיק עָלָיו חוֹט אֶחָד שֶׁל
חֶסֶד. וּבַשְּׁעָה הַזֹּאת הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ
הוּא יֵרֵד לְגַנּוֹ. לְמִי יֵרֵד? לְעֶרְוֹת
הַבְּשָׂם. וּמִי הֵם עֶרְוֹת הַבְּשָׂם? זֶהוּ
שְׁכָתוֹב (שְׁמוֹת ל) בְּשָׂמִים רֵאשׁ. וּמִי
הֵם? צְדִיקִים.

לְרַעוֹת בְּגַנִּים - בְּגֵן הָעֵדֶן
שֶׁלְמַעֲלָה וְגֵן הָעֵדֶן
שֶׁלְמַטָּה, שֶׁנִּקְרָא הָעוֹלָם הַזֶּה
וְהָעוֹלָם הַבָּא. לְלִקֹּט שׁוֹשְׁנִים, מִי
הֵם הַשׁוֹשְׁנִים? אֵלוֹ הַצְּדִיקִים
שֶׁהַתְּעַסְקוּ בַּתּוֹרָה, וְאוֹתָם
שֶׁמְרַחֲשִׁים תּוֹרָה בְּשִׁפְתוֹתֵיהֶם. זֶהוּ
שְׁכָתוֹב שׁוֹשְׁנִים, אֵל תִּקְרֵי שׁוֹשְׁנִים
אֵלָּא שְׁשׁוֹנִים, שֶׁאֶפְלוּ בְּקִבְר
רוּחֹשׁוֹת תּוֹרָה.

דְּלַעֲיָלָא, וְאָמַר, קוֹמוּ כָּל אֵינּוֹן
דְּשִׁינְתָא בְּחוּרֵיהוֹן, הָא שְׁעָתָא אִיהִי
לְאַתְחַבְרָא אֵיילָתָא בְּבַעֲלָהּ. זְכָאָה
אִיהוּ כָּל פֶּר גִּשׁ דִּיקוּם בְּפִלְגוֹת לֵילִיא
לְאַתְעַסְקָא בְּאוֹרֵייתָא. דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא וְכָל צְדִיקֵיא אֲצִיתוּ לְקָלִיהּ. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (שם ח) הַיּוֹשֵׁב בְּגַנִּים
חֲבָרִים מִקְשִׁיבִים לְקוֹלֵךְ הַשְּׂמִיעֵנִי.

וּבַהֲאֵי שְׁעָתָא, מֵאֵן דְּאַתְעַסְק
בְּאוֹרֵייתָא, אֵייתְרַק עָלֶיהָ
חַד חוּטָא דְחֶסֶד. וּבַהֲאֵי שְׁעָתָא,
קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יֵרֵד לְגַנּוֹ. לְמִי יֵרֵד,
לְעֶרְוֹת הַבְּשָׂם. וּמֵאֵן אֵינּוֹן עֶרְוֹת
הַבְּשָׂם, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ל)
בְּשָׂמִים רֵאשׁ. וּמֵאֵן אֵינּוֹן, צְדִיקִים.

לְרַעוֹת בְּגַנִּים, בְּגֵן עֵדֶן דְּלַעֲיָלָא, וְגֵן
עֵדֶן דְּלַתְתָּא, דְּאִיקְרֵי
הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהָעוֹלָם הַבָּא. לְלִקוּט
שׁוֹשְׁנִים, מֵאֵן אֵינּוֹן שׁוֹשְׁנִים. אֵלֵין
צְדִיקֵיא דְאַתְעַסְקוּ בְּאוֹרֵייתָא, וְאֵינּוֹן
דְּמְרַחֲשֵׁן אוֹרֵייתָא בְּשִׁפּוֹתֵיהוֹן. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב שׁוֹשְׁנִים, אֵל תִּקְרֵי
שׁוֹשְׁנִים, אֵלָּא שְׁשׁוֹנִים, שֶׁאֶפְלוּ
בְּקִבְר רוּחֹשׁוֹת תּוֹרָה.

פָּרָק טו

הַעֲנֵשׁ לְמִי שֶׁאֵינּוֹ קָם בְּחֲצוֹת הַלַּיְלָה

וּבְשִׁחַתְרַנְגוּל	קוֹרָא	וּבְגֵי	כֹּד תְּרַנְגוּלָא קְאָרִי, וּבְגֵי נִשְׂא נִימִי
אָדָם	יִשְׁנִים	בְּעֶרְסִייהוּ,	וְלֹא מְתַעֲרִי.

במטותיהם ואינם מתעוררים, התרנגול קורא אחר כך, ואומר מה שאומר, והרי פשוה. אחר כך מכה בכנפיו ואומר: אוי לפלוגי הנזוף של רבנו, שעזב את רבנו, ולא עורר את ולא משגיח על כבוד רבנו.

בשמאיר היום, הכרוז קורא עליו ואומר: ולא אמר איה אלוה עשי נתן זמרות בלילה. לסייע לו באותן התשבחות, ושיהיה הכל בסיוע אחד. עשי?! עושני היה צריך להיות! מה זה עשי? אלא בשעה שאדם קם בחצות הלילה ומשתדל ברנת התורה, שרנת התורה לא נקראת אלא בלילה, וכשהוא נמצא בתורה כשמאיר היום, הקדוש ברוך הוא וכנסת ישראל מתקנים לו חוט אחד של חסד להנצל מן הכל, ולהאיר לו בין העליונים והתחתונים.

התרנגול קארי לבתר, ואמר מה דאמר, (קע"א ע"ב) והא אוקמוה. לבתר בטש בגדפוי, ואמר, ויילפלגניא גזוף דמאריה, שבקא דמאריה, דלא אתער רוחיה, ולא אשגח ליקרא דמאריה.

כד נהיר ומא, ברוזא קרי עליה ואמר, ולא אמר איה אלוה עושי נתן זמרות בלילה, לסייע ליה באינון תושבחן, ולמהוי כלא בסיועא חדא. עושי, עושני מבעי ליה, מהו עושי. אלא, בשעתא דבר נש קם בפלגות ליליא, ואשתדל ברנה דאורייתא, דרנה דאורייתא לא אתקרי, אלא בליליא. וכד איהו אשתכח באורייתא, כד נהיר ומא, קודשא בריך הוא וכנסת ישראל מתקני ליה בחד חוטא דחסד לאשתובא מכלא ולנהרא ליה בין עלאין ותתאין.

סגולה מיחדת לתשובה על ידי עסק התורה בחצות הלילה

רבי יהודה פתח ואמר, או הודע אליו חטאתו אשר חטא. הודע אליו, מצד של מי? או ידע (נודע) חטאתו היה צריך להיות! מה זה הודע אליו? אלא שהקדוש ברוך הוא מצוה את כנסת ישראל להודיע לאדם אותו החטא שהוא

רבי יהודה פתח ואמר, או הודע אליו חטאתו אשר חטא. הודע אליו, מסטרא דמאן, או ידע (נ"א נודע) חטאתו מבעי ליה, מהו הודע אליו. אלא קודשא בריך הוא פקיד לכנסת ישראל, לאודעא ליה לבר נש, ההוא חובא דהוא חב, ובמה

זוהר ויקרא דף כג ע"ב - כד.

חָטָא, וּבִמָּה מוֹדִיעָה לוֹ? בְּדִינָהּ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (איוב כ) יִגְלוּ שָׁמַיִם
עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ מִתְקוֹמָמָה לוֹ. הוֹדַע
אֵלָיו, כְּמִי שֶׁמְצַוֶּה לְאַחֵר.

שִׁשְׁנֵינוּ, בְּשַׁעַת שְׂאֵדָם חוֹטָא
לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
וְלֹא מִשְׁגִּיחַ עַל חָטָאוֹ לְחֹזֵר
בְּתִשׁוּבָה לְפָנָיו רְבוּנוֹ, וְזוֹרֵק אוֹתוֹ
אֲחֵר כְּתַפּוֹ, נִשְׁמָתוֹ מִמָּשׁ עוֹלָה
וּמְעִידָה לְפָנָיו הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא,
וְאֵז מְצַוֶּה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְכַנְסֵת
יִשְׂרָאֵל וְאוֹמֵר: אוֹ הוֹדַע אֵלָיו
חָטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, הוֹשִׁיטֵי אֶת
הַדִּין עָלָיו וְהוֹדִיעֵי לוֹ אֶת חָטָאוֹ,
כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (יחזקאל טז) הוֹדַע אֶת
יְרוּשָׁלַם אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ.

אַחֵר שֶׁמְגִיעַ עָלָיו הַדִּין, אֵז
מִתְעוֹרֶרֶת רוּחַ לְחֹזֵר
בְּתִשׁוּבָה לְפָנָיו רְבוּנוֹ, וְנִכְנָע
לְהַקְרִיב קֶרֶבֶן, שֶׁהָרִי מִי שְׁלִבּוֹ גָּס
בוֹ, חוֹטָא, וְשׁוֹכַח חָטָאוֹ וְלֹא
מִשְׁגִּיחַ עָלָיו, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
מְזַמֵּן כְּנֶגְדּוֹ, וּמְצַוֶּה לְהוֹדִיעַ לוֹ
אֶת אוֹתוֹ הַחָטָא, כְּדֵי שֶׁלֹּא
יִשְׁתַּכַּח מִמֶּנּוּ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, כִּף זֶה וְדָאִי (מנין
שכר) וְכִף מְצָאֵנוּ בְּדוֹד,
שֶׁכִּיּוֹן שַׁעֲשָׂה אוֹתוֹ מַעֲשֵׂה שֶׁל בֵּת
שָׁבַע, לֹא הִשְׁגִּיחַ בוֹ. אָמַר לוֹ
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אַתָּה שִׁכַּחְתָּ
אוֹתוֹ?! אֲנִי אֲזַכִּיר לָךְ. מִיָּד מָה

מוֹדַע לֵיהּ, בְּדִינָהּ. כְּמָה דְאַתְּ אָמַר
(איוב כ כז) יִגְלוּ שָׁמַיִם עֲוֹנוֹ וְאָרֶץ
מִתְקוֹמָמָה לוֹ. הוֹדַע אֵלָיו, כְּמָאן
דְּפָקִיד לְאַחֵרָא.

דְּתַנִּינָן בְּשַׁעֲתָא דְּבַר נֶשׁ חָב קָמִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְלֹא
אֲשַׁנַּח בַּחֲטָאִיהּ לְאַהֲדָרָא בְּתִיבְתָא
קָמִי מְאָרִיָּה, וְאֲשַׁדִּי לֵיהּ בְּתַר בְּתַפְיָהּ,
נִשְׁמָתֶיהָ מִמָּשׁ סִלְקַת וְאַסְהִידַת קָמִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. בְּדִין, פָּקִיד מִלְכָּא
לְכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, וְאָמַר אוֹ הוֹדַע אֵלָיו
חָטָאתוֹ אֲשֶׁר חָטָא, אוֹשִׁיטֵי דִינָא
עָלֶיהָ, וְאוֹדַע לֵיהּ חוֹבִיָּהּ, כְּמָה דְאַתְּ
אָמַר (יחזקאל טז ב) הוֹדַע אֶת יְרוּשָׁלַם
אֶת תּוֹעֲבוֹתֶיהָ.

בְּתַר דְּמִטִּי עָלֶיהָ דִּינָא, בְּדִין אַתְּעַר
רוּחָא לְמַהֲדַר בְּתִיבְתָא קָמִי
מְאָרִיָּה, וְאַתְכַּנְעַת לְמַקְרַב קֶרֶבְנָא,
דְּהָא מָאן דְּלַבִּיָּה גָּס בֵּיָּה, חָטִי, וְאַנְשֵׁי
חֲטָאִיָּה, וְלֹא אֲשַׁנַּח עָלֶיהָ, וְקוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא זְמִין לְקַבְּלֶיהָ, וּפָקִיד
לְאוֹדַעָא לֵיהּ לְהֵהוּא חוֹבָא, בְּגִין דְּלֹא
יִתְנַשֵּׂי מִנֶּיהָ.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי, הָכִי הוּא וְדָאִי (ס"א
מנלן דהכי) וְהָכִי אֲשַׁכְחָנָא
בְּדוֹד, דְּכִיּוֹן דְּעַבְדַּת הַהוּא עוֹבְדָא
דְּבֵת שָׁבַע, לֹא אֲשַׁנַּח בֵּיָּה. אָמַר לֵיהּ
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַתָּה אֲנִישִׁית לֵיהּ,
אֲנִי אֲדַבְּרָנָא לָךְ. מִיָּד מָה כְּתִיב,

כתוב? (שמואל ב' יב) אתה האיש כה
אמר ה'. אתה האיש שלא זכרת
אותו, אתה האיש ששכחת אותו.
ובמה הודיע לו? בדין.

את כּאן, הקדוש ברוך הוא אומר,
הודע אליו חטאתו אשר חטא,
והדבר יפה, וכך הוא, שלא כתוב
או נודע אליו, כמו שכתוב (שמות
כא) או נודע כי שור נגח הוא, ומי
שעומד בלילה לעסק בתורה,
התורה מודיעה לו את חטאו, ולא
בדרך של דין, אלא כמו אם
שמודיעה לבנה בדבר רך, והוא
אינו שוכח אותו, ושכב בתשובה
לפני רבונו.

ואי תימא דוד, דהוה קם בפלגו
ליליא, אמאי אתער עליה
בדינא, אלא שאני דוד, דאיהו עבר
במה דאתקשר, ובעא דינא, ובמה
דעבר אתדן. הוא חטא לקבליה
דמלכותא קדישא ולגבי ירושלם
קדישא, ובגין דא אתתרך מירושלים,
ומלכותא אעדיו מניה, עד (דף כ"ד
ע"א) דאתתקן בדיקא יאות. (ואתעניש)

(שמואל ב' יב ז) אתה האיש, כה אומר
ה', אתה האיש דלא דכרית ליה,
אתה האיש דאנשית ליה, ובמה
אודע ליה בדינא.

אותה הכא, קודשא בריך הוא קאמר,
הודע אליו חטאתו אשר חטא
ושפיר מלה, והכי הוא, דלא כתיב או
נודע אליו, במה דכתיב, (שמות כא לו)
או נודע כי שור נגח הוא. ומאן
דיקאים בליליא למלעי באורייתא,
אורייתא קא מודעא ליה חוביה,
ולא באורח דינא אלא באימא
דאודעא לברה, במלה רביה, והוא
לא אנשי ליה, ותב בתיובתא קמי
מאריה.

ברפת תרנגול

כשפן אדם קם בבקר, יש לו לברך
לרבונו בשעה שפקח עיניו.
איך מברך כך היו עושים חסידים
ראשונים: נטלה של מים היו נותנים
לפניהם, ובזמן שמתעוררים בלילה,

דהא בשירותא כד בר נש קאים
בצפרא אית ליה לברכא
למאריה. בשעתא דפקח עיניו היך
מברך. הכי הוו עבדי חסידי קדמאי,
נטלא דמייא הוו יחבי קמיהו,

הקדמת
חוברת דף
י

רוחצים ידיהם, ועומדים ועוסקים בתורה ומברכים על קריאתה. וכשהתרנגול קורא, אז חצות הלילה ממש, ואז הקדוש ברוך הוא נמצא עם הצדיקים בגן עדן. ואסור לברך בידים טמאות ומזהמות, [ומברכים], וכך כל שעה.

ובזמנא דאתערו בליליא אסתן ידיהו. וקיימי ולעאן באורייתא ומברכי על קריאתה (וכו'). תרנגולא קרי וכדין פלגות ליליא ממש, וכדין קודשא בריך הוא (ס' ב) אשתכח עם צדיקיא בנגתא דעדן, ואסיר לברכא בידין מסואבות ומזהמות. (ומברכינן).
וכן כל שעתא.

הַבְּטַחַת הַקַּב"ה לְשִׁבְיַה הַק' לְהוֹצִיאתָה מִן הַגָּלוּת

אֲחֹתִי בְּתִי רַעֲיִיתִי, הַרוּעָה שְׁלִי, אֶהוּבַת נַפְשִׁי, מִה נַעֲשֶׂה מִבְּנֵינוּ, מִה הֵם יַעֲשׂוּ? אֲבָל אֶהוּבָתִי אֲחֹתִי, אִמֵּר לָךְ, אִם בְּרָצוֹן עוֹלָה עֲלֶיךָ, אֶת מְרַבְעַת, וְהַכְּנָפִים שְׁלֶךְ פְּרוּשׁוֹת לְאַרְבַּעַת צְדָדִים. בְּשָׁבוּעָה עֲלֶיךָ, בְּתִי יַחֲדָתִי, שְׁתַּלְכִי עִמָּהֶם וְלֹא תַעֲזָבִי אוֹתָם, וְתַכְסִי עֲלֵיהֶם בְּאַרְבַּעַת צְדָדֵי הָעוֹלָם. וְאִם לֹא, יֵאבְדוּ מִן הָעוֹלָם.

מִה אִמֵּר לָךְ, רַבִּי. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה שְׁכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שׁוֹמַעַת אֶת זֶה, מְרִימָה קוֹל, וּמְזַדְעָזְעִים שְׁמוֹנָה עָשָׂר אֶלֶף עוֹלָמוֹת, וְהַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִמָּה. וְאֵז (יְרִמְיָה לֵא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחַל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ. וְאֵז הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, (יִשְׁעִיָּה כב) וַיִּקְרָא אֲדָנִי יְהוָה צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבָכִי וּלְמִסְפָּד.

מִי רָאָה אֶת הַבְּהִלָּה בְּכָל הַרְקִיעִים? מִי רָאָה הַבְּלָבוּל וְהַמִּסְפָּד

אֲחֹתִי בְּרַתִּי רַעֲיִיתִי רַעֲיִיא דִּילִי, רַחֲמִיתָא דְנַפְשָׁא, מִה נַעֲבִיד מִן בְּנָנָא מַה יַעֲבֹדוּן אִינוּן. אֲבָל רַחֲמִיתִי אֲחֹתִי, אִמָּא לָךְ, אִי בְרַעוּ סְלָקָא עֲלָךְ, אֲנִת מְרוּבַעַת, וְגַדְפִין דִּילָךְ פְּרִישָׁן לְד' סְטָרִין, בְּאוֹמָאָה עֲלָךְ בְּרַתִּי יַחֲדָתִי, דְתַתְּהָ בְּהַדִּייהוּ, וְלֹא תִשְׁבּוּק לֹזֵן, וְתַחֲפִי עַלִייהוּ בְּאַרְבַּע סְטָרִין דְעֻלְמָא. וְאִי לֹא, יִתְאַבְדוּן מִעֻלְמָא.

מִה אִמֵּא לָךְ רַבִּי, בְּהֵיִא שְׁעָתָא דְכַנְסַת יִשְׂרָאֵל שְׁמַעַת דָּא, אַרְיִמַת קָלָא, וְאוֹדְעוּעוּ תַמְנִיסַר אֶלֶף עֲלָמוּן, וְקוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא בְּהַדָּה. וְכַדִּין (יְרִמְיָה לֵא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְּכִי תַמְרוּרִים רַחַל מִבְּכָה עַל בְּנֵיהָ. וְקוּדְשָׁא בְרוּךְ הוּא בְּדִין, (יִשְׁעִיָּה כב) וַיִּקְרָא אֲדָנִי ה' צְבָאוֹת בַּיּוֹם הַהוּא לְבָכִי וּלְמִסְפָּד.

מִאֵן חָמָא עֲרֻטוּלָא בְּכָלְהוּ רְקִיעִין. מִאֵן חָמָא בְּלָבוּלָא וּמִסְפִּידָא

זוהר חדש
פרשת
בלק דף
סח.

דתמן. עד דכל חיילי שמייא חשיבו, עד ששם, עד שכל צבאות השמים חשבו שיתהפכו כל העולמות?
אמר לה קודשא בריך הוא לכנסת ישראל, ברת יחידתי דילי, תהד לחפייא עליהו, ולדיירא עם בננו. אמרה ליה, מארי דעלמא, לא איהו בתר דרבית לון, ותקינית לון, וגדילית לון. אהי חמית לשנאיהון דאכלי לון, ותנישי לנא תמן. כדין אומי קודשא בריך הוא לה, לאקמא לה, ולמפרק לון לישראל, ולאפקא לון מגלותא. בדבר אחר, (ירמיה לא) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי וגו', ויש תקנה לאחריתך כו', ושבו בנים לגבולם.

ששם, עד שכל צבאות השמים חשבו שיתהפכו כל העולמות?
אמר לה הקדוש ברוך הוא לכנסת ישראל: בתי יחידתי שלי, תלכי לכסות עליהם ולדור עם בנינו. אמרה לו: רבון העולם, לא אלה! אחר שרבית אותם ותקנת אותם וגדלת אותם, אהיה רואה לשונאיהם שאוכלים אותם, ותשפח אותם שם?! אז נשבע לה הקדוש ברוך הוא להקימה ולגאל את ישראל ולהוציאם מן הגלות, כמו שנאמר (ירמיה לא) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי וגו', ויש תקנה לאחריתך כו', ושבו בנים לגבולם.

פרק טז

ענין הבכייה בחצות על חרבן בית המקדש וצער השכינה

שלוחו להו בניי בבל לבני ארעא קדישא, לן יאות למבבי, לן יאות למעבד הספדא על חורבן בית אלהנא, על דאתבדרנא ביני עממיא, ואית לן למיפתח הספידא, ולפרשא אלפ"א ביתא, דשלח מארי עלמא להספידא דחורבן ביתיה.

שלוחו להם בניי בבל לבני הארץ הקדושה: לנו מתאים לבכות, לנו ראוי לעשות הספד על חרבן בית אלהינו, על שהתפזרנו בין העמים, (כמי שעובד עבודה זרה) ויש לנו לפתח בהספד, ולפרש האלפ"א ביתא ששלח רבון העולם להספד של חרבן ביתו.

שלוחו להם בניי הארץ הקדושה: נאה הוא שאמנו ברחו, וגרשה מתוך היכלה, וירדה אליכם במרירות ובקול עצוב, כפאשה

שלוחו להו בניי ארעא קדישא, יאות דאימנא ערקת, ואתתרכת מגו היכלהא, ונחתת לגבייכו במרירו ובקל עצוב, כפאיתתא דיתבא בלא

זוהר חדש
 מדרש
 הנעלם
 על איכה

שְׂיוֹשְׁבַת בְּלִי דַעַת, וְכֹאִישׁ שֶׁלֹּא
יָכוֹל לְהַצִּיל, וְנֹאֵה לָכֶם לְסַפֵּד.

אָבֵל אָנוּ יֵשׁ לָנוּ לְבָכוֹת וְלְסַפֵּד
בְּנֵהי וּבְמִרְרוֹת, שְׁאָנוּ
רוֹאִים בְּכָל יוֹם הַהִיכָל חָרָב,
וְשׁוֹעֲלֵי הַמַּדְבָּר נִכְנָסִים וְיוֹצְאִים,
וְשׁוֹרְקִים הַיַּעֲנִים בְּתוֹכוֹ, וְאָנוּ
רוֹאִים וּבּוֹכִים.

וּבְעוֹד שְׁאָנוּ יוֹשְׁבִים נְבוֹכִים
וְשׁוֹכְבִים פִּינוּ בַּעֲפָר, אָנוּ
שׁוֹמְעִים קוֹל נְעִימוֹת רַגְלֶיהָ בְּשֶׁלֶשׁ
מְשֻׁמְרוֹת שֶׁל הַלֵּילָה, יוֹרֶדֶת וְרוֹאֵה
אֶת הַיְכָלָהּ, אִיךָ יוֹשְׁבִים (חֹרְבִים)
נִשְׂרָפִים. נִכְנָסֶת מֵהִיכָל לְהִיכָל,
מִמְקוֹם לְמְקוֹם, וְגוֹעֵה וּמִיִּלְלֶת,
וּבּוֹכָה עָלֵינוּ וְעַל נַפְשָׁנוּ.

וְאָנוּ מִתְעוֹרְרִים לְקוֹל נְעִימוֹת
בְּכִיתָהּ וַיִּלְלוּתֶיהָ, וְרוֹחְנוּ
הוֹלְכַת אַחֲרֶיהָ, וּפּוֹרַחַת אֵלֶיהָ. וְלִפִּי
שְׁעָה פּוֹרַחַת וְהוֹלְכַת, וְלֹא שְׁמַעְנוּ,
וְלֹא יִדְעֵנוּ דְבָר, שֶׁהִנֵּה הוֹלְכַת
וְנִשְׂאָרְנוּ נְבוֹכִים, יִשְׁנִים, בְּלִי רוּחַ,
בְּלִי דַעַת. צוֹעֲקִים, וְאוֹמְרִים אִיכָּה.

דַּעַתָּא, וּכְנַבְרָא דְלֹא יָכִיל לְשִׁיבָא,
וְיֹאוֹת לְכוֹן לְמַסְפֵּד.

אָבֵל אָנוּ, אִית לָן לְמַבְכֵי וְלְמַסְפֵּד
בְּנֵהי וּמִרְרוֹ, דְאָנֵן חֲמָאן בְּכָל
יּוֹמָא הִיכְלָא חָרִיב, וְתַעֲלִין דְמַדְבְּרָא
עֲאֵלִין וְנַפְקִין, וְשׁוֹרְקִין יַעֲנִים בְּגוּיָהּ,
וְאָנֵן חֲמָאן וּבְכָאן.

וּבְעוֹד דְאָנֵן יְתִבִין נְבוֹכִין, וְשִׁכִּיבִין
פּוֹמְנָא בַּעֲפָרָא, אָנֵן שְׁמַעִין
קַל גְּעִימוֹ דְרַגְלָהּ, בְּתַלְתַּת מְשֻׁמְרוֹתָא
דְלִילֵיא, נְחַתַּת וְחַמַּת לְהִיכְלָאָהּ,
אִיךָ חָרְבִין מִתּוֹקְדָן, אַעֲלַת מֵהִיכְלָא
לְהִיכְלָא, מִדּוּדָא לְדּוּדָא, וְנַעַת וּמִיִּלְלַת,
וּבְכַת עֲלָנָא וְעַל נַפְשָׁנָא.

וְאָנֵן מִתְעֲרִין לְקַל גְּעִימוֹ דְבְּכִיתָהּ
וַיִּלְלוּתָהּ. וְרוֹחְנָא אֲזַלַּת
אַבְתְּרָהּ, וּפְרַח לְגַבָּהּ. וְלִפּוּם שְׁעָתָא
פְּרַחַת וְאֲזַלַּת, וְלֹא שְׁמַעְנָא, וְלֹא
יִדְעְנָא מִיַּד, דְהָא אֲזַלַּת, וְאַשְׁתְּאַרְנָא
נְבוֹכִין, דְמִיכִין, בְּלֹא רוּחָא, בְּלֹא
דַּעַתָּא. צַעֲקִין, וְאַמְרִין אִיכָּה.

שְׂאֵגַת הַשְּׂכִינָה וּפְמַלְיָא שֶׁל מִנְעָה עַל חֲרָבֵן הַבַּיִת בְּכָל
לַיְלָה וְלַיְלָה

שְׁנִינֵנוּ, בְּכָל לַיְלָה וְלַיְלָה קוֹל
מִרְרוֹת שֶׁל כָּאֵב שֶׁל
צִיּוֹן נִשְׁמַע מֵרוֹם הַרְקִיעַ לְמַטָּה,

בְּכָל לַיְלָא וְלַיְלָא, קַל
מִרְרוֹת דְכֹאִיבָא דְצִיּוֹן
אַשְׁתַּמַּע מֵרוֹם רְקִיעָא לְתַתָּא,

וממטה לרקיע, כמו שנאמר (ירמיה כה) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על נוהו.

בְּשִׁירוֹתָא דְּלִילְיָא, היא אתפונת בככיה, ושאגת מרום הרקיע למעלה. יורדת למטה, למקום המזבח החיצון, ורואה מקומה חרב, טמא בטמאה, וכל מקום לא נמצא בו. גועה ומיללת, צונחת בקול של מרירות, ואומרת: מזבחי, מזבחי, פרנסתי שרוית אותי בכמה נסוכים, בכמה עולות טהורים קדושים.

כָּל הָאִישִׁים הַקְּדוּשִׁים, הגדולים הממנים, היו רויים ושמחים ממך. אוכלים עדונים, ומחלקים חלקיהם ברומי הרקיע. (ועתה) נתנו כך נבלת חסידים קדושים. בני שנזבחו עליך, אוי לי מדמיהם. וכל האישים הגדולים הממנים נפלו ממקומם לקול צוחותיהם.

ומתתא לרקיעא. בדבר אחר, (ירמיה כה) ה' ממרום ישאג וממעון קדשו יתן קולו שאג ישאג על נוהו.

בְּשִׁירוֹתָא דְּלִילְיָא, היא אתפונת בככיה, ושאגת מרום רקיעא לעילא. נחתת לתתא, לאתר מדבח החיצון, וחתת דוכתה חריב, מסאב במסאבו, וכל אתר לא אשתכח ביה. געת ומיללת, צונחת בקל מרירו, ואמרת, מדבחי מדבחי, פרנסתי דמרוית לי בכמה ניסוכין, בכמה עליון דכין קדישין.

כָּל גְּבַרִין קְדִישִׁין, רברבן ממנו, הוון מרוון וחדאן מינה, אכלין עידונין, ופלגין חולקיהון, ברומי רקיעא. יהבו כך נבלת חסידים קדושים. בני דאתדבחו עליך, ווי לי מדמיהון. וכל גברין רברבין ממנו, נפלו מדוכתיהון לקול צווחיהון.

הו אראלם צעקו חצה

יֹשְׁבֵימ בחוץ צוחים ובוכים, אותם אראלים קדושים, שאות שמו הקדוש היה מתעטר עליהם, ובו הם שמחים ועומדים. לקול בכיותיהם האות הזו פרתה מהם, ועלתה לרומי מרומים. ונשארו כנקבה שבוכה ומיללת.

יְתַבִּין לבר צווחין ובכאן, אינון אראלים קדישין, דאת שמייה קדישא הוה מתעטר עליהו, וביה אינון חדאן וקיימין. לקל בכיותהון את דא פרחא מנייהו, וסלקא לרומי מרומים, ואשתארו כנוקבא דבכאת ומיללת. הדא הוא

זֶהוּ שְׁכָתוּב (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֲלִם
צָעֲקוּ חֲצָה. אֲרָאֲלִם בְּלֹא יו"ד,
צָעֲקוּ חוּצָה.

מִזְבְּחֵי מִזְבְּחֵי, אַחַר שֶׁהָרִוּיֹת אוֹתִי
בְּנִיבְלוֹת בְּנִין חֲסִידִין
קְדוּשִׁים, שְׁמִסְרוּ נַפְשָׁם וְנִשְׁמַתָּם
עֲלֶיךָ, נִגְנַזְתָּ. אֵיפֹה אֲמַצָּא אוֹתְךָ?
אֵיפֹה הָאֵשׁ שֶׁעֲלֶיךָ? גּוֹעָה וּמִילְלַת
וּבּוֹכָה בְּקוֹל עָצוּב.

שֵׁשֶׁת אֲלָפֵי גְבָרִים קְדוּשִׁים, בְּכָל
צַד שֶׁל אַרְבַּעַת צְדָדֵי
הָעוֹלָם, הֵם שֶׁהָיוּ אוֹכְלִים קֶרֶבֶן
בְּכָל יוֹם, יָרְדוּ עִמָּהּ, וּמִילָלִים
וּבּוֹכִים עַל מִזְבַּח הָעוֹלוֹת. וְיוֹתֵר
הָיוּ, אֲלֵא שֶׁהִתְמַעְטוּ.

וְאֶפְלוּ אוֹתָם שְׁעוֹמְדִים בַּחוּץ,
בְּרוּחַ אַחֲרָת, שְׁרוּים
מֵאוֹתָם הָאֵיבָרִים וְהַפְּדָרִים,
בְּרֵאשִׁית הַלֵּילָה צוֹנְחִים, גּוֹעִים
וּמִילָלִים עַל הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה. אוֹי
לְחִמּוֹר שֶׁאֵבֵד אֲבוּסוֹ, הַמְּקוֹם
שֶׁמִּתְרוֹנָה מִמֶּנּוּ. מִי רָאָה נִהְמַת
הַגְּבָרִים הַקְּדוּשִׁים בְּגִבְיָהּ, מִמַּטָּה
לְמַעְלָה, וּמִמַּעְלָה לְמַטָּה.

מְקוֹם בֵּית קְדָשִׁי הַקְּדוּשִׁים

בַּחֲצוֹת הַלֵּילָה נִכְנָסְתָּ לְתוֹךְ אוֹתָהּ
הַנִּקְדָּה שֶׁל צִיּוֹן, מְקוֹם
בֵּית קְדָשִׁי הַקְּדוּשִׁים, רוֹאֵה אוֹתָהּ
שֶׁנֶּחֱרַב, וְנִטְמָא מְקוֹם בֵּית מוֹשְׁבָהּ
וּמִטָּתָהּ, גּוֹעָה וּמִילְלַת, עוֹלָה

דְּכָתִיב, (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֲלִם צָעֲקוּ
חֲצָה. אֲרָאֲלִם בְּלֹא יו"ד, צָעֲקוּ חוּצָה.

מִהֲבַחֵי מִדְּבַחֵי, לְכַתֵּר דְּמִרוּיֹת לִי
בְּנִיבְלוֹת בְּנִין חֲסִידִין
קְדִישִׁין, דְּמִסְרוּ נַפְשֵׁיהוֹן וְגִשְׁמִיהוֹן
עֲלֶיךָ, אִיתְגְּנִיזְתָּ. אֵן אֲשַׁבַּח לָךְ, אֵן
אֲשַׁתָּא דְעֲלֶיךָ. גַּעַת וּמִילְלַת וּבְכַת
בְּקַל עָצִיב.

שֵׁשֶׁת אֲלָפֵי גְבָרֵי קְדִישִׁין, בְּכָל
סְמָרָא דְאַרְבַּע סְמָרֵי
עֲלֵמָא, אֵינּוֹן דְּהוּוּ אֲכָלֵי קֶרְבָּנָא
בְּכָל יוֹמָא, נַחְתִּי בַּהֲדָה, וּמִיילָלִין
וּבְכִיִין עַל מִדְּבַח דְעֲלוּן. וְיִתִּיר הוּוּ,
אֲלֵא אֲתִמְעֵטוּ.

וְאֶפְלוּ אֵינּוֹן דְּקִימִין לְבַר, בְּרוּחַ
אַחֲרָא, דְּמִרוּן מֵאֵינּוֹן
אֵימְרִין וּפְדָרִין. בְּשִׁירוֹתָא דְלֵילָא
צוֹנְחִין גַּעַאן וּמִיילָלִין עַל הָאֵי מִדְּבַח.
וְוִי לְחִמְרָא דְאֵבִיד אֲבוּסָה, אַתְר
דְּמִתְרוֹנָה מְנִיָּה. מֵאֵן חֲמִי נְהִימוּ
דְגַבְרִין קְדִישִׁין בְּמִטְרוּנֵיהוֹן, מִתְתָּא
לְעֵילָא, וּמִעֵילָא לְתַתָּא.

בְּפִלְגּוֹ לֵילָא, עָאֵל לָגוּ הָיָא
נְקוּדָה דְצִיּוֹן, אַתְר דְּבֵית
קְדָשׁ הַקְּדוּשִׁים, חֲמַת לִיָּה דְאַתְחָרִיב,
וְאִסְתָּאב אַתְר בֵּית מוֹתְבָה וְעֶרְסָה,
גַּעַת וּמִיילָלַת, סְלָקָא מִתְתָּא לְעֵילָא,

ממטה למעלה, וממעלה למטה, מסתכלת במקום הכרובים, צווחת בקול מר, ומרימה קולה ואומרת: מטתי מטתי, מקום בית מושבי! על המקום הזה כתוב (שיר ג) על משכבי בלילות. משכבי, מטת הגבירה. גועה בבכיה ואומרת: מטתי, מקום מקדשי, המקום של המרגליות הטובות, בית הפרכת והפפרת, שהיו סומכים עליו ששים אלף רבבות של אבני יקר, סדרים סדרים, שורות שורות, מסתכלים זה על זה. סדרי רמונים מצעים עליך לארבעה צדדים. העולם עמד בשבילך.

רבון העולם, בעלי הנה בא אלי, והוא שוכב בין זרועי, וכל מה שרציתי ממנו, וכל רצוני עושה בזמן הזה, כשהיה בא אלי ועזב (ושם) בי מדורו ומשתעשע בין שדי.

מטתי מטתי, אינך זוכרת כשהייתי באה אליך בשמחה ובטוב לב, ואותם התינוקות העלמים היו יוצאים כנגדי, מפנים בכנפיהם בשמחה לקבלני.

העפר שפך הנה קם ממקומו, ורואה איך נשפח ארון התורה שהיה כאן. מכאן יצא מזון לכל העולם, ואור, וברכות לכל.

ומעילא לתתא, אסתכל באתר דכרובים, צווחא בקול מריר, וארימת קלא ואמרה, ערסי ערסי, אתר בית מותבי. על האי דוכתא כתיב, (שה"ש ג א) על משכבי בלילות. משכבי, ערסא דמטרוניתא. געת בבכיה ואמרה, ערסי אתר מקדשי, אתר דמרגלאין טבאן, בי פרוכתא וכפורתא, דהוו סמכין עלוהי שתין אלפין רבוון אבני יקר, סדרין סדרין, שורין שורין, מסתכלאן דא לדא. סדרין דרמונין מתצעון עלך לד' סטרין. עלמא קיימא בגינה.

רבון עלמא, בעלי הנה אתי לגבי, והוא שכב בין דרועי, וכל מה דבעינא מניה, וכל בעותי עביד בעינדא דא. כד הנה אתי לגבי, ושוני בי מדוריה, ומשתעשע בין שדי.

ערסי ערסי, לית את דכיר כד הוינא אתא לגבך בחדוה ובשפירו דלבא, ואינון רביין עולמין, הני נפקי לקדמותי, במשי בגדפייהו בחדוה, לקבלא לי.

עפרא דכד, הנה קם מדוכתיה, וחוזו איך איתנשיא ארונא דאורייתא דהות הבא, מהכא נפקא מזונא לכל עלמא, ונהורא, וברכאן לכלא.

אֲשַׁנַּח עַל בְּעָלִי, לֵית הָכָא. אֲשַׁנַּח
לְכָל סַטְר. בְּעִידְנָא דָא כַּד
הוּה אֲתִי בְּעָלִי לְגַבִּי, וְסַחְרִינִיה כְּמָה
בְּגִין חֲסִידוּי, וְכָל אִינוּן עוֹלְמָתָאן
זְמִינִין לְקַבְּלָא לִיה.

וְהִינָא שְׁמַעִין מְרַחוּק, קַל זִוגִין
דְּפַעַמּוֹנִים מְקַשְׁקְשִׁין בִּין
רְגֵלוּ, בְּגִין דְּאֲשַׁמַּע קְלִיָּה עַד דְּלֵא
יַעוּל לְגַבִּי. כָּל עוֹלְמָתָאן דִּילִי,
מְשַׁבְּחִין וְאוֹדִין כְּמִי קוֹדֶשָׁא בְּרִידָה הוּא,
לְבַתֵּר אֲזֵלִין כָּל חַד עַל בִּי מוֹתְבִיָּה,
מְחַבְּקִין בְּנִשְׁקִיתְהוֹן בְּרַחֲמֵי.

בְּעָלִי בְּעָלִי, אֵן פְּנִיָּת, הַשְׁתָּא הוּא
עֲדָנָא דְהוּינָא אֲשַׁנַּח בְּךָ.
אֲסַתְּפִלְנָא בְּכָל סַטְר, וְלֵית אַנְתָּ. אֵן
אֲשַׁנַּח לְךָ, וְלֵא אַתְּבַע בְּגִינְךָ.

דָּא הוּא אַתְרָךְ בְּעִידְנָא דָא, לְמִיתִי
לְגַבִּי, הָא אֲנָא זְמִינָא הָכָא. הָא
אַתְּנִשִׁית מְנָא, לֵית אַנְתָּ דְכִיר יוֹמִי
דְרַחֲמֵי, כַּד הוּינָא שְׁכַבְתָּ בְּתוֹקְפָךְ,
וּמְחַקְקָא בְּדִיוֹקְנָךְ, וּדְיֹקְנִי הוּוּת
מְחַקְקָא בְּךָ, כְּהֵאִי חוֹתֵם דְּשַׁבִּיק
דְיֹקְנִיָּה בְּגֵלְפֵי דְכְּתָבָא, הֲכִי שְׁבַקְנָא
דְיֹקְנִי בְּךָ, בְּגִין דְּתַשְׁתַּעֲשַׁע בְּדִיוֹקְנִי,
בְּעוֹד דְּאֲנָא בְּגוֹ חִילִי.

אִם אֲשַׁכְּחָךְ יְרוּשָׁלַיִם תִּשְׁכַּח יְמִינִי

נֹעֵה בְּכִיָּה, וְצוֹחַת, בְּעָלִי בְּעָלִי,
הָאוּר שֶׁל הָעֵינַיִם הָרִי נֶחֱשָׁךְ.

נֹעֵה בְּכִיָּה, וְצוֹחַת, בְּעָלִי בְּעָלִי,
נִהְיָרוּ דְעֵינֵי הָא אִתְחַשְׁךְ.

אינך זוכר, כשהיית מושיט שמאלך מתחת לראשי, ואני מתענגת על רב שלום, וימינך מחבקת באחזה ובנשיקות. ונדרת לי שלא תעזב אהבתי לעולמים. ונשבעת לי (תהלים קלז) אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, הנה נשכחתי ממך.

אינך זוכר, כשעמדתי אצלך בהר סיני, וששים רבוא שלמים שקבלוך עליהם, והתעטרתי לך בהם יותר מכל העמים, והיינו הולכים אחריך לכל רצונך. ואותה שפחה הרגה בהם לאלפים ורכבות, ולא השגחתי. וכלם נאבדו במדבר, והשארת אותם שם, והכנסנו בניהם הקטנים לעמד לפניך בארץ הזו. והבדלנו אותם לעמד לפניך בשביל רצונך.

הבָּלָבִים צוֹחִים לְמַטָּה, בְּרֵאשִׁית הַמְּשׁוֹרָה הַשְּׁלִישִׁית

בעלי, הנה זוכר, בכמה בנים קדושים עמדתי לפניך בכל דור ודור, בימי דוד ושלמה בנו. אינך זוכר כמה טובות שעשו לפניך?! האם נאה לך לזכר חטאים, ולא תזכר זכיות?! איך התהפכו עליך?

אני מבקשת אותך - ואינך. מבקשת על בני - ואינם. מבקשת על קדשת המקום הזה -

לית אנת דכיר, כד הוית אושיט שמאלך מתחות רישי, ואנא מתענגא על סגיא דשלם, וימינך מחבקא באחזה ובנשיקין. ונדרת לי דלא תשבוק רחימותא דילי לעלמין. ואומית לי, (תהלים קלז ה) אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני, הא איתנשינא מנך.

לית אנת דכיר, כד קאימנא לגבך בטורא דסיני, שלימין שתין רבו דקבילו לך עליהו, ואתעטרנא לך בהו, יתיר מכל עממיא, והוינא אזלין אבתרך לכל רעותך. וההיא שפחה קטלא בהו לאלפים ורכוון, ולא אשגחנא. ואתאבידו בלהו במדברא, ושבקית לון תמון, ואעילנא בניהון זעירין לקיימא קמך בארעא דא. ובדילנא לון לקיימא קמך, בגין רעותך.

בעלי הוי דכיר, בכמה בנין קדישין קאימנא קמך בכל דרא ודרא, ביומי דדוד ושלמה בריה. לית אנת דכיר כמה טבאן דעבדו קמך. יאות לך למידבר חובין, ולא תדבר זכוון. אן אתהפיכו עלך.

בעינא עלך, לית אנת. בעינא על בניא, לית אינון. בעינא על קדושתא דאתר דא, הא

והרי נטמא. כל העולם היה בשלום משום המקום הזה. הכלבים אין נובחים בזמן הזה, כלם היו בשלום. גועה ומיללת, וכל אותם האוכלוסים למעלה. והכלבים צוחים למטה, בראשית המשמורה השלישית.

היא יוצאת ובאה, ועומדת על מקום מזבח קטרת הסמים, גועה ומיללת, ועולה למעלה, ומוצאת כרוב אחד מאותם שני הכרובים שהיו עמה, ומאותו הזמן לא היה לה אלא אחד. ואותו התינוק העלם שנשא, יונק ממנה בכיה ויללה.

ואז הקדוש ברוך הוא הזדמן אליה, ויורד אליה, ומדבר עמה. ועל זה כתוב (ירמיה לא) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש תקנה לאחריתך. ועל זה שנינו, תינוק יונק משדי אמו, ואשה מספרת עם בעלה. (עד כאן הפתיחה, מכאן ואילך ראשיתה של מגלת איכה).

אסתאב. כל עלמא הוה בשלם בגין אתר דא. כלבין לא נבחינ בעידנא דא, כולהו הוו בשלם. געה ומייללת, וכל אינון אוכלוסין לעילא. וכלבים צווחין לתתא, בשרותא דמשמורה תליתאה.

נפקת ואתת, קיימא על אתר דמדבחה קטורת בוסמין, געת ומייללת, וסלקת לעלא, ואשבחה חד כרוב מאינון תרין כרובין דהוו בהדה, ומתהוא זמנא לא הוה לה אלא חד. וההוא רבייא עולימא דאשתאר, ינקא מינה בכייה ויללותא.

כדין קודשא בריך הוא אזדמן לגבה, ונחית לה, וממיל עמה. ועל דא כתיב, (ירמיה לא טו) כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש תקנה לאחריתך. ועל דא תנינו, תינוק יונק משדי אמו, ואשה מספרת עם בעלה. עד הכא פתיחתא, מכאן ולהלאה שירותא דמגילת איכה.

הַאֲבִלוֹת בַּת־שֶׁעָה בָּאֵב

אחר שחטאו ישראל ונחרב בית המקדש, נאמר בשכינה האם הקדושה, (איכה א) איכה ישבה בדרך העיר רבתי עם היתה פאלמנה,

בתר דחאבו ישראל, ואתחרב בי מקדשא, אתמר בשכינתא אימא קדישא, (איכה א) איכה ישבה בדרך העיר רבתי עם היתה פאלמנה,

וּמְכַבֵּין בְּלֵיל תְּשֻׁעָה בְּאֵב נְהוּרִין וְשִׁרְגִין, וְעֹבְדֵין הַסֵּפֶד, וַיִּתְבִּין כְּאַבְלִים לְאַשְׁתַּתְּפָא בְּדוּחְקָא דְשִׁכְיִנְתָּא. בְּגִין דְּאִינוּן גְּרָמוּ לָהּ כָּל הַהוּא תְּבִירוּ.

וּמְכַבִּים בְּלֵיל תְּשֻׁעָה בְּאֵב אֹרוֹת וְנִרוֹת, וְעוֹשִׂים הַסֵּפֶד וְיוֹשְׁבִים כְּמוֹ אַבְלִים, לְהַשְׁתַּתֵּף בְּצַעַר הַשִּׁכְיָנָה, מִשּׁוּם שֶׁהֵם גְּרָמוּ לָהּ כָּל אוֹתוֹ הַשָּׁבֵר.

פְּרָק יז

חֲבִיבוֹת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לְפָנֵי הַקֶּבֶ"ה

זוהר
פרשת נח
דף סא:

בֵּא רָאָה, מִיּוֹם שֶׁנִּבְנְהָ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָיָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְסַתְּפֵל בּוֹ וְחָכִיב עָלָיו הַרְבֵּה, וְהָיָה פּוֹחֵד עַל יִשְׂרָאֵל שִׁיחְטָאוּ וַיִּחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. וְכֵן בְּכָל פַּעַם שֶׁהָיָה בָּא אֶצֶל בֵּית הַמִּקְדָּשׁ, הָיָה לוֹבֵשׁ אוֹתָהּ אֲדָרֶת. אַחֲרַיִם שֶׁגְּרָמוּ הַחֲטָאִים וְהִרְגִּיזוּ לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ, נִחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וְקָרַע אוֹתָהּ הָאֲדָרֶת [קָרַע אוֹתָהּ הָאֲדָרֶת וְנִחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ]. הֵינּוּ שֶׁפְּתוּב עֲשֵׂה ה' אֲשֶׁר זָמַם.

תָּא חֲזוּ, מִן יוֹמָא דְאַתְבְּנֵי בֵּי מִקְדָּשָׁא הָוָה קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְסַתְּפֵל בֵּיהּ וְחָכִיב עָלֵיהּ סְגִי וְהָוָה דְּחִיל עָלֵיהּ דִּישְׂרָאֵל דִּיחַטוּן וַיִּחָרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא. וְכֵן בְּכָל זְמָנָא דְהָוָה אָתֵי לְגַבֵּי בֵּי מִקְדָּשָׁא הָוָה לְבִישׁ הַהוּא פּוֹרְפִירָא. לְבַתַּר דְּגְרָמוּ חוֹבִין וְאִרְגִּיזוּ קַמֵּי מַלְכָּא אֲתַחְרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא וּבְזַע הַהוּא פּוֹרְפִירָא (ד"א גֵּרִים הֵם הַהוּא פּוֹרְפִירָא וְאֲתַחְרַב בֵּי מִקְדָּשָׁא) הֵינּוּ דְכָתִיב עֲשֵׂה יי אֲשֶׁר זָמַם.

בְּצַע אֲמַרְתּוּ וְגו' [הֵאמַרְתּוּ הַזּוֹ בְּתַחֲלָה יֹשְׁבֵי בְּרֹאשׁ אַמִּיר, וְהָרִי הַתַּעֲטָרוּ עֲטָרָה לְרֹאשׁ וְאֵילָן נָאָה לְפָנָיו, וְהָיָא מִימֵי קֶדֶם וְדָאִי, וְאִז עֲצָבוֹת לְפָנָיו בְּבַתִּים הַחִיצוֹנִים וְדָאִי, (ישעיה לג) וְהֵן אֲרָאִים צַעֲקוּ חֲצָה, (שם כב) וַיִּקְרָא ה' אֱלֹהִים צְבָאוֹת בְּיוֹם הַהוּא וְגו']. הֵינּוּ בְּזִמְן שֶׁנִּחָרַב בֵּית הַמִּקְדָּשׁ. אַבְּל בְּזִמְן אַחֲרַיִם אֵין חֲדוּהָ לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ

בְּצַע אֲמַרְתּוּ וְגו' (הָאִי אֲמַרְתּוּ בְּקַדְמִיתָא יִתְבָּא בְּרֹאשׁ אַמִּיר. וְהָא אֲתַעֲטָרוּ עֲטָרָא לְרִישָׁא וְאֵילָן נָאָה לְפָנָיו. וְאִיהִי מִימֵי קֶדֶם וְדָאִי. וְכַדִּין עֲצִיבוּ קַמֵּיהּ בְּבַתִּי בְּרָאִי וְדָאִי וְהֵן (ישעיה לג) אֲרָאִים צַעֲקוּ חֲצָה. (ישעיה כב) וַיִּקְרָא יי צְבָאוֹת בְּיוֹם הַהוּא וְגו) הֵינּוּ בְּזִמְנָא דְאַתְחָרִיב בֵּי מִקְדָּשָׁא. אַבְּל בְּזִמְנָא אַחֲרָא לִית חֲדוּהָ קַמֵּי קוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כּוֹמְנָא דְאַתְאֲבִידוּ חִיבֵי עֲלָמָא וְאִינוּן דְאַרְגִּיזוּ קַמֵּיהּ הַדָּא הוּא

הוא כְּמוֹ זְמַן שְׂאוּבָדִים רְשָׁעִי
הָעוֹלָם וְאוֹתָם שֶׁהֲרִיזוּ לְפָנָיו. זֶהוּ
שְׂפָתוֹב (מִשְׁלֵי י"א) וּבְאֶבֶד רְשָׁעִים
רָנָה. וְכֵן בְּכָל דּוֹר וְדוֹר שְׁעוֹשֶׂה דִין
בְּרְשָׁעֵי הָעוֹלָם, חֲדוּה וְחִשְׁבַּחַת
לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא.

וְאִם תֹּאמַר, הֲרִי שְׁנִינוּ שְׂאִין
חֲדוּה לְפָנָי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוא כְּשֶׁהוּא עוֹשֶׂה דִין בְּרְשָׁעִים
אֵלֶּא? בֵּא רָאָה, בְּשָׁעָה שְׁנַעֲשֶׂה
דִין בְּרְשָׁעִים, חֲדוּת וְחִשְׁבַּחַת
לְפָנָיו עַל שְׂנֵאָבְדוֹ מִהָעוֹלָם.
וְהַדְּבָרִים הַלְלוּ כְּשֶׁמְגִיעַ אוֹתוֹ זְמַן
שֶׁהַמִּתִּין לָהֶם וְלֹא שָׁבוּ אֵלָיו
מִחֲטָאֵיהֶם. אֲבָל אִם נַעֲשֶׂה בָהֶם
דִין עַד שְׁלֹא הִגִּיעַ זְמַנָּם, [וְעַד]
שְׁלֹא נִשְׁלַם חֲטָאָם, כְּמוֹ שְׁנֵאָמַר
(בְּרֵאשִׁית טו) כִּי לֹא שָׁלַם עוֹן
הָאָמוּרִי עַד הֵנָּה, אָז אֵין חֲדוּה
לְפָנָיו, וְרַע לְפָנָיו עַל שְׂנֵאָבְדוֹ.

דְּכַתִּיב, (מִשְׁלֵי י"א) וּבְאֶבֶד רְשָׁעִים
רָנָה. וְכֵן בְּכָל דָּרָא וְדָרָא דְעֵבִיד דִּינָא
בְּחִיבֵי עֲלָמָא. חֲדוּה וְחִשְׁבַּחַתָּא קָמִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

וְאִי תִּימָא הָא תְּנִינָן דְלִית חֲדוּה קָמִי
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא כִּד אִיהוּ
עֵבִיד דִּינָא בְּחִיבֵינָא. אֵלֶּא תָא חוּז,
בְּשַׁעְתָּא דְאַתְעֵבִיד דִּינָא בְּחִיבֵינָא,
חֲדוּן וְחִשְׁבַּחַן קָמִיָּה עַל דְאַתְאָבִידוּ
מִעֲלָמָא. וְהִנֵּי מִלִּי כִּד מְטָא הֵהוּא
זְמַנָּא (ק"ג ב, קכ"א ב) דְאֹרִיךְ לוֹן וְלֹא
תֵאבֵן לְגַבִּיָּה מִחֻבִּיָּהוּ. אֲבָל אִי
אַתְעֵבִיד בְּהוּ דִינָא עַד לֹא מְטָא
זְמַנִּיָּהוּ, [וְעַד דְלֹא אִשְׁתַּלִּים חֻבִּיָּהוּ, כְּמֹא
דַּאת אָמַר], (בְּרֵאשִׁית טו) כִּי לֹא שָׁלַם עוֹן
הָאָמוּרִי עַד הֵנָּה, כְּדִין לִית חֲדוּה
קָמִיָּה וּבְאִישׁ קָמִיָּה עַל דְאַתְאָבִידוּ.

שְׁמוֹת הַנְּבִיאִים הַקְּדוֹשִׁים וְרַמְיָהוּ וַיִּשְׁעִיָּהוּ עַל שֵׁם בְּנֵן וְחֲרַבֵּן הַבֵּית

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר, (תְּהִלִּים כ"ב)
וְאַתָּה ה' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתֵי
לְעִזְרָתִי חוֹשֶׂה. וְאַתָּה ה' - הַכֹּל
אֶחָד. אֵל תִּרְחַק - לְהִתְרַחַק מֵאַתְּנוּ
לְהִיּוֹת עוֹלָה הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן מִלְּמַטָּה.
שְׁהֲרִי כַּאֲשֶׁר מִתְעַלָּה הָאוֹר הָעֲלִיּוֹן

פְּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וְאָמַר (תְּהִלִּים כ"ב)
וְאַתָּה יי' אֵל תִּרְחַק אֵילוּתֵי
לְעִזְרָתִי חוֹשֶׂה. וְאַתָּה יי' כִּלְאָ חַד. אֵל
תִּרְחַק: לְאַסְתַּלְקָא מִיַּנְּן, לְמַהוּי סְלִיק
נְהוּרָא עֲלָאָה מִתְתַּאָּה. דְּהָא כִּד
אַסְתַּלְק נְהוּרָא עֲלָאָה מִתְתַּאָּה, כְּדִין

זה"ק
פרשת
תצוה דף
קעט:

מלמטה, אזי נחשף כל האור ולא נמצא כלל בעולם.

ועל זה נחרב בית המקדש בימי ירמיהו. ואף על גב שנבנה לבסוף, לא חזר האור למקומו כמו שצריך. ועל סוד זה שם הנביא שהוא שהתנבא על כך - ירמיהו. העלם של האור העליון, שעלה למעלה למעלה ולא חזר להאיר לבסוף כמו שצריך. ירמיהו - התעלה ולא חזר למקומו, ונחרב בית המקדש ונחשכו המאורות.

אבל ישעיהו, השם גורם הישועה, ולהחזיר האור העליון למקומו (ישעיהו, להאיר האור העליון ולעשות ישועה) ולבנות בית המקדש, וכל הטובות וכל האורות יחזרו כבראשונה. ועל זה שמותם של שני הנביאים האלו עומדים זה לעמת זה, בסבת השם שגורם, וצרוף האותיות זו בזו גורמות מעשה, הן לטוב והן לרע. ועל סוד זה צרוף האותיות של השמות הקדושים, וכן האותיות בעצמן גורמות להראות סודות עליונים כדגמת השם הקדוש, שהאותיות בעצמן גורמות סודות עליונים קדושים להראות בהם.

אתחשף כל נהורא, ולא אשתכח כלל בעלמא.

ועל דא אתחרב בי מקדשא ביומוי דירמיהו. ואף על גב דאתבני לבתר, לא אהדר נהורא לאתריה כדקא יאות. ועל רזא דא, שמא דהווא נביאה דאתנבי על דא, ירמיהו. אסתלקותא דנהורא עלאה, דאסתלק לעילא לעילא, ולא אהדר לאנהרא לבתר כדקא יאות. ירמיהו: אסתלק ולא אהדר לאתריה, ואתחשכו נהורין.

אבל ישעיהו, שמא גרים לפורקנא, ולא הדרא נהורא עלאה לאתריה, (ישעיהו לאנהרא הווא נהורא עלאה ולמעבד פורקנא) ולמבני בי מקדשא, וכל טבין וכל נהורין, יהדרון בדבדקמיתא. ועל דא, שמהן דתרון נביאין אלין, קיימין דא לקבל דא, בגין דשמא גרים, וצרופא דאתון דא בדא, גרמין עוכדא, הן לטב והן לביש. ועל רזא דא, צרופא דאתון דשמהן קדישין, וכן אתון בגרמיהו, גרמין לאתחזאה רזין עלאין, כגוונא דשמא קדישא, דאתון בגרמיהו, גרמין רזין עלאין קדישין לאתחזאה בהו.